Közösségi Beavatkozási Terv

Varsány

település számára

Jóváhagyta:

1. Varsány község Önkormányzata

Pintérné Kanyó Judit

Polgármester

Egyetértett:

2. A célcsoport képviselője:

Petrovics Ferenc

3. TKKI képviselője

Czövek Éva

4. ORÖ képviselője

Jónás Gábor

5. MSZA (Magyar Szegénységellenes Alapítvány)

Berki Judit

Tartalomjegyzék oldalszámok

Vezetői összefoglaló 4
I. Átfogó cél 4
Indikátorok 6
II. Helyzetelemezés 8
2.1. A település általános bemutatása 8
2.2. A szegregált lakókörnyezet bemutatása 13
2.3. A település általános foglalkoztatási helyzetének bemutatása 14
2.4. Közigazgatási és közösségi szolgáltató intézmények jelenléte 16
2.5. A település általános egészségügyi helyzetének , ellátórendszerének bemutatása 41
2.6. A település szociális helyzetének , és közösségi koherenciájának bemutatása 44
2.7. A település korábbi fejlesztési tevékenységei 49
2.8. A településen a társadalmi integráció érdekében történő eddigi intézményi együttműködések bemutatása 50
2.9. A környezeti károk bemutatása, és feltárása 51
III. Szükségletfelmérés 51
3.1. A szükségletfelmérés körülményei 51
3.2. A szükségletfelmérésbe az alábbi partnereket vontuk be 51
3.3. Varsány telepprogram - módszerek 54
3.4. A szükségletfelmérés eredményeinek bemutatása 55
3.5. A fejlesztés által létrejövő szolgáltatások a célcsoport által megfogalmazott előzetes szükségletek mentén 65
Problémafa 67
3.6. A projekt indokoltsága szükségletfelmérés tapasztalatainak figyelembevételével 67
IV. Fejlesztési célok, beavatkozási területek bemutatása 78
4.1. A célcsoport bevonásának előkészítése 79
4.2. A szociális, közösségi, oktatási, egészségügyi programok megvalósítása 80
4.3. Képzéshez, foglalkoztatáshoz kapcsolódó tevékenységek megvalósítása 85
4.4. Lakhatási, és a lakókörnyezeti körülmények javítása ESZA 86
4.5. Lakhatási és infrastrukturális feltételek javítása ERFA 86

4.6. A komplex telep program tervezett hatása a település egészére 87
4.7. A társadalmi integráció érdekében történő partneri / szervezeti szintű együttműködés 90
Összefoglaló táblázat 91
Konzorciumi tagok 92
V. Szinergia vizsgálat 97
VI. A közösségi fejlesztési terv módosítása esetén követendő eljárás 98
VII. A program megvalósulásában közreműködő szervezetek 99
VIII. Kockázatelemzés 101
Mellékletek
1. sz. melléklet: A komplex telep- program végrehajtási terve 104
2.1. számú melléklet A népszámlálási adatokból előállított mutatók 108
2.2. melléklet Segélyezési mutatók 110
2.3. sz. melléklet Iskolai integráció 110
2.4. sz. melléklet A település infrastruktúrája 111
2.5. sz. melléklet Folyamatban lévő telep programok 112
3. sz. melléklet Szakemberek a projektben 115

Vezetői összefoglaló

A szegregátum megléte már alapvetően önmagában is hordozza a kirekesztettség állapotát és érzését. Az elszegényedett emberek, akik problémáikkal magukra maradva élnek ebben a környezetben, sokszor nem is tudják, hogy problémáikkal hová fordulhatnának. Sok esetben előfordul azonban, hogy egyszerre kérnek számos irányból segítséget, mert azt gondolják, hogy akkor több helyen is foglalkoznak a problémáikkal. Mindezt azért, mert nem tudják, hogy hová forduljanak, valamint az utazásra (helyközi-járatra) nem, vagy csak minimálisan tudnak pénzt fordítani. Szécsény község 6 km távolságra van, de bizony csak a legszükségesebb esetekben tudnak szolgáltatásokat onnan igénybe venni. Ebben a bizonyos helyzetben nagymértékben bezárul a világ, és a belső kapcsolati rendszer, az együttműködések is minimálissá válnak. Ennek oka a kevés találkozási lehetőség a célcsoport, és a többségi társadalom tagjai között. A munkahelyek hiánya, az együttdolgozás, a munkához, és a szabadidő közös eltöltéséhez kötődő közös alkalmak teljes körű beszűkülése, felerősítette az előítéleteket, megsokszorozta a másik csoport hibáztatásának a lehetőségét – megteremtette, kialakította a bűnbakképzés folyamatát. Mára az előítéletek sokasága nehezíti a kapcsolatok újraépítését, a bezárt világ kinyitását, az egymásra való odafigyelés, a szolidaritás képességét.

A Komplex telep-program azt problémát célozza meg, hogy a zárt világot kinyissa, továbbá lehetőséget nyújtson arra, hogy mind a helyi lakosok, mind pedig a szegregátumban élők közelebb kerüljenek egymáshoz, problémájuk komplex módon, egymásra épülten kerüljön kezelésre.

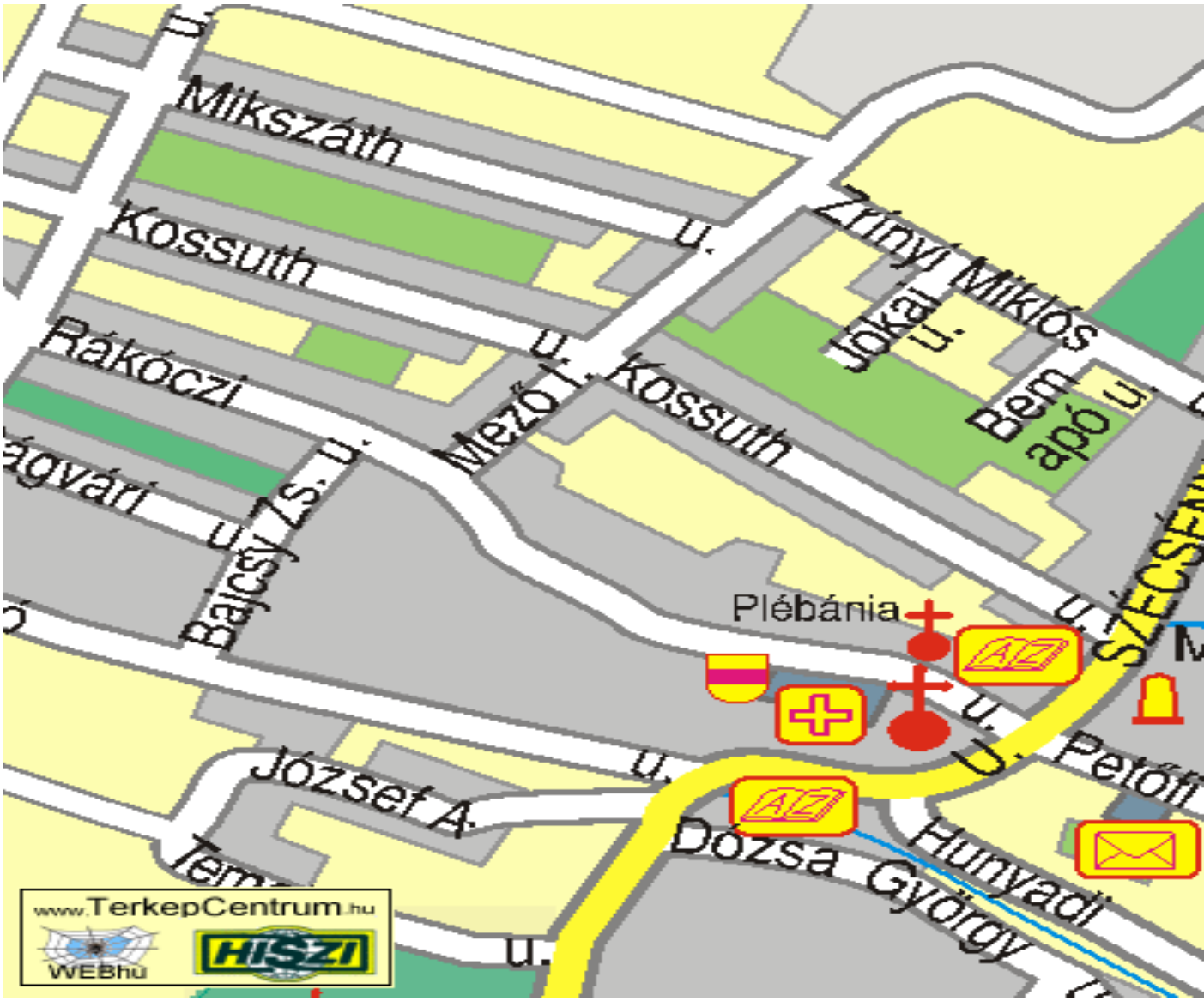
I. Átfogó cél

Varsány község - Dankó út, József Attila út, Ságvári út, Temető út - szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élő, hátrányos helyzetű emberek társadalmi felzárkózásának és integrációjának segítése.

A bevont személyek olyan családok tagjai, amelyeknél a különböző programokon keresztül biztosítható az egész család felzárkózásának segítése.

A foglalkozások, szolgáltatások központja a Csillagház - Cserhaj szolgáltatóház, amely az Önkormányzat tulajdonát képezi, a szegregátumtól kb. 500-700 m-re helyezkedik el, gyalogosan jól megközelíthető. Az épületen belül kapott helyet a település Gondozási

Központja, ami az épületegység felső szintjén helyezkedik el. Az alsó szint felújítása, és megnyitása lehetővé teszi, hogy egy olyan komplexum jöjjön létre, mely betölti a Cserhaj szolgáltatóház funkcióját. A program kezdetekor azonnal a felújítási munkák megkezdésével az épületegység része 2 hónapon belül használható, addig a felső szint helyiségeit a délutáni programok időtartamára igénybe lehet venni. Az alsó szinten kerülne kialakításra a közösségi tér, ahol rendezvények, klubok, délutáni tanulás segítése, a számítógépes hozzáférés lehetősége megnyílik a szegregátum területén élők számára, és biztosítja az integrált programok lehetőségét is. Ez fontos, hiszen a projekt célja a többségi, és kisebbségi lakosság közötti előítéletek oldása, a közös tevékenységekben való részvétel, egymás megismerése, és elfogadása.

Csillagpont kialakítása a szegregátumon belül kerül kialakításra. Mivel nincsen önkormányzati ingatlan a szegregátum területén, így egy komfortos konténer bérlésével kerül kialakításra, a Dankó út középső részén, mindenhonnan könnyen megközelíthető helyen.

Indikátorok:

Mutató neve	Típus (output)/ eredmény	Mértékegység	Minimálisan elvárt célérték	Célérték elérésének időpontja	Mutató forrása
A programba a szegregátumban élők száma (jegyzői adatszolgáltatás keretében) száma: 326 fő. A szegregátumban megkérdezett kérdőívezésbe bevont családok száma: 58 Akik önként szívesen részt vettek a felmérésben 157 fő. (58 család) A felmérést követően több alkalommal került sor megbeszélésre a szegregátumban élő közösség tagjaival, bevonva a projekt előkészítésében résztvevőket. A tájékoztatások során kiderült, hogy a célcsoport tagjai szívesen vesznek részt pozitív döntés után a programban, és elkészült egy előzetes állapotfelmérés minden egyes személynél, ami a jelenlegi helyzetét rögzíti,és megalapozza a későbbi egyéni fejlesztési tervét, akkor már aktualizált formában az előírásoknak megfelelően. 157 főnek (gyermeknek, és felnőtteknek készült el egy előzetes fejlesztési terve, erre alapozva a további	120	fő	72	2015. márc. 31	Fejlesztési tervek, jelenléti ívek, beszámolók, emlékeztetők

beavatkozásokat. Lakásállomány a szegregátumban 94.					
Pozitív eredménnyel kikerülők száma	94	fő	27	2015. márc.31	Fejlesztési tervek, jelenléti ívek, beszámolók, emlékeztetők. bizonyítványok, tanúsítványok, megélhetési támogatásban részesülők, bérkifizetési jegyzék
Képzésben résztvevők száma	94	fő	70	2015. március 31	Fejlesztési tervek, jelenléti ívek, beszámolók, emlékeztetők. bizonyítványok, tanúsítványok, megélhetési támogatásban részesülők, bérkifizetési jegyzék
Képzést eredményesen elvégzők száma	56	fő	34	2015. március 31	Fejlesztési tervek, jelenléti ívek, beszámolók, emlékeztetők. bizonyítványok, tanúsítványok, megélhetési támogatásban részesülők, bérkifizetési jegyzék
Gyakorlati képzést munkahelyi körülmények között teljesítők száma	78	fő	31	2015. március 31	tervek, jelenléti ívek,
Foglalkoztatásban résztvevő személyek száma	0	0	0	0	Nem releváns
A program hatására más programba bekapcsolódó személyek száma	31	fő	6	2015. március 31	igazolások
Az egyéni fejlesztési terv lezárását követő hat hónapon belül legalább 3 hónapot kereső foglalkoztatásban töltő személyek száma	10	fő	6	2015. március 31	munkaszerződés jelenléti ívek

II. HELYZETELEMZÉS

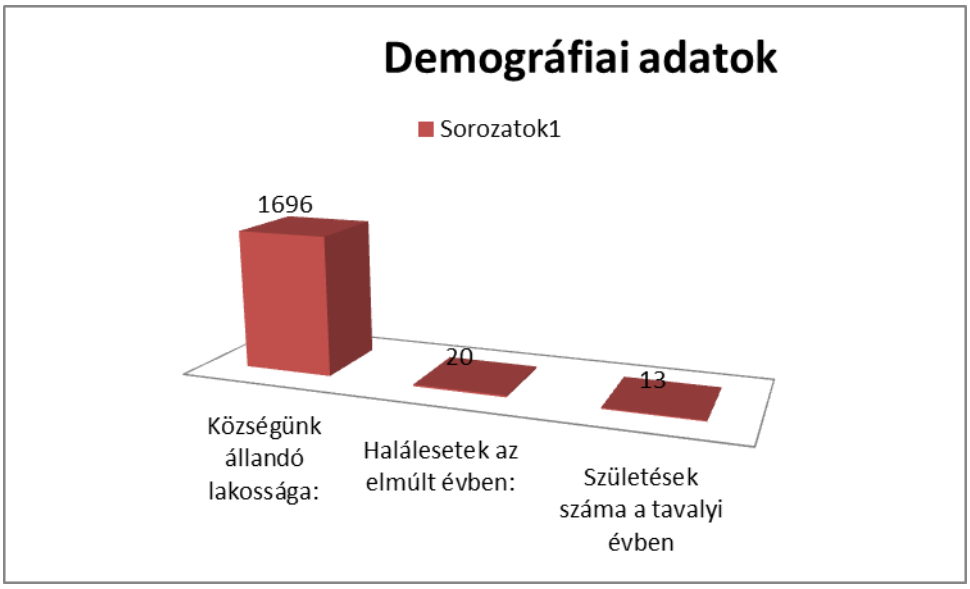
2.1. Földrajzi adottságok

Varsány község Nógrád megyében a Szécsényi kistérségben található. Csak közúton közelíthető meg Szécsény felől. Területe 25,58 km². Dimbes-dombos környezete alkalmas a vadászati és horgászati turizmus kiaknázására. Palócföldi fekvése és élő néphagyománya révén igazi turisztikai látványosság.

A szécsényi kistérség Magyarország 48 leghátrányosabb helyzetű kistérsége közé tartozik. A rendszerváltást megelőzően a község munkaképes lakossága munkavégzés céljából ingázott Budapestre, vagy még messzebbre. A gazdasági helyzet romlásával együtt járt a munkanélküliség ugrásszerű növekedése, ami jelenleg is itt az egyik legmagasabb az országban. Ez kedvezőtlenül befolyásolja az itt élők jövedelmi helyzetét. Sok a képzetlen felnőtt munkavállaló is, akik emiatt nem találnak munkát.

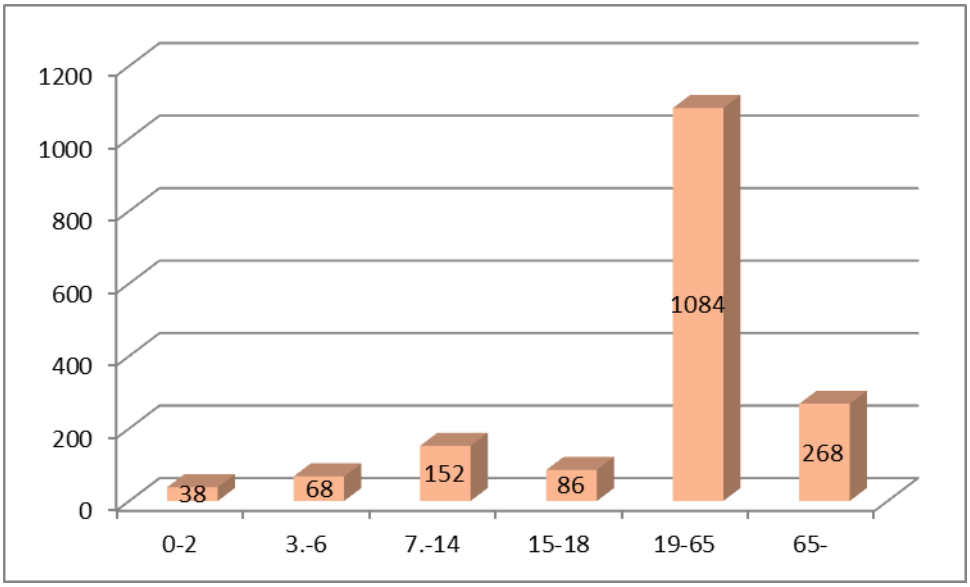
A település demográfiai mutatói

Községünk állandó lakossága:	1696	fő
Halálesetek az elmúlt évben:	20	fő
Születések száma a tavalyi évben	13	fő

A lakosság kor szerinti összetétele a következőképpen alakul:

0-2	38	fő
3-6	68	fő
7-14	152	fő
15-18	86	fő
19-65	1084	fő
65-	268	fő
Összesen:	1696	fő

A korábbi adatokból láthatjuk, hogy községünk egy elöregedő, fogyó lélekszámú település.

Vallási és kulturális élet

Egy féle vallás jelenik meg a településen, a Római Katolikus. A falu 90%-a gyakorolja a vallást.

A településnek van papja. Kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és vasárnap van mise a településen. Legfőképpen a felnőtt korosztály látogatja a vallási szertartásokat. A fiatalabb korosztály 60%-a jár a templomba.

Az egyház részt vesz a helyi gazdasági és kulturális életben. Aktív részesei a családgondozásnak, kisebb-nagyobb beruházásoknak, emlékművek állításának. Muzsikáló templomkerti koncertek szervezésében is együttműködőek.

A településen működik könyvtár, művelődési ház és 12 féle tevékenységi területet átölelő civil szervezet. Különböző rendezvényeket is szervez a község. Például: Muzsikáló templomkert, Lepényfesztivál, „Tájak, ízek, kultúrák” Nógrád megye falusi vendéglátóinak

fesztiválja, Szent Mihály Napi Palóc búcsú, Nemzetközi Vidékfejlesztési találkozó, Ipolymenti kézműves fesztivál.

Civil jelenlét

12 szervezet működik a településen.

Az alábbiak:

Varsány Fejlődéséért Közalapítvány Varsány Község lakosságmegtartó képességének növelése érdekében a nevelési és oktatási tevékenység, képesség fejlesztés, ismeretterjesztés kiemelt támogatása. Varsány Község intézményeinek segítése anyagi hozzájárulás útján és az intézmények felszereltségének javítása.

Varsányi Faluszépítő, Hagyományőrző és Kulturális Egyesület Varsány település kulturális, népművészeti, természeti értékeinek és örökségének ápolása, feltárása, megőrzése és bemutatása. A népművészet, a néphagyomány, a falu építészete iránt érdeklődő magányszemélyek és közösségek együttműködésének segítése.

Varsányi Polgárőr Egyesület A vagyon és személyek elleni szabálysértések és bűncselekmények megelőzése érdekében önkéntes és rendszeres figyelőszolgálat szervezése, annak működtetése, a bűnüldözéssel hivatásszerűen foglalkozó szervezetek hatékony munkájának elősegítése. A községi rendezvények polgárőr biztosítása, járőrözés.

Varsány Sportegyesület Általánosságokban a rendszeres sportolás, versenyzés, testedzés, felüdülés biztosítása, az ilyen igények felkeltése, tagjainak nevelése, a társadalmi öntevékenység, a közösségi élet kibontakozása, a szabadidő hasznos eltöltése.

Varsányi Gyermekek Diáksport Egyesülete A település gyermekkorú lakossága körében rendszeres sportolás, versenyzés, testedzés feltételeinek megteremtése, az ilyen igények felkeltése, a közösségi élet fejlesztése.

Tábi Vadásztársaság

Varsány-Tábpusztai Horgászegyesület

Falusi Vendéglátók Nógrád Megyei Egyesülete A falusi turizmus Nógrád megyei fellendítése, fejlesztésének támogatása. Ennek érdekében tanfolyamok, továbbképzések szervezése, kutatások támogatása. Kapcsolatok kezdeményezése és együttműködés a hazai és külföldi falusi turizmussal foglalkozó szervezetekkel, intézményekkel. Kapcsolattartás az érdekelt önkormányzatokkal és gazdálkodó szervezetekkel. A megye sajátosságainak, hagyományainak, adottságainak megyén kívüli bemutatása. Minősített vendégfogadói hálózat létrehozása Nógrád megyében.

Nógrád Megyei Kézműves Műhely Nógrád megye kézműves értékeinek számbavétele. Kézműves tevékenységet folytatók alkotásainak bemutatása, árusítása. Kiállítások, vásárok,

rendezvények szervezése, azokon való részvétel (belföldön és külföldön). Kapcsolattartás hazai és külföldi idegenforgalmi szervezetekkel. Kapcsolatfelvétel a megye önkormányzataival, művelődési házakkal, tájházakkal, programszervezőkkel, iskolákkal, non-profit szervezetekkel. Képzések szervezése minden korosztálynak. Kézműves termékek zsűrizésének megszervezése.

Nógrád Turizmusáért Egyesület Nógrád megye turisztikai értékeinek számbavétele. Idegenforgalmi koordinációs munka végzése. Nógrád megye bemutatása kiállításokon, vásárokon (belföldön és külföldön). Színes, többnyelvű ingyenes kiadványsorozat készítése. Kapcsolattartás hazai és külföldi idegenforgalmi szervezetekkel. Kapcsolatfelvétel a megye önkormányzataival. Turisztikai marketing tevékenység. Megyei idegenforgalmi rendezvények szervezése, azok koordinálása.

Roma Értékteremtő Szervezet két éve kezdte meg működését a településen.

Kistérségi Civil Kerekasztal A szervezetekben helybéli, környéken élő lakosok, valamint a megye különböző településeinek lakosai vannak benne.

Mindegyik szervezet kap erkölcsi támogatást az önkormányzattól. Pénzbeli támogatást kap: Varsány Sportegyesület, Varsányi Faluszépítő, Hagyományőrző és Kulturális Egyesület és a Varsányi Polgárőr Egyesület. Önkormányzati feladatokat leginkább a foglakoztatás területén vesz át 1-2 szervezet. (pályázatírás, rendezvényszervezés, titkárnői feladatok)

Legkiemelkedőbb civil szervezetek: Varsány Fejlődéséért Közalapítvány, Varsányi faluszépítő, hagyományőrző és Kulturális Egyesület, Varsányi Sport Egyesület, falusi Vendéglátók Nógrád Megyei Egyesülete.

1992-től kezdődött el a településen a civil felelősség vállalás, ekkor hozták létre a Varsány Fejlődéséért Közalapítványt.

Infrastruktúra helyzete

A helyi lakosok Mihálygergéről kapják a vizet. Saját vízellátó rendszer nincs. A lakóingatlanokon vannak kutak, melyeket locsolásra használnak. A lakóingatlanok 94%-ban vannak rácsatlakozva a vezetékes vízhálózatra, a házak szintén kb. 90%-ába van bekötve a víz.

Tömegközlekedés helyzete

A tömegközlekedés mindenképpen átgondolásra szorul.

Varsányból Szécsényben hétköznap:

A délelőtt folyamán (5^{00} - 12^{00}) 6 busz indul,

délután: (13^{00}-20^{00}): 8 busz indul,

Varsányból Szécsénybe hétvégén:

szombaton (5^{00} – 20^{00}): 10 busz indul Varsányból

vasárnap (5^{00} – 20^{00}): 5 busz indul Szécsénybe

Szécsényből Varsányban hétköznap

Délelőtt (5^{00} – 12^{00}): 5 busz indul

Délután (12^{00}-24^{00}): 10 busz indul

Szécsényből Varsányban hétvégén:

Szombat (5^{00} – 24^{00}): 10 busz indul Szécsényből

Vasárnap (5^{00} – 24^{00}): 5 busz indul Varsányba

Üzletek a településen

A településen 4 bolt és 3 kocsma található.

3 mozgó szolgáltatónak van engedélye a településen. (kenyeres, húsos és Algida)

A faluban lévő utak állapota elfogadható, némelyik felújításra szorul, illetve egy út új építésre. A településre vezető főút nagyon jó állapotban van, 2009-ben lett felújítva.

Úthálózat

Nincsen kerékpárút a településen. Megfontolandó lenne a Varsány-Rimóc közötti földút szakaszon, mely 2,5 km egy kerékpárút építése, mely csatlakozhatna a Hollókői kerékpárúthoz.

Vízelvezetési rendszer

Jó állapotban van a település vízelvezetési rendszere, és még nem volt árvízhelyzet a településünkön. Az árkok és vízelvezető csatornák folyamatos karbantartásának köszönhetően.

Sportpálya - játszótér

Belterületen van 2 sportpálya. Focira és iskolai sportra használják, és a Sportegyesületek tartják fenn.

Nincs játszótér a településen, a helye van kijelölve. Természetesen az óvodában és a Gyerekházban EU szabványoknak megfelelő kültéri játszó eszközök vannak.

Szálláshelyek

Sajnos még nincs egyéb kategóriájú (falusi) és kereskedelmi szálláshely sem a településünkön.

Postai szolgáltatás

A településen postahivatal működik. Felújítását tervezzük.

Kommunális feladatok

A hulladékot Salgótarjánba (VGÜ) szállítják el és nincs szelektív hulladékgyűjtés a községünkben.

A szennyvízelvezetés megoldott a településen. Öt kilométerre fekszik a tisztító a településünktől, és elválasztó rendszerű (mechanikai + biológiai) rendszerű.

Lakásállomány

A településen 598 lakóház van, amiből 12 vár eladásra.

2.2. A szegregált lakókörnyezet bemutatása

A roma lakosság jelentős része Varsány községben, öt utcájában lakik. Ezt az öt utcát – a Dankó utat, a József Attila utat, a Temető utat, a Ságvári utat, és a Dobó utat tervezzük bevonni a programba. Vannak még roma családok elszórtan a településen, viszont őket nehéz behatárolni, ezért sajnos ők a jelenlegi programban nem vennének részt.

A családok felmérés során kiderült, hogy a Dobó úton két család él, ahol a kritériumoknak megfelelnek, de mind két család felnőtt korosztálya dolgozik az elsődleges munkaerőpiacon, így az ő bevonásuk a közösségi programokon keresztül fog megvalósulni. Nagyon szerény körülmények között élnek. Jelentős részük elfogadható lakáskörülmények között él.

A szegregátumban magas a jövedelemhiánnyal élők száma, sok a lakásépítéshez felvett kölcsön, illetve egyéb személyi, és áruhitelek nagysága. Magasak a rezsitartozások komoly kintlévőségek az eladósodást eredményezték. Ezek a tartozások sok esetben a közszolgáltatásokból való kizárást és a házak elárverezését eredményezi. Ehhez járul még a magas munkanélküliség, ami az anyagi források hiányával nehezíti helyzetüket. A férfiak feketén igyekeznek eljárni, dolgozni, mely meglátszik a lakások állapotán és felszereltségén, a nők legtöbbje főállású anya, vagy ellátástalan munkanélküli.

Az anyagi problémák mellett nagy problémát jelent az aluliskolázottság. Sajnos az általános iskola befejezése után csak kevesen tanulnak tovább, még kevesebben fejezik be az iskolát, és akik befejezik, azok sem rendelkeznek munkahellyel.

A lakosok nagyon kedvesek, barátságosak. Ha megkérdezik őket, szívesen fogadják a vendégeket és elmondják panaszaikat. Az idei évben sajnos az átlagosnál jobban érintették a szegregátum lakosságát az egészségi problémák. Községünkben, megmutatkozóban és folyamatosan növekszik, van a gyermekkorúak dohányzása, alkoholfogyasztása, a gyógyszeres droghasználat és a gyermekkorúak szexuális élete, mely néhány évvel ezelőtt még csak hallomásból volt ismert falunkban.

A község lakossága elfogadja a roma lakosokat, néha, minimális esetben fordulnak elő ellentétek, illetve összezörrenések. A falu többségi lakói a saját hasonló sorsuk ellenére mégis nehezen tolerálják a romák nehézségeit attól függetlenül, hogy önmaguk is ugyanezen problémákkal küzdenek.

A gyermek lakosság – néhány kivétellel – hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű. Napi ebédjüket az óvoda főzőkonyháján készítik el, és a Gondozási Központban fogyaszthatják el. Ennek eredményeképpen minden gyermekkel szinte napi kapcsolatban van a családgondozó.

A felmérések a szegregátum területén a következő utcákban valósultak meg.

Dankó út	**20-tól páros oldal**	**kb. 37 háztartás**
	Páratlan oldal végig	
Dobó út	**11 kivételével végig**	**kb. 10 háztartás**
Ságvári út	**páros oldal végig**	**kb. 13 háztartás**
	Páratlan oldal: 3, 9, 11, 17	
József Attila út	**10-től páros oldal**	**kb. 10 háztartás**
	Páratlan oldal 27-től végig	
Temető út	**2, 10,12,12/A**	**kb. 4 háztartás**

A szegregátumban az alábbi felsorolás alapján hozzávetőlegesen 74 család érintett a felmérésben való részvétel. A felmérésben résztvevő családok közül 37 család kerül bevonásra közvetlenül a programban. A kiválasztás a következők alapján történt meg.

A gyermekes családok, ahol munkanélküli van a családban, ahol alacsony az iskolai végzettség, és ebből adódóan komoly szociális hátrányokkal küszködnek.

2.3 A település általános foglalkoztatási helyzetének bemutatása

A 14 éves korosztály alatt 48% a cigányság aránya.

A lakosságszám már most is csökkenő tendenciát mutat. Sokan elköltöznek a településről, mert minimális a munkalehetőség a kistérségben. Ha megmarad a tartós munkanélküliség, akkor folytatódik a lakosságszám csökkenése. Akik a településen maradnak az időskorú lakosság, és az alacsonyan képzettek, mert számukra nincsen lehetőség a mobilitásra. Alulképzett, tartósan munkanélküli embereket nem keresnek a munkaerőpiacon.

A lakosság összetétele: 40% cigányság és 60% a többségi lakosság aránya.

Migráció

Körülbelül 10-12 család érkezett Budapest és környékéről, mert vonzotta őket a csendes, nyugodt környezet.

A település közel 50%-a ingázik napi és heti szinten egyaránt. Az ingázást személygépkocsikkal és kisbuszokkal tudják leginkább megoldani. Leginkább Budapestre mennek dolgozni, de a környéken lévő városokba (Szécsény, Salgótarján, Balassagyarmat) is járnak az emberek.

A lakosság kb. 1%-a külföldön vállal munkát, hosszabb időre elhagyva az otthonát és a családját.

Képzettség, foglalkoztatás, munkanélküliség

A településen óvoda és általános iskola található, mint nevelési intézmény. Általános Művelődési Központ keretében működik.

A gyerekek a helyi óvodába és általános iskolába járnak, de középiskolába a környéken lévő városokba (Balassagyarmat, Salgótarján, Szécsény) mennek. Főiskolai tanulmányokat Budapesten, Gyöngyösön folytatnak.

A település fő foglalkoztatói

Önkormányzat és a Palóc Coop Zrt., továbbá a mezőgazdasági, ipari vállalkozások.

A környéken a fő foglalkozatók, a kereskedelmi egységek, mezőgazdasági vállalkozók, üzemek, vendéglátók.

Működik a településen helyi közmunkaprogram. Értékteremtő foglakoztatás keretében intézményeket újítanak fel.

Csapadékvíz elvezető árkokat tartanak karban. Zöldséges, virágos kert ápolásában, gondozásában, kialakításában tevékenykednek. Az itt megtermelt növényeket a közétkeztetésben, valamint a település szépítésére hasznosítják.

Nyáron virágokat ültetnek, virágokat locsolnak, rendben tarják a település környezetét. Télen havat lapátolnak.

A turizmusfejlesztés keretében megvalósuló beruházásoknak köszönhetően a falusi vendéglátásból egészíthetik ki jövedelmüket. Új vállalkozások indításához ad segítséget az önkormányzat, földterületek biztosításával. Málnatelepítési lehetőség kínálkozik a lakosságnak

Iskolai végzettség

Az idősebb korosztálynak csak a minimális 6 polgári van meg. A fiatalabb korosztály érettségivel vagy technikusi vizsgával vagy szakmunkás képző bizonyítvánnyal rendelkezik. A településen, élnek minimális létszámban olyan emberek, akiknek felsőfokú végzettségük van.

Nagyon sokféle mesterség megtalálható az idősebb korosztályban. Szabók, kovácsok, kőművesek, lakatosok, vízvezeték szerelők, ácsok, asztalosok, autószerelők.
Élnek a településen aktív tanítók, agrárszakemberek, építész saját lakásban. Hiányzik a fogorvos, állatorvos, patikus.
Az önkormányzat pénzügyi-gazdasági helyzete, szociális ellátás helyzete
Az önkormányzat kiadása több, minta bevétele. A szociális ellátás megoldott, működik a gondozási központ ahol családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek ellátása.
Két féle helyi adó van bevezetve.
Kommunális adó, mely 5 000,- Ft/év/adótárgy.
A másik az iparűzési adó, melynek mértéke 1,8%.

2.4 Közigazgatási és közösségi szolgáltató intézmények jelenléte

Három intézményt működtet az önkormányzat:
Játékkuckó Óvoda
Hunyadi Mátyás Általános Iskola
Gondozási Központ
Átlagosan 47 főt foglalkoztat.
Négy társulásban vesz részt az önkormányzat, de egyiknek sem ad székhelyet.
A társulások neve:
Szécsényi Kistérségi Önkormányzatainak Többcélú társulása (Kistérségi Társulás)
Ipolymenti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete (Kistérségi Társulás)
Curatio 2003. Kft (orvosi ügyelet)
Polgárvédelmi Társulás (Polgárvédelem)
A vízműnél nincs társulás, csak tulajdonrésze van az önkormányzatnak.
<u>Segélyezés - hiányzó szolgáltatások</u>
A lakosság 5%-a részesül szociális segélyben.
Nincsen bentlakásos idősek otthona a településen.
Nincsen közkonyha a településen. Közétkeztetés van. A nyersanyagot megrendelik, származási helye az EU. Tervezik a helyi termékek bevonását, erre épül rá projekt foglalkoztatási alprojektjének egyik része is.

<u>Helyi gazdálkodás, birtokviszonyok</u>
Művelik a kerteket a településen.

A település mezőgazdasági eszköz állománnyal rendelkezik. Valamennyi gép mely a földművelést szolgálja, rendelkezésre áll. (sőt minden vállalkozónak külön eszköz és gépparkja van)

Tartanak állatot a településen. Az alábbiak szerint: vállalkozás keretében: csirkéket (kb. 2.000 db-ot), szarvasmarhát 6 vállalkozó, összesen kb. 710 db-ot, lovat 4 vállalkozó15 db-ot. Birkát kb. 20 db-ot, továbbá baromfit a település lakóinak 75%-a. Baromfik száma, becslések szerint kb. 6.000 db. Sertések száma összesen kb. 200 db.

A település területén található szántók és legelők magánszemélyek és vállalkozók kezében vannak. Az erdő egy része magán kézben, valamint az Ipoly Erdő Rt. tulajdonában.

412.601 m^2 területtel rendelkezik az önkormányzat, melybe beletartoznak a szántók, legelők és kaszálók, ebből 303.896 m^2 legelő, 91.383 m^2 szántó és 17.322m^2 üres építési telek.

Vannak helyi termék előállítók. Jellemző a községünkben a mézet, sajtot, tojást, tejet előállítók. Az alapanyagukat saját maguk termelik meg (kisgazdaságokban). A csomagolási anyagot a saját költségükön szerzik be.

Gyerekház

A helyi gyerekház vezetője által biztosított adatforrások alapján.

A varsányi gyerekház 2006. szeptembertől működik a helyi önkormányzat és a Szécsényi Gyerekesély Program együttműködésével. 2009 októberétől a TÁMOP 5.2.2 08/2-2009-0030 azonosító számú projekt keretében üzemel. Jelenleg a fenntartási szakasz feladatai biztosítottak.

Kutatások bizonyítják, hogy a gyermekek képességeinek fejlesztését születésük pillatanától szükséges elkezdeni. A környezeti tényezők negatív hatása egész életre kiható hátrányokat okoz. Ezek a hátrányok az idő előrehaladtával halmozódnak és rögzülnek.

Általánosan elfogadott nézet, hogy az első hónapok és évek tapasztalatai hatással vannak a gyerekek későbbi fejlődésére. Nem azért fontosak az első évek, mert minden korai károsodás visszafordíthatatlan, mert a kihagyott lehetőségek később nem pótolhatók vagy, mert az első évek kitörölhetetlen emléke befolyásolja a felnőttkort: a korai károsodás gyakran javítható, bizonyos kihagyott lehetőségeket később is pótolhatunk, és felnőtt viselkedésünk sem feltétlenül a korai tapasztalatok eredménye. Ezek az évek sokkal inkább azért fontosak, mert számottevően ronthatják a gyerekek kilátásait az életben. A kihagyott lehetőségek pótlása gyakran csak későbbi komoly fejlesztés árán érhető el. Arról van szó, hogy a korai élmények erős vagy törékeny alapot biztosítanak-e a későbbi fejlődésnek (Shonkoff & Phillips, 2000, 384.) Ebben a fejlesztésben minden gyermekkel foglalkozó szakembernek együtt kell működnie, amihez, alkalmat-teret kell biztosítani.

A projektbe bevonható gyerekek száma 12 fő. A település az átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott, a projekt egyik célja, hogy közvetetten hozzájáruljon a képzésben, ill. az elsődleges munkaerőpiacra kerülők számának növekedéséhez.

Biztos Kezdet – kora gyermekkori szolgáltatások a gyerekekért.

A kisgyermekek jelenlegi helyzete szegénységi vizsgálatok és tapasztalatok alapján

a gyermekek körében növekedett a szegénység,

gyengébb eredmények a szegénységségben élő gyermekek esetén,

meglévő szolgáltatások koordinálatlanok, eloszlásuk egyenlőtlen,

a korai beavatkozással később pénz takarítható meg.

A jó kora gyerekkori program jellemzői:

helyi szinten rugalmas,

együttműködik a szülőkkel és gyerekekkel,

figyelembe veszi az eltérő kultúrájú és eltérő típusú családok igényeit,

mindenkit szolgál, de többet nyújt a leginkább rászorulóknak.

A program erősségei:

a tevékenységei tiszteletben tartják, a kulturális különbségeket, ösztönzik az integrációt,

szakellátás a csoportoknak,

megfelelő táplálkozás biztosítása,

különböző események, ünnepek megünneplése,

közösség tagjainak meggyőzése, hogy osztozzanak a hagyományokban.

annak elismerése, hogy a családok változnak az idők során.

Elsődleges célkitűzései a programnak:

jobb körülményeket teremteni a gyermekek, családok számára, azáltal, hogy

növeljük a gyermekgondozás elérhetőségét minden gyermek számára,

javítjuk a kisgyermek testi, szellemi, érzelmi fejlődését,

támogatjuk a szülőket, szülői és munkavállalói mivoltukban egyaránt.

Amit biztosítani szükséges a célkitűzések eléréséhez:

A gyerekház elérhetőséget a mindennapokban - a bizalom kialakítását - kiépítését

A családok felkeresését - a rendszeres családlátogatások biztosítását - a napi kapcsolatrendszer kiépítését.

Szülők és családok támogatását- a mindennapi problémák megismerését- és az ellátórendszerekhez való hozzáférést.

A minőségi játék feltételeinek biztosítását ok az életkori sajátosságok figyelembevételével.

Gyerekjóléti és tanulás-támogató tapasztalatok,
egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés
gyermek-egészségügyi és fejlesztési tanácsadás, védőnővel, háziorvossal való kapcsolat,
sajátos nevelési szükségletű gyerekek ellátása, megfelelő tanácsadás,
speciális szolgáltatások igénybevételének segítése (rendszeres állapotfelmérés, szűrés)
A működés szakmai megvalósítási terv alapján valósul meg, mely féléves időszakot foglal magában. A megvalósulás folyamata kontrollálva, visszacsatolva és a helyi viszonyokhoz folyamatosan alkalmazkodva történik.
A pedagógiai éves terv, az évszakok váltakozásához kapcsolódóan valósul meg. Negyedéves, havi, és heti lebontásban készül.
A Napsugár Gyerekház működése rendszeres heti és napi rend szerint szerveződik. A nyitva tartás a gyerekek délelőtti aktív időszakára épít. Az állandó napirend a gyerekek biztonságérzetét erősíti, a szülőt pedig életvitelének, napirendjének megváltoztatásában vezeti rá a helyes napi feladatokra.

A Napsugár Gyerekház működése

A Napsugár Gyerekház a településen élő 0-4 éves korú gyermekek számára elérhető, az esélyegyenlőség szempontjából fontos közszolgáltatás.
Együttműködési megállapodás alapján gondoskodik a településen arról, hogy a 0-4 év közötti gyerekek térítésmentesen elérhető szolgáltatásokhoz jussanak.
A Napsugár Gyerekház mindennap nyitva áll a településen élő 0-4 éves gyermeket nevelő családok előtt.
A Napsugár Gyerekházban a 0-4 éves korosztály részére a korai képességkibontakoztatást elősegítő, a későbbi oktatás eredményességét segítő munka folyik, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeit szem előtt tartva.
A Napsugár Gyerekházban a működés tárgyi és személyi feltételeit az önkormányzat és az MSZA (Magyar Szegénységellenes Alapítvány) közösen biztosítja. Az önkormányzat az épület térítésmentes használatát, megélhetési támogatás-, és rezsiköltségeit, a Gyerekesély program pedig a tárgyi feltételeket, mint berendezéseket, felszereléseket, háztartási gépeket, fejlesztő játékokat és udvari játékokat a számítógép parkot. Szakmai megvalósulást mentor felügyeli és segíti.

A Napsugár Gyerekház szolgáltatásai

Lehetőséget biztosítunk a szülőknek arra, hogy a védőnővel, az óvónővel és családsegítővel találkozzanak.

Bevonjuk a szülőket az ünnepkörökkel kapcsolatos tevékenységekbe.

Lehetőséget és eszközöket adunk a kisgyermekeknek a játék tevékenységhez.

A községben minden 0-4 év közötti gyermeket nevelő családnak felajánljuk a segítségünk a gyermeknevelés területén. Megmutatjuk a szülőknek azokat a gyermekek életkorának megfelelő legjobb pedagógiai eszközöket, és tárgyi eszközöket, amelyek segítik gyermekük optimális fejlődését.

Heti egy alkalommal a szülőkkel és a gyerekekkel közösen zenei foglalkozásokat tartunk. Mondókák és gyermekdalok segítségével lehetőséget biztosítunk a közös együttlétre.

Heti egy alkalommal mozgásos játékok és labdagyakorlatok alkalmazásával segítjük a gyermekek harmonikus mozgásfejlődését.

Igény szerint számítógép-kezelői ismereteket nyújtunk a szülőknek és érdeklődőknek, ill. a hét más napjain lehetőség van az internet használatára.

Igény szerint helyt adunk a Pedagógiai Szakszolgálat által nyújtott korai fejlesztő foglalkozásoknak. A szolgáltatásra jogosult gyerekek helyben kapják meg a fejlesztést. Szakmai tanácsokkal a szülők rendelkezésére áll.

Szakmai ismereteket kínálunk a szülőknek abban, hogyan készítsenek el egy önéletrajzot, tájékoztatjuk a szülőket a felzárkóztató évfolyamok elvégzéséről, szakképzés megszerzését biztosító képzésekről. (Munkaügyi Központtal kötött megállapodás alapján)

Szülőkkel kapcsolatos tevékenységek

A programjaink szervezésébe bevontuk a szülőket, figyelembe vettük igényeiket, ötleteiket.

Az eredmények elérése érdekében a családokkal szorosan együttműködünk. Családlátogatások alkalmával folyamatosan kerestük a lehetőséget, hogyan tudunk a mindennapi életvitelükbe bekapcsolódni. A programjainkhoz a szükséges eszközöket a lakosság és a szülők felajánlásaiból valósítottuk meg, illetve a gyerekesély program anyagi támogatásából.

A gyerekházak már a gyerekek születésüktől fogva elérik a családokat, így a gyermeknevelés területén a pozitív környezeti hatásokat megerősítettük, illetve a szülők támogatására törekedtünk.

A gyerekházon túl is foglalkozunk a családokkal. Arra törekszünk, hogy a családok ne érezzék magukat célcsoportnak, érezzék partnereknek magukat, partnerek közötti együttműködés valósuljon meg.

A szülő azért szeret gyerekházba jönni, mert meg van a fontosság érzete. Vele is történik, valami ami fontos számára. A megértés mellett együttgondolkodásra inspiráljuk a szülőket.

Szolgáltatásaink között szerepel az, hogy milyen ötletekkel tudnánk a családok életterét szebbé, otthonosabbá tenni úgy, hogy nekik sikerélményt adunk, és nekik nem kerül semmibe. Ez a szempont azért is fontos a számunkra, mert tudjuk, hogy a lakosoknak egyre kevesebb jövedelemből kell megélniük. Tapasztalataink alapján, a kitalált dolgok elkészítése közben sikerült kicsit feledtetni a családokkal a mindennapos gondokat, jól érezték magunkat együtt, és a közös beszélgetések alatt rejtett értékek, erőforrások tárultak fel a szemünk előtt. Ezzel megerősítettük a szülők önbecsülését.

Sok szülő közel áll a gyerekkorhoz, iskola elhagyó gyerekek, szüleiknek kiszolgáltatott, a jövőt nem látó a képzettség hiányából motiváció nélküliek, a világgal haragban állnak, és a gyermek a legfőbb cél. Ezek a szülők, további célok felé orientálhatók, ebben támogatjuk őket.

A szülői foglalkozásokon

Új háztartási ismereteket nyújtottunk a szülők számára.

Sütés: torta sütés saját részre gyermekeik születésnapjára,

Főzés: olcsó alapanyagokból egészséges ételek előállatása.

A konyhakert terméseinek (zöldség gyümölcs) betakarításában befőzésében téli tárolásában a szülők aktívan közreműködtek. Gyümölcsből teát, befőttet, illetve lekvárt főztünk. A gyümölcsök magjából gyógyító párnát készítünk.

Kertészkedésről, az önellátásról, nyújtottunk ismereteket. A konyhakert megművelése lehetővé teszi a saját termés betakarítását. Célja a takarékoskodás a téli kiadások csökkentése a családok számára és vitamin forrás biztosítása gyerekek számára.

Terveink között szerepel szerszámok beszerzése melyek a kert megműveléséhez szükségesek a családok számára. Gyümölcsfák és cserjék beszerzése a családok számára. Szülői fórum kertébe a gyümölcsfák gondozásához szükséges mezőgazdasági ismerek átadása.

Életvezetésről beszéltünk szülői fórum keretében. Figyelmet fordítunk az áram takarékos fogyasztásra, megbeszéltük a mosószerek minimális, de hatékony felhasználását, információt nyújtottunk a megújuló energiaforrások felhasználásáról.

Kézműves foglakozásokon baba mozgókák- és fejlesztő játékok készültek gyermekeink számára, az ünnepkörökhöz kapcsolódóan ajándéktárgyak készültek a szülők számára, ill. a lakás dekorálását szolgáló eszközöket készítettünk.

Javaslatok a Gyerekház vezetője részéről a projekt elemeihez

Terveink között szerepel egy kötőgép és egy varrógép beszerzése, mellyel a szülők saját célra készíthetnének ruhadarabokat, lakástextíliát, kispárnát, illetve lehetőség volna annak értékesítésére.

A szülők számára számítógép kezelői képzést tartottunk, és tervezzük ennek folytatását

Nemcsak a gyerekháztól kapnak támogatást a szülők, hanem ennek határa egymásnak is nyújtanak segítséget. Az internet adtak lehetőségeket kihasználva, használt babaruha vásárlásban, használt babakocsi vásárlásában adtak ötleteket egymásnak, ami eredménnyel is járt, és ezt a munkát a továbbiakban a projekt keretében is kívánjuk a folytatni.

A szülők az gyerekházban megszerzett számítógép felhasználói ismereteiket mindennapi problémáik megoldásában tudják majd alkalmazni.

A gyermekek születésnapát a gyerekházban is megünnepeljük. A torta készítésébe a szülőket is bevonjuk. A hagyományos torták mellett Barbie és más kreatív különlegességek is készítettünk, és tervezzük a szülők számára történő folyamatos tanítását.

Jó gyakorlat összefoglaló készüljön a gyerekházban alkalmazott módszerekről. A jó gyakorlat témája: Az egészséges étkezés, táplálkozás tudatosítása a családok napi étkezésében.

A tevékenységek során láttuk azt, hogy a szülő bevonta gyermekét a munkafolyamatokba és az együtt töltött idő élmény maradt a családnak. Fejlődött a gyermek néhány részképessége és közben erősödött az anya-gyerek esetenként apa-gyerek kapcsolat. Ezt a munkát hosszútávon kívánjuk a családokkal közösen elvégezni, annak érdekében, hogy mérhetővé váljanak az eredmények.

Szülő fórum keretében pedagógiai és egészségügyi kérdésekben folytattunk beszélgetéseket. A beszélgetések közben a szülők új ismereteket szereznek, szakembertől tanácsot kapnak aktuális nevelési kérdésekben, illetve egymással is megosztják tapasztalataikat. Ehhez a gyerekház adott és a továbbiakban is biztosít közösségi teret.

Családlátogatások alkalmával tapasztaltuk, hogy a gyerekházban a szülők által készített fejlesztő játékokat megőrizték és használják a gyerekek. Hosszú folyamat eredménye ez, mert a gyerekházba újonnan érkező családok tapasztalataink szerint nem tekintik értéknek a saját készítésű tárgyakat, illetve a játékot nem tudnak beszerezni gyermekeik számára. A közös játékkészítés, az együtt eltöltött idő, fejleszti a szülői kompetenciákat, és segíti a gyermekkel történő otthoni foglalkozást is.

Szintén családlátogatások alkalmával tapasztaltuk, azt a pozitív változást, hogy Napsugár Gyerekház hatására szülők felismerték a játék fontosságát. Nemcsak a gyerekházban, otthon is idő fordítanak a játékra. Hasznosnak találják már a saját készítésű tárgyakat.

A szülői közösségben lehetőség van a mindennapi problémák megbeszélésére. Tervek elképzelések születtek arra vonatkozóan, hogyan tudnának együttműködni munkahely teremtés céljából. Milyen befektetést igényel a terv, és milyen forrás igénybevételére van lehetőség. A gyerekház számítógépein a pályázati lehetőségeket is folyamatosan figyelemmel kísérik.

A szülők szülői szerepükben megerősítése folyamatban van, ennek eredményeként tapasztaltuk azt, hogy a gyerekházból az óvodába átkerült gyermekek szülei óvoda szülői értekezleteken részt vettek, együttműködőbbek az intézménnyel. Az új gyermekek fogadásánál külön figyelmet kívánunk fordítani a szegerátumból bevonásra kerülő családok gyermekeire, a szülőkkel való intenzív kapcsolat kialakítására, a közös munkára. A szülői szerepek megerősítése a fiatal anyák estében elsőrendű feladat, hiszen tapasztalatlanok a szülői mintakövetésben.

A projekt előkészítése során a családlátogatás alkalmával nagyfokú hátrányos környezeti tényezőket tapasztaltunk. A gyerekházban a támogató környezet hatására a gyermek szociális érzelmi és akarati képességei terén sokat fejlődött a szülő maga is aktív részesévé vált a közösségnek, saját játék ötletei kipróbálásra kerültek a csoportban.

<u>Gyermekekre irányuló szolgáltatások</u>

<u>„Kerekítő” foglalkozás</u>

A heti programokban szerepelnek az ölbeli játékok. Heti egy alkalommal a gyerekház munkatárs által vezetett foglalkozásokon vehetnek részt a családok. Ezen a programon nemcsak a gyerekek, a szülők is új ismereteket szerezhetnek. A kicsik még passzív szereplők a játékokban. Kb. egy- másfél éves korukban kezdenek el együttműködni, sőt egy- egy mozdulattal, szóval, vagy szófoszlánnyal utalva kezdeményezhetik is a kedvenc mondókájuk eljátszását. A „Kerekítő” foglalkozásokon irányítottan játszott ölbeli játékok kezdeményezésében a gyermekek ugyan nem mindig vesznek részt, de a foglalkozás csupán eszköz arra, hogy az édesanyák újra elsajátíthassák ezeket a játékokat. Manapság már kevesen tudják, milyen nagy fontossággal és haszonnal bírnak az úgynevezett ölbeli játékok a gyermekek fejlődése szempontjából. Az érdeklődők azt is megtudhatták, hogy miért fontosak ezek a játékok a gyermekek fejlődésében. A gyermek, aki a világról még semmit nem tud, ezeknek a játékoknak a szövegéből, tartalmából szerzi első ismereteit. A játék során egyszerre három érzékszervét is inger éri: látja, hallja és érzi is, mi az, amiről szó van. A készségek,

képességek, ismeretek elsajátításának a legmegfelelőbb módja ez a fajta összjáték, ahol jellemzően szoros, bizalmas viszony alakul ki a játszó felek között. Többek között erősíti a szülő-gyermek kapcsolatot a közös önfeledt percek, szemtől-szemben, szemkontaktus, testközelség, érintés hatására.

Zenei nevelés: dallamok, ritmus, tempóváltások, népköltések, népdalok, élő énekszó, élő zenei inger. Érzelmi nevelés: „veled vagyok" hangulat, a mondókák és énekek érzelmi töltése, csattanó megélése, énekekkel a babák érzelmére hathatunk, ha érteni még nem is értik a hallottakat. Fejleszti a koncentrálóképességet, a figyelmet, memóriát, a mozgáskoordinációt (testtudat, egyensúlyérzék, egyensúlyszerv stimulálása). Jelentős hatással van a beszédfejlődésre, hiszen közelről, szemtől szembe láthatja gyermekünk, amikor a megszokott beszédtempó helyett érthetően artikulálva, ösztönösen lelassulva énekelünk vagy mondókázunk, változatos szókincset rejt az értékes dal és mondókaanyag, ezeken keresztül a világ megismerése: pl. állatok, mindennapi tevékenységek, foglalkozások.

Tehát ezen foglalkozások alkalmával nem csak új dalokat, mondókákat tanulhatnak meg a szülők, hanem megtudhatják, hogy több szempontból is nagyon fontos a gyermekük számára, hogy ne csak szervezett foglalkozások alkalmával, de otthon kettesben a gyermekkel is játsszák ezeket a játékokat.

Mozgásfejlesztés

A mozgásfejlesztő foglalkozásokon visszahúzódó, bátortalan gyermek érdeklődése és figyelme is lehetőleg már a foglalkozás első részében felébred. A mozgásfejlesztő foglalkozáson a foglalkozás minden egyes mozzanata, momentuma fejlesztően hat a gyermek személyiségére, mozgásfejlődésére, ritmusérzékére, zenei hallására.

Fontos szerepet kapnak a nagy- és finommotorikus mozgásokat fejlesztő gyakorlatok, mozgásfejlesztő eszközök, valamint a szülők azt is megfigyelhetik, hogy a gyermek hogyan reagál váratlan helyzetekre, láthatják, hogy kortársaihoz képest megfelelően fejlődik-e a mozgása, hajlandó-e, képes-e irányított gyakorlatokat végrehajtani, valamint figyelmét rövid ideig egy bizonyos dologra összpontosítani. A gyerekházban gyakran tapasztaljuk, hogy a szülők, a környezet, a biztonságra törekszik. Ezért nem biztosítanak gyermekük számára koruknak, mozgásigényüknek megfelelő teret. A gyerekház feladata a gyerekek életkorának megfelelő mozgás lehetőségének a megteremtése. Az anyukák lássák, elsajátítsák azokat a gyakorlatokat, melyek gyermekük fejlődését szolgálják.

Labdaterápia

A labdaterápia egyes elemeit beépítjük a mozgásfejlesztő foglalkozásokba. Fodorné Dr. Földi Rita a mozgásfejlesztésen belül fontosnak tartja a szimmetrikus mozgásminták, a térbeliség,

az egyensúly, illetve a ciklikus mozgásminták, a változatos mozgásos játékok és a labdagyakorlatok (ez alkotja az általa kidolgozott labdaterápia gerincét) rendszeres végzését és rendszeres gyakorlását, mert ezáltal a vizuális észlelés, az irányított figyelem, a mozgáskoordináció, az egyensúlyérzék, valamint a célvezérelt adaptív motoros válaszok kialakulása is fejlődik.

A labda felhasználásával a változó környezeti feltételekhez való alkalmazkodás érhető el környezethez igazodó adekvált mozgásválaszok kialakítását célozza.

Ehhez állítja be a megfelelő testhelyzetet (egyensúly, test és végtagok) a mozgásszerkezetet, (tónus, kiterjedés, irány, dinamika).

Szemmozgásokat, környezet vizuális-téri felmérése.

Lényege:

A labda az egyik legegyszerűbb, de mégis a legtöbbet használt játékeszköz a gyermekek számára. Segít a gyermekeknek megtapasztalni a mozgás irányát, erejét és eredményét.

A gyermek feladata a mozgást megtervezni, eredményesen kivitelezni és értékelni.

Fejleszti: vizuális figyelmet, a logikus gondolkodást, problémamegoldást.

A labda terápia komplex fejlesztésre ad lehetőséget összerendezetlen, megkésett mozgásfejlődés estén.

A labdajátékok

A labdával végzett gyakorlatok fontos visszajelzéseket szolgáltatnak (erőkifejtés, távolság viszonya, mozgások pontossága)

Nehézséget jelenthet:

Célzó mozgásoknál az elengedés optimális idejét megérezni

Megfelelő váll-, kar-, csukló- és ujjmozgások sorrendjének kialakítása

Vizuális téri környezetet is megfelelően kell felmérnie (meg kell, hogy előzze a mozgás kivitelezését)

Az ízületek helyzetéről való visszajelzés a kinesztetikus differenciálóképesség alakulását segíti

A mozgások kivitelezésében fontosak a belső (proprioceptív) érzetek

Eredményesség: belső érzetek + térérzékelés + mozgást felépítő „alkészségek”

Fejlesztő hatásuk komplex!

Módszertani felépítésében figyelembe kell venni az egyes korosztályok életkori sajátosságait

pl.: 1-4 éves gyermeknél gurítással végzett játékokat játszunk

kellő gyakorlás után kézből kézbe történő átadással,

majd meghatározott dobásformával végeztessük

Fejlesztő hatás:

Vizuális diszkrimináció (különböző színű labdák)- Taktilis érzékelés fejlesztése (pl.: „rücskös labda")

Ritmus- és egyensúlyozó képesség fejlesztése

Szem-kéz, szem-láb és szem-kéz-láb koordináció fejlesztése

Figyelem-koncentráció fejlesztése (szabályok!)

Környezeti nevelés és környezet tudatosságra nevelés

A környezeti oktatás és nevelés átfogó célja, hogy elősegítse minden korosztály környezettudatos szemléletének, magatartásának, életvitelének kialakulását. Ezzel érhető el, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen majd tevékenységében, döntéseiben alkalmazni, érvényesíteni ezt a szemléletet és ismeretanyagot.

A környezeti nevelés alapja a természetismeret, amely a közvetlen élményszerzésen keresztül alakítja ki a helyes cselekvésre késztető, pozitív viszonyulást a természeti értékekhez, azok védelme érdekében. A tapasztalt szerzés fontos színtere a gyerekház, ahol a gyermekek életkoruknak megfelelő érzékelés észlelés lehetőségét felkínálva tanulhatnak. Az évszakok váltakozásának megfigyelését a kiskert növényeinek gondozásán keresztül figyelhetik meg a gyerekek. A saját növények gondozása gyermekben a kitartást, következetességet, felelősség érzését erősíti. A termések betakarítása közben szaglás, ízelés, tapintás, látás útján szereznek új ismereteket.

A számítógépes programok segítségével végzett fejlesztési lehetőségek a 3-5 éves gyermekek életében.

Ha a nevelők a gyerekkel együtt kezdik el felfedezni a számítógép adta sajátságos világot, akkor a gyerekek nemcsak szerető felnőttek közelségében lesznek, hanem képessé válnak szeretteikkel közösen alkotni, kommunikálni és tanulási tapasztalatokat szerezni – teljesen újszerű utak felfedezésével. A szoftverek ugyanis akkor „működnek" igazán, ha megfelelően vezetjük be használatát, értelmet kerítünk köré, figyeljük és felügyeljük használatát, kiegészítjük a gyerekekkel folytatott beszélgetésekkel a témáról, valamint más, számítógépen kívüli tevékenységgel is kapcsolatba hozzuk: azaz manuális tevékenységgel, nyomtatott könyvekkel vagy mindennapi tapasztalatainkkal (Char 1990).

A számítógép a legtöbb lehetőséget az ismeretek bővítésére kínálja, de készségfejlesztésre, valamint hozzáállás-módosítására is alkalmazható. Egy jól működő rendszer önmagában erősítheti a hozzáállást.

Csecsemők számára szervezett program a babamasszázs

Rendszeres végzése elősegíti az izomrendszer növekedését, a mozgáskoordináció fejlődését.
Serkenti a létfontosságú szervek működését (emésztés, keringés, légzés).
Javítja a nyirokkeringést, ezáltal erősíti az immunrendszert (nő az antitest szám).
Fejleszti a nyelvi fejlődést, az érzékszerveket, a masszázs ideje alatti
beszéd-, szem- bőr, kontaktussal (hallás, látás, szaglás, tapintás).
Serkentő hatásával párhuzamosan, segít a relaxációban és az elalvásban.
Jó hatással van a baba testi-, szellemi fejlődésére, de elégedettséget, jó közérzetet biztosít a szülőnek is.

Közösségi programok a családdal együtt

Kirándulásra volt lehetőség 2010-ben a nyár folyamán. A jövőben is szükség van a családoknak az ilyen kikapcsolódási lehetőségre. Legalább egy évben két alkalommal.
A gyerekházba járó szülőkkel, gyerekekkel és a dolgozókkal Magyarkútra egy családi táborba látogattak el. Az élmény felejthetetlen volt nemcsak a jó programok miatt, hanem azért is, mert néhány gyermek számára elérhetetlen dolognak tűnik a kirándulás. A program szervezésében a TÁMOP 5.2.1. támogató projekt által biztosított mentor jelentős segítséget nyújtott. A program alkalmat adott a szülők számára új kapcsolatok építésére, és a kikapcsolódásra.

Állapotfelmérés

A gyerekházban, egyéni állapotfelmérést végzünk, gyermekek kompetenciáinak fejlődést folyamatosan mérjük és egyéni fejlesztési tervek alapján igyekszünk a gyerekre szabott, differenciált fejlesztőprogramot biztosítani.
Lehetőséget és terepet biztosítunk arra, hogy az édesanyák gyermeküket különféle, mozgáshelyzetekben láthassák. Megmutatjuk azokat a gyakorlatokat, játékokat, melyek segítik gyermekük fejlődését. Tapasztalataink szerint a gyerekházat látogató gyerekek:
Szókincse gazdagodjon viselkedési kultúrájuk pozitív irányban változzon

Szórólapok, meghívók szerkesztése

Programjainkról, tevékenységeinkről szórólap formájában értesítjük a családokat.
Tevékenységünket beszámolók, és fényképes dokumentumok támasztják alá. A fényképek készítése azonban a családok számára is fontos lehetőség, mivel saját fényképezőgéppel nem rendelkeznek. A programokról fényképes beszámolók készülnek a helyi újság, a helyi kábel tv és Biztos Kezdet honlap számára. A lakosság ezen keresztül értesülhet a gyerekház eseményeiről.

Tervezzük kiadvány szerkesztését, mely segítené az információk átadását, tartósságát a szülők számára. Mondókák-, receptek gyűjteményét, gyermek fejlődéséről hasznos információk összefoglalását. A helyi gyerekházban készült fotókkal illusztrálva figyelemfelhívó, és hasznos dokumentum lehet ez a szülők számára.

Ünnepek a gyerekházban

A gyerekházban az ünnepek alkalmából rendezvényt, programokat szerveztünk egyrészt a gyerekházba járók részére közösségszervezési céllal, másrészt a gyerekház látogatottságnak, elismertségének céljából a községben élő gyermekek számára (pl.:gyereknap, lovagi bemutató). A Napsugár Gyerekházat látogatók közösségében az ünnepek közös megünneplése a szülőkben és gyerekekben is az összetartozás élményét erősítették. Az ünnepre készülődés fontos eleme a gyerekházi munkának, hiszen közösségerősítő tényező a családok közötti kapcsolati hálóban is.

Összefoglalás

A Gyerekház, mint a korai fejlesztés egyik fontos eleme, a fenntartási szakasz lezárását követően is fontos szolgáltatási elem a hátrányos helyzetű családok és gyermekeik életében. A beavatkozási tervben ezért külön is hangsúlyos elem a korai fejlesztés kérdése, mint hátrányt csökkentő tényező a gyermekszegénység kérdésében.

Varsány Óvoda

A településen a születések száma nem csökken, így az óvodás gyerekek számában sem várható csökkenés. Helyi Programunkban sajátos arculatunkként a játékba integrált tanulást és a másodlagos szocializációt választottuk.

Az óvodai nevelés magas színvonalú, és vonzó a szülők számára.

Az óvoda már 34 éve működik a településen. Épülete, udvara 2 vegyes életkorú gyermekcsoportban 60 gyermek fejlesztését, és a falu intézményeihez tartozók étkeztetését szolgáló intézmény. 2011 júl.15-től önállóan működünk. Előtte a helyi iskolával, könyvtárral, művelődési házzal tartoztunk össze Hunyadi Mátyás ÁMK néven.

Sem az épületben meglévő helyiségeink, sem pedig eszközeink nem felelnek meg a 11/1994 MKM rendelet 7 sz. mellékletében foglaltaknak

Beírt gyermeklétszám alakulása a statisztika alapján:

. 2008/2009		. 2009/2010.		2010/2011		2011/2012	
Okt.01.	Május	Okt.01.	Május	Okt.01.	Május	Okt.01.	Május
59	60	59	58	57	61	60	60

2008/2009		2009/2010		2010/2011			2011/2012
SNI	BTM	SNI	BTM	SNI	BTM	SNI	BTM
1	0	0	0	0	1	0	3

Településünkön emelkedő tendenciát mutat a hátrányos és a halmozottan hátrányos gyermekek száma.

A település hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeinek aránya a regionális és országos átlaghoz viszonyítva, kötelező felvétel tekintetében

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számának kimutatásához a központi információs rendszerbe szolgáltatott tényadatokat használtuk fel. (KIRSTAT2011-2012.02.08) hivatkozási szám: KIRADATSZOLG-00527

2011. év	Országos	Regionális			Szécsény kistérség		
		BAZ	Heves	Nógrád	Kistér-ség	Varsány	Játékkuckó Óvoda
Összes gyermek/ tanuló	1743055	132189	54563	32703	2604	199	60
HH helyzetű	474567	61608	18646	14348	1477	139	44
HH %-arány	27 %	47 %	34 %	44 %	57 %	69.8 %	73%
HHH helyzetű	166142	28817	7737	6478	909	94	32
HHH %-arány	9,5%	22%	14%	20%	35%	47.2%	53%

A statisztikai létszámok minden évben az októberi állapotoknak megfelelően készülnek, de jól tükrözik az arányokat.

Amíg a kistérségben 57% a HH helyzetű gyermekek aránya, addig nálunk ez 73%. A HHH-s gyermekek aránya pedig 53% a kistérségi 47.2 vel szemben

A községben egyetlen óvodaként működünk. Maximálisan 50 gyermek fogadására alkalmas 2 óvodai csoportunk van. Ezt a létszámot is túl kellett lépnünk az óvodába jelentkező hátrányos

helyzetű gyermekek magas száma miatt. A kötelező, 3 éves kortól történő óvodáztatást ilyen férőhelyszámmal nem tudtuk megoldani. A gyermekek helyben történő óvodáztatására törekedve utazó szakemberrel ellátjuk az SNI gyermekeket is.

Gyermekek az óvodai nevelésben

Minden év áprilisában a jegyző által meghatározott időpontban történik a beíratás. Előtte, és ilyenkor is lehetőség van az óvodával való megismerkedésre. A szülők tájékoztatást kapnak a nevelési programunkról, és a házirendről. A maximálisan engedélyezett létszám 60 fő. Igyekszünk mindenkit felvenni, hiszen ismerjük az otthoni körülményeket, és tudjuk, mennyire indokolt az óvodai felvétel.

A 2102/13-as tanévre 45 gyermeket jegyeztünk elő 38 gyermek (84%) hátrányos és 26 gyermek (57%) halmozottan hátrányos helyzetű. Nagycsoportos lesz 21 gyermek. Közülük hátrányos helyzetű 17 gyermek és halmozottan hátrányos 12.

A szegregátum területén 30 óvodás gyermek (66%) él.

Ez a létszám már lehetővé teszi, az eddigieknél alacsonyabb csoportlétszámokat és egy megfelelőbb nevelési környezetet teremt.

Szakember ellátottság

Intézményünkben 4 szakképzett óvodapedagógus (tanítói és fejlesztőpedagógus végzettséggel is) és 2 dajka (egy szakképzett) végzi a nevelési-gondozási feladatokat.

Felvállaljuk a beszédhibás gyermekek fejlesztését is, kistérségi utazó logopédus látja el őket.

A BTM-es gyermekekkel saját fejlesztőpedagógusunk foglalkozik.

Amikor van SNI-s gyermekünk (egy vizsgálat most van folyamatban) hozzájuk óraadó gyógypedagógust foglalkoztatunk.

Nevelési programunk

A hozzánk járó családokat ismerve előzetes felmérések alapján írtuk az Óvodai Nevelés Alapprogramjához és a helyi sajátosságokhoz igazodó Helyi Nevelési Programunkat.

Nevelési programunk kiemelt területe a másodlagos szocializáció és a játékba integrált tanulás.

Nagyon fontos lenne az itt élő gyermekeknek, hogy a törvény adta lehetőséggel élve már 2,5 illetve 3 éves koruktól óvodába járhassanak, ami most helyhiány miatt nem megoldható. Nagyon fontos számunkra a korai fejlesztést biztosító Gyerekház szolgáltatás, mely lehetővé tette, hogy a gyermekek az óvodai nevelést megelőzően

A települési közoktatási fejlesztési tervben óvodánkra hárul a 3-7 éves gyermekek szocializációs nevelése, és az iskolai életre való tervszerű és tudatos felkészítése. A visszajelzések alapján elmondható, hogy az óvoda a törvényi előírásoknak megfelelően

működik, nevelőmunkánk magas színvonalú, intézményi funkciónkból adódó partneri elvárásoknak eleget teszünk (Önkormányzati Minőségirányítás Program, szülői elvárások). Helyi Nevelés Programunkat a helyi sajátosságokhoz, igényekhez illeszkedve, a továbbfejlődés fontosságát szem előtt tartva írtuk. Kiemelt feladatunk a község területén elő HH-HHH-s gyermekek arányának szükségletére alapozva, hogy a másodlagos szocializációra és a játékba integrált tanulásra helyezzük a fő hangsúlyt.

Nem vagyunk tagjai a közoktatási kistérségi társulásnak. A kistérségi Pedagógiai Szakszolgálat logopédusa fejleszti utazó szakemberként a gyermekeinket. A kistérség óvodáival közösen a gyermekek és óvónők számára közös rendezvényeken, szakmai megbeszéléseken veszünk részt. A szomszéd község óvodájával együttműködési szerződés keretén belül közös programokat szervezünk, megbeszéljük szakmai-módszertani tapasztalatainkat.

Az óvodának meghatározó szerepe van a következő életszakasz, az iskolai tanulás sikerességében, a gyermek képességeinek fejlesztésében, a személyiség sokoldalú kiteljesedésében, ezért fontos, hogy ellensúlyozni tudja a meglévő, szociokulturális háttérből adódó hátrányokat.

Az integrációs szemlélet és gyakorlat által széleskörű tapasztalatokhoz jutottunk. Kiemelt feladatunk a HH és HHH-s gyermekek 3 éves kortól történő beóvodázása, rendszeres óvodába járása. A településen élő családokkal szoros, és jó a kapcsolatunk.

Az esélyegyenlőség javítása érdekében először 2010-ben vettünk részt integrációs pályázaton, és az óta folyamatosan pályázzuk ezt a támogatási formát, együttműködve az OOIH-val. 2010-ben az 57 óvodáskorú gyermekből 21 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű, ez 37%-os arány. 2011-ben 59 gyermekből 44 hátrányos és 32 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Aktuális helyzetelemzésre épülő munkatervet, feladattervet dolgozunk ki, amelyben meghatározásra kerülnek az IPR-es munkában részt vevő munkacsoportok, azok tagjai.

Minden gyermekre kiterjesztettük a DIFER mérést,

A DIFER mérés eredményeire épülő egyéni fejlesztési tervet készítünk minden gyermekre, amelyet a gyermekek egyéni fejlődési naplójában dokumentálunk. Az eredményekről tájékoztatjuk a Roma Kisebbségi Önkormányzatot.

A gyermekek nevelési- oktatási eredményeinek javításához folyamatosan fejlesztjük nevelőmunkánk színvonalát. A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek tekintetében is jelentős eredményeink vannak.

Mivel négy éves kortól alkalmazzuk a DIFER méréseket, korán kimutathatók az esetleges lemaradások, időben vesszük fel a kapcsolatot az Áthelyező Bizottsággal, akik szakvélemény keretében megállapítják a speciális feladatokat, a szakemberigényt, és kijelölik az intézményt a fejlesztéshez. Tapasztalatunk, hogy a korai fejlesztés eredményeképpen a gyermekek iskolakezdési esélyei az eredményes tanuláshoz jobbak.

A sajátos nevelési igényű, és BTM-es gyermekek számának emelkedése várható. Jelenleg helyi, és kistérségi szakemberek bevonásával történik fejlesztésük (logopédiai, fejlesztőpedagógiai és gyógypedagógiai). Meglévő eszközkészletünk hiányos. Fejlesztése szükséges, hiszen ezen gyermekek fejlesztése, az országos esélyteremtő politika részét is képezi.

Felvételnél felajánljuk, hogy a testvérek egy csoportba kerüljenek, hiszen így a testvérek, biztonságban érzik magukat, és a szülők is könnyebben válnak el gyermekeiktől.

Egyetlen óvodaként a községben kötelességünk minden hátrányos helyzetű gyermek felvétele, így az ajánlott 20 fős létszámok helyett 30-30 fővel működött mindkét vegyes életkorú csoportunk az elmúlt években. A tavalyi évben 4 BTM-es gyermekünk volt, így a számított létszám 64 fő.

A 2011/12-es tanévben 60 gyermekünkből 44 gyermek (73%) hátrányos és 32 gyermek (53%) halmozottan hátrányos helyzetű volt. Tehát a szülők 53%-a nem rendelkezik 8 általános iskolai osztálynál magasabb iskolai végzettséggel, így a munkaerőpiacról kiszorult, és a családok megélhetése is csak gyermekvédelmi támogatással lehetséges. Kiemelt feladatunk ezen gyermekek ellátása, integrálása, fejlesztése, hátrányaik enyhítése.

2010 szeptemberében csatlakoztunk az integrációs és képesség kibontakoztató programhoz Azóta folyamatosan megpályázzuk ezt a lehetőséget.

Így célzottan több pénz, idő és figyelem jut a hátrányos helyzetű gyermekekre. Rendszeresen találkozunk a kistérségben lévő óvodákkal, tapasztalatokat cserélünk programjainkról, és a hatékony nevelési módszerekről. Gyermekeinknek a találkozások alkalmával szocializációs, anyanyelvi, finommotorikai képességeik fejlődnek.

Óvodánkban az integrációs nevelést a többi gyermekkel egy csoportban, minden gyermek számára, heti rendszeres szervezett foglalkozásokon, egyéni formában fejlesztő játékokon keresztül egész nap folyamán valósítjuk meg. Kiemelt területei a másodlagos szocializáció, és integrált tanulás. A 3-7 éves HH és HHH-s nagy számban roma etnikumhoz tartozó gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, szeretetteljes, gyermekközpontú, a másságot elfogadó légkörben, különös

tekintettel az életkori sajátosságokra, és az egyéni eltérő fejlődési ütemre. Kisebbségi nevelési programunk nincs.

Óvodánkban a roma etnikum aránya magas, célunk, hogy rendszeres óvodába járással és neveléssel olyan szintű képességekre, jártasságokra tegyenek szert, ami további fejlődésüket biztosítja.

A mese, a tánc, az ének stb. során fejlesztjük az anyanyelvi, és szocializációs képességeket. Lehetőséget biztosítunk a szülők foglalkozásának megismerésére. Közösségi neveléssel segítjük elő a szocializációt, így meg tanulnak alkalmazkodni, és elfogadni egymást.

Feladatunk

szakvélemények kérése, együttműködés a szakemberhálózattal a hatékony óvodai nevelés érdekében.

Óvodapedagógusok továbbképzése, a szülők munkaerőpiacon való részvételének elősegítése, az óvodai férőhelyszám növelésével. A gyermekek 3 éves kortól (vagy előbb, szükség esetén 2.5 éves kortól történő óvodáztatása). Igazolatlan hiányzások csökkentése.

A családi nevelési problémák, nem megfelelő módszerek, eszközök alkalmazásának csökkentése.

Az óvodai beilleszkedés, az óvodába járáshoz szükséges feltételek segítése.

A gyermekek képességeinek megismerése óvodába kerüléskor, és folyamatosan történik az intézményi nevelés során. A mérésre épülő differenciált személyiségfejlesztés. óvodába lépéskor, és a nevelés folyamatában a gyermekek fejlettségének mérése a DIFER mérőeszköz alkalmazásával, a sokoldalú, egyéni tapasztalatszerzés biztosításával differenciált személyiségfejlesztés a sikeres iskolakezdés érdekében.

Korszerű pedagógiai módszerek megismerése, a tudás szinten tartása, fejlesztése. A pedagógusi ismeretek bővítése, a befogadó nevelés megvalósítása érdekében továbbképzések, tréningek szervezése.

Szükségletek

Az óvoda megismertetése, a szülők behozása az óvodába, a nyitott óvodai modell továbbfejlesztése.

Integrált nevelés megvalósítása.

Arányos csoportelosztás, testvérek elhelyezése, csoportalakítás során a HHH gyermekek arányos elosztása.

Az Önkormányzat anyagi forrásainak bővülése.

Kapcsolatrendszer:

Alapvető fontosságú az óvoda és a család közötti jó kapcsolat megteremtése. A szülők elfogadják az óvodát, mely a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve segíti a gyermekek fejlődését.

A kapcsolattartás formái:

Családlátogatás

Anyás beszoktatás, hol a szülő is jelen van a kezdeti időszakban, amíg a gyermek biztonságban nem érzi magát

Napi beszélgetések, tájékoztatás a gyermekvédelmi lehetőségekről

Szülőkkel közös rendezvények szervezése (pl. ajándékkészítés, ünnepi előkészületek)

Varsány Község Önkormányzata biztosítja a gyermekek ingyenes étkezését, segélyezését.

A Roma Kisebbségi Önkormányzattal folyamatos, jó kapcsolatunk van évek óta. Kölcsönösen segítjük, tájékoztatjuk egymást.

Orvos-védőnő: szintén jó a kapcsolatunk, tájékoztatnak a gyermekek organikus fejlődéséről, segítik a beóvodázást.

Nevelés Tanácsadó: segít a tanulási, és beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek kiszűrésében, szakmai iránymutatásuk alapján történik a fejlesztés.

Családsegítő-gyermekjóléti szolgálat: a jó információáramlás a gyerekek körülményeiről, és a szociális támogatás lehetőségeiről. Óvodánk is közvetít a család és ezen intézmény között.

Gyerekház a kisgyermekek szüleikkel közösen az óvodai nevelést megelőzően részt vesznek a gyerekház nyújtotta szolgáltatásokban. Az óvodába bekerüléskor észrevehető a fejlődés azokon a gyermekeken, akik rendszeresen részt vettek a Gyerekház programjain.

Egyéb helyi intézményekkel szintén jó kapcsolatot alakítottunk ki (iskola, könyvtár stb.) kölcsönösen részt veszünk egymás rendezvényein, figyelemmel kísérjük eredményeiket.

Nehézségek- problémák

A kistérségi és helyi szakemberekre sok gyermek jut, helyben oldják meg fejlesztésüket, mivel a szülők nem tudják utaztatni őket.

Minden problémamegoldásunknál törekszünk a közoktatási esélyegyenlőség biztosítására, betartására. Mérlegeljük lehetőségeinket, és az érintettek számára legkedvezőbb megoldásokat választjuk. Gyermekeink között több részképesség problémás, magatartási nehézségekkel küzdő. Igyekszünk megvalósítani a minőségi nevelést, az esélyegyenlőség biztosítását.

A településen élő kisgyermekes családok súlyos napi megélhetési gondokkal küzdenek. Nehézséget okoz a fűtés, és a gyermekek rendszeres élelmezése.

Mivel a településen nincs bölcsőde, és így a kisgyermekes családok nehéz anyagi helyzetén javítana a szülő munkaprogramba állásának lehetősége. Ehhez támogatást nyújthat hosszútávon a Gyerekház nyújtotta szolgáltatás fejlődése.

Élelmezés

Saját főzőkonyhánk van ahol naponta 200 adagot főznek Az óvodán kívül ellátjuk az iskolás gyermekeket, az idős embereket és egyéb vendég étkezőket. Itt szakképzett élelmezésvezető, szakács és egy konyhalány dolgozik.

Udvarunk nagy területű, a gyermekek kulturált szabadidő eltöltéséhez nem rendelkezünk megfelelő számú és minőségű mozgásfejlesztő eszközzel. és pihenésre beszélgetésre alkalmas padokkal, asztalokkal.

Esélyegyenlőségi helyzetelemzés - Intézkedési terv

Községünk az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében 2008-ban elkészítette a 2003. évi CXXV. Törvény szellemében a Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzését és Intézkedési tervét. Alapvető cél, hogy a községben biztosított legyen a szegregációmentesség, és az egyenlő bánásmód elve teljes körűen érvényesülni tudjon.

Az óvodai ellátás tekintetében kiemelt feladatunk, hogy:

Az óvodai nevelés eredményességének javítása

A sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű (köztük a halmozottan hátrányos helyzetű) gyerekek óvodai integrációs nevelési programba való bevonása

Óvodai férőhelyek bővítése Minél korábbi életszakaszban kerüljön a gyermek óvodába.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának feltérképezése, segítségnyújtás számukra bármilyen területen

Ne legyen olyan 3 éves gyermek, aki nem veszi igénybe az óvodát

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodába kerülésének megkönnyítése

A hátrányos helyzetű gyermekek számára az óvodai ellátás térítésmentes.

A sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű (köztük a halmozottan hátrányos helyzetű) gyermekek státuszának felmérése, a fejlesztés minél korábbi életkorban való elkezdése

Óvodáskorúak (lehetőleg már 4 éves korban) szűrővizsgálata megtörténjen, egyéni fejlesztések elinduljanak.

Érvényesüljön a diszkrimináció és szegregációmentesség.

Biztosított legyen a minőségi oktatáshoz való hozzáférés minden óvodába járó gyermeknek.

Az óvoda infrastrukturális feltételeinek javítása: teljes mértékben és megfelelő állapotban teljesüljenek a kötelező eszköznormában meghatározott feltételek (a 11/1994 MKM rendelet 7. sz. mellékletének megfelelően)

Éves munkaterv segíti munkánkat a védőnő vonatkozásában. A védőnővel kialakított szoros kapcsolat segít abban, hogy pontos információk álljanak rendelkezésünkre a körzetben lakó, 3 éves korú gyermekekről, illetve azokról a családokról, akik elvándoroltak, vagy betelepültek körzetünkbe.

A testvérként óvodába érkező gyermekek esetén könnyebb a helyzetünk, mivel a családokat már ismerjük, kialakult jó kapcsolat segíti a további gyermekek fogadását. Szívesen hozzák óvodánkba, és ragaszkodnak ahhoz az óvodapedagógus pároshoz, akikkel kapcsolatban vannak tapasztalataik a nagyobb gyermekek vonatkozásában.

Az új, óvodát kezdő gyermekek szülei esetén a beóvodázást segítő ismerkedő programokat szervezünk. Községünkben minden gyermeknek lehetőséget adunk az óvodai életben való részvételre.

Felvételnél előnyt élveznek a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, akiknek jelentős része a szegregátum területéről érkezik.

Óvoda – iskola átmenet

Az óvoda - iskola átmenet könnyebbé tétele érdekében szorosan együttműködünk az iskola alsós tanítóival. Célunk, hogy az óvodában összegyűlt tapasztalatokat átadhassuk. A gyermekek iskolakészültségi szintjét információs jelzőlapon rögzítjük, amelyet a szülővel való egyeztetés után átadunk az iskolának.

A közoktatási infrastruktúra fejlesztése érdekében elsődleges cél, hogy a kötelező eszköz és felszerelési jegyzékben leírt követelményeket teljesítsük. Ennek megvalósulásáért pályázatokon veszünk részt, hogy elősegítsük a feltételek alakulását.

Várható létszámok az óvodai nevelés területén

A demográfiai adatok alapján elmondható, hogy az elkövetkezendő 1-2 évben a gyermeklétszám 45-50 lesz, ezután 5-6 évig viszont megint magas létszám várható. Most a lakásépítési szocpol visszatértével várhatóan megemelkedik a születések száma. Ez az első félévben már meg is mutatkozik, hiszen június 30.-ig 10 gyermek született. A védőnői terv szerint évente 20-25 szülés várható. A gazdasági helyzet romlásával, a lakáshitelek bedőlésével várható, hogy a fiatalok nagyobb számban laknak a településen szülőknél, illetve a magas lakáshitel miatt visszaköltöznek. Erre már van példa. Az önkormányzattal mindig maximálisan kerestük a lehetőségeket, hogy kétcsoportos óvodánkban el tudjuk helyezni a falu óvodáskorú lakóit. Várhatóan a köznevelés törvény tankötelezettségének módosítása kapcsán növekszik majd az óvodában még egy évet eltöltő gyerekek száma. Az iskolakészültséget nem minden HH-s és HHH-s gyerek éri el 6 éves korára, és szakvélemény alapján marad még egy évet.

A sajátos nevelési igényű és HH-s, ill. HHH-s gyermekek nevelését a többi gyermekkel közösen, integrált formában valósítjuk meg. Egyre több a képességeiben elmaradást mutató gyermek száma, akiknek a fejlesztését az óvodában kell megoldani.

Megoldási javaslatok

minden óvodás korú gyermek elhelyezése az óvodában. A 3 éves kortól történő kötelező EU normáknak megfelelő óvodai elhelyezést kevesebb csoportonkénti gyermekkel valósítjuk meg (3 m^2/fő)

A HH-s, HHH-s és sajátos nevelési igényű gyerekeket integrált formában, inkluzív nevelési formában valósítjuk meg. Az integrált nevelésnél nem kell utaztatni a gyermekeket, nem esnek ki az óvoda életéből, hiszen a csoportban történik a fejlesztés. Ismerős közegben eredményesebben fejlődik a gyermek. Ehhez kell tovább javítani a feltételrendszert, és a pedagógusokat tovább képezni.

Szociális érzékenységgel kezeljük a nehéz anyagi és pszichés helyzetben lévő családokat, akik pillanatnyilag nem tudnak megfelelő feltételeket teremteni gyermekük óvodai neveléséhez (felszerelés hiánya, otthoni ellátás alacsony színvonala). Ezeknek a szülőknek segítünk másoktól, vagy pályázat útján pótolni (IPR pl.) a szükséges dolgokat. A szülőkkel való beszélgetésen, értekezleten gazdagítjuk nevelési eszköztárukat. Jó együttműködést alakítunk ki az óvodai és családi nevelés között.

Felhívjuk a szülők figyelmét a hiányzásokra, nehogy az óvodáztatási támogatástól elessenek.

Minőségbiztosítási feladatunk a családokkal való rendszeres kapcsolattartás, az egész napi családias, elfogadó, derűs óvodai ellátás.

Igyekszünk biztosítani az önkormányzat alacsony anyagi lehetőségeihez képest az eredményes nevelői munkához szükséges feltételeket. A szakmai és anyagi kérdésekről egyeztetünk, és forrásainknak megfelelő legjobb megoldást választjuk.

Érdekünk a színvonalas nevelés biztosítása, ezért keressük a pályázati forrásokat, amelyek kiutat jelentenek a helyzetünkből.

Az EMMI is kiemelt feladatnak tekinti a minőségi oktatáshoz való hozzáférést, a társadalmi szolidaritás és méltányosság, valamint az életminőség elősegítését az oktatással. és a sikeres életkezdést, melyre egy minőségibb élet épülhet.

Összegzés:

Az óvodai nevelés mellett az óvodáskorú gyermekeknek és szüleiknek a hátrányos helyzetűek közösségi házában az alábbi lehetőségeket javaslom fejlődésük érdekében: Az óvodai nevelésbe épüljön be a Montessori pedagógia, és a Montessori játékeszközök alkalmazása

váljon napi gyakorlattá. A szakmai együttműködés további erősítése, a szakmai hálózat erősítése hozhatja meg a hosszú távú sikert a hozzánk járó gyermekek, és családjaik életében.

Hunyadi Mátyás Általános Iskola

Bevezetés

A Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Varsány Község Képviselőtestületének határozata alapján, 2011 szeptemberében kezdte meg jelenlegi formájában munkáját.

Személyi feltételek alakulása

A 2011/2012. tanévben 139 tanuló kezdte meg tanulmányait 8 normál tantervű osztályban. 1 tanuló tanév során távozott, 1 tanuló magántanulói jogviszonyt létesített, illetve 4 tanuló érkezett intézményünkbe. Így 142 tanuló fejezte be tanulmányait e tanév során. 6 tanuló sajátos nevelési igényű, enyhe értelmi fogyatékos (SNI) integrált oktatás keretein belül folytatja tanulmányait. 14 tanuló beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel (BTM) küzd. (Ők az oktatási törvény szerint 2 főnek számítanak, tehát az intézmény számított tanulói létszáma jelenleg 163 fő.)

70 tanuló esetében folytattunk halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra vonatkozóan képesség-kibontakoztató, integrált oktatást.

Az általános iskola 12 fő nevelővel, 1 óraadó nevelővel és 4 technikai dolgozóval kezdte meg munkáját.

A művészeti nevelést óraadó nevelők látják el, ők a Hibó Tamás Művészeti iskola dolgozói.

A logopédiai oktatást a kistérség vállalta fel, heti 2 órában.

Iskola és szegregáció

Az intézményben a roma tanulók aránya 51,06%. A gyermekek más iskolába történő íratása minimális. A 2012/2013-as tanévben 4 gyermeket vittek el. Ebből 2 fő egyházi, egy fő gimnáziumi képzésbe került Szécsénybe, egy főt pedig a szülők munkahelye miatt egy messzebb lévő városban visznek iskolába. Az iskolába érkeznek is gyermekek a környező településekről: 3 fő bejáró van Hugyagról, akik roma származású gyermekek, és 2 fő van Nagylóc településről, ahol csak alsó tagozatos oktatás van, így a szülők nem Szécsénybe, hanem a Varsányba íratták be a gyermeküket.

Az oktatás minden gyermek számára integrált feltételek mellett történik. Az intézmény évek óta igénybe veszi az IPR támogatást, alkalmazza a projekt, és kooperatív tanulás eszközrendszerét. A településen a születendő gyermekek a szegényebb családokban érkeznek, így a roma családok esetében is magasabb a gyermekek létszáma.

Szakos ellátottság:

alsó tagozaton: 100 %,

sajátos nevelési igényű osztálya: tanár + felsőfokú gyógypedagógiai asszisztens, fejlesztő pedagógus látja el

felső tagozaton: a fizika, földrajz, technika tantárgyakat képesítés nélküli nevelő tanítja.

Ezt a helyzetet hosszú távon meg kell oldani, annak érdekében, hogy a felső tagozaton is 100%-os legyen a szakos ellátottság.

Tárgyi feltételek alakulása:

Épület

Az oktató-nevelő munka, a 8 normáltantervű és 1 napközis csoportnak, 8 tanteremben, 1 szaktanteremben (számítástechnika) és egy szükség tanteremben (napközi) folyik.

1 tanári szoba, 2 iroda helyiség.

Tornaszoba működik (2 öltöző használható).

Mosdók száma kevés, felszereltsége állandó javításra szorul.

Felszerelés, berendezés:

Berendezés: megfelelő, de felújításra szorul. Szekrényekre, tárolókra lesz szükségünk.

Felszerelés: cserére szorul, főleg az audiovizuális eszközök,

Udvar: a sportpálya felújításra szorul, a salakos pályát körülvevő beton töredezett, így balesetveszélyes, az új burkolattal ellátott rész kiválóan alkalmas játékra, rendezvények lebonyolítására, ha lehetőség adódik rá, akkor részben jó lenne fedetté tenni.

Padok beállítására lesz szükség, ennek érdekében az erdészethez fordultam segítségért. Fák és cserjék beültetésével kellemesebbé lehetne tenni udvarunkat. Fenntartó szervünk ebben segítségünkre lesz.

Épület: a teljes épület felújításra szorul (nyílászárók cseréje, meszelés szükséges.)

A családi háttér sokat számít a gyermekek életében. Egyre több gyermek kerül be az iskolába ingerszegény környezetből. A hátrányokkal küzdő gyermekek felzárkóztatását korrepetálásokkal igyekszünk kompenzálni. A korrepetálások rendszerint meghozzák gyümölcsüket, de a bukások száma így is emelkedik.

Továbbá a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók megsegítésére, tanulmányi munkájuk megkönnyítésére az működtetjük az Integrációs Pedagógiai Rendszert, mely lehetővé teszi az új módszerek alkalmazása mellett a szülőkkel való szorosabb kapcsolatrendszer kiépítését.

A bukások okai: a szülői nem odafigyelés, a szülői fegyelmezés hiánya, az olvasási készség és a szülői számonkérés hiánya, valamint a szétszórtság, a tanulók munkához való hozzáállása. Több esetben előfordul, hogy a szülők hónapokon keresztül nem nézik meg gyermekük tájékoztató füzetét, sőt olyan is előfordult most már minden osztályban, hogy egész tanév

során a szülő nem láttamozott le egyetlen egy tanári bejegyzést sem. A szülők sok esetben nem ügyelnek arra, hogy gyermekük felszereléssel, illetve kész házi feladattal jöjjenek el az iskolába.

A tanulói mulasztások (összes mulasztások száma 2007/08. tanévben, 1448 nap volt, 2008/09. tanévben 1581 nap, 2009/10. tanévben 1759 nap, 2010/2011-es tanévben 1350 nap), a 2011/2012-es tanévben 1421 nap, tehát növekvő tendenciát mutat. A hiányzások maguk után vonják a házi feladat hiányokat, mely a tanulás rovására megy. Az igazolatlan hiányzások száma jelenleg 120 nap. Tehát látható, hogy a tavalyi tanévhez képest a mulasztások száma megnövekedett. A szülők nem veszik komolyan az igazolatlan hiányzások következményeit, mely sok esetben javítóvizsgára történő bukást, osztályismétlést, vagy éppen családi pótlék elvonást is eredményez.

Iskolánk fontos hangsúlyt helyez az esztétikai nevelésre, melyet a nevelők nemcsak tantárgyakon belül próbálnak megvalósítani, hanem folyamatos kiállítás rendezésekkel, a folyosók, osztályok ízléses dekorációjával. Szeptembertől az esztétikai nevelés hatékonyságát tudtuk növelni az iskolai énekszakkör beindításával, jelenleg 24 taglétszámú. Továbbá 48 tanulónk a Hibó Tamás Művészeti Iskola keretében művészeti oktatásban vesz részt 3 tanszakon.

A tanulók ruházkodása, testi tisztasága, tisztálkodása egyre több család esetében nem megfelelő. Ennek megváltoztatására történtek intézkedések, a családvédelem több esetben felajánlotta segítségét, de sajnos ezzel nem élnek a családok.

Iskolánk tanulói közül rendszeres káros szenvedéllyel bíró gyermek nincs. A dohányzás, és a szeszes ital fogyasztás előfordul a gyermekek körében, sokszor szülői engedéllyel, az iskola falain kívül. A drogfogyasztás iskolánk tanulói között már elő fordult, igaz ezt a tanulók állításaira tudjuk csak alapozni.

Az ifjúságvédelemnek a 2009/2010-es tanévben, 237 esetben kellett eljárni. 2010/2011-es tanévben 297 évben történt intézkedés. Az idei tanévben 311 esetben történt intézkedés. A Cigány Kisebbségi Önkormányzattal a tanév során jobbá formálódott a kapcsolatunk. A jövőben reméljük ez a kapcsolat aktívvá is válik. Segítségükkel több projektnapot szerveztünk, melyen a táplálkozásról, a cigány hagyományokról volt szó.

VI/3Továbbtanulási arányok:

Érettségit adó gimnáziumi képzés:	6 fő (ebből 2 fő Arany J. program)

Szakma és érettségi:	5 fő
Szakma:	7 fő

Projektjeink

Egészség neveléssel kapcsolatos projektjeink: higiéniai nap, egészséges táplálkozásról, gyümölcsnap, sport napok, drog prevenciós napok

Családi életre neveléssel kapcsolatos projektek: szerelem nap, családi kassza, szexuális felvilágosítás,

Ünnepekhez, évszakokhoz kapcsolódó projektek: Október 06, október 23, Karácsony, farsang, húsvét, március 15., őszi termésnap, mikulás

2.5. A település általános egészségügyi helyzetének, ellátórendszerének bemutatása

Egészségügyi és Védőnői Szolgálat (a házirovos és a védőnő által leírtak alapján)

Varsány – Nógrádsipek lakosságának egészségügyi ellátásáért felelős a varsányi háziorvos. A leadott betegkártyák alapján a hozzá tartozó betegek száma:

Lakossági megoszlás a 2012. szeptemberi adatok alapján 2275 fő,

0-14 év: 318 fő,

60 év feletti 488 fő.

Gondozott betegek / Fő

C (daganatos megbetegedések)21

E (endokrinologia) 47

E788 (vérzsír) 49

I (hypertonia + szívbetegség) 187

J (pulmonológia) 32

A lakosság körében a szociális probléma kifejezett, körzetünkben gyakorlatilag munkalehetőség nincs, a kormány által biztosított közmunkaprogram csekély, a megélhetés szempontjából minimális bért biztosít.

A hátrányos helyzetű, megkülönböztetett lakosság, sok gyermekkel időnként kritikán aluli szociális háttérrel rendelkezők felkarolása fontos számunkra. Az utóbbi időben megszaporodott a daganatos betegek száma, sokszor anyagi okok miatt a korrekt ellátás sem lehetséges. Sok a pulmonológiai, COPD-s beteg, illetve az angiographiaval kimutatott coronaria betegek száma is nőtt.

Javaslat a szürővizsgálatok körére a háziorvos részéről.

Arteriographias szűrés

seCholeszterin szint kimutatása

Hg1Ac kimutatása

Biztosítani ismételten az ernyőszűrést – ezen vizsgálatok megszervezése az Önkormányzat segítségéve: falubusz biztosítása segítségével.

A nagyszámú fiatalkorú anyára tekintettel, bár az AHA program befejeződött, de tovább szeretnénk folytatni a védőnővel a felvilágosítást.

Felvilágosító, a problémákra célzottan kiterjedő előadások megtartása

Védőnőként napi kapcsolatban vagyok a családokkal a védőnői tanácsadóban, ahol felkeresnek, és a családlátogatások alkalmával a gondozottak lakásán.

Mivel a roma családoknál egy-egy család nem 4-5 főt jelent, hanem akár 20-25 főt is, így minden korosztállyal kapcsolatba kerülök.

Fontosnak tartom a felnőtt lakosság figyelmének a felhívását a szűrővizsgálatok fontosságára, férfiak és nők számára egyaránt.

A TBC terjedésével újra szükséges lett az évenkénti tüdőszűrés. Sajnos a régen jól bevált szűrőbusz nem működik, így a vizsgálat elvégzéséhez utazni kell.

A rákbetegség fokozottan sújtja a roma lakosságot, ezért feladatunk elérni egy olyan nézetváltozást, amelynek eredményeképpen növekszik körükben a rákszűrésen való részvételek száma.

A nők mellrákszűrése, mely kiemelt fontosságú a magas halálozási szám miatt, sajnos nem végezhető el helyileg, a salgótarjáni mammográfiás szűrőcentrum végzi a vizsgálatot. Az utazás ide körülményes, ezért sokan nem élnek az ingyenes szűrési lehetőséggel.

Méhnyak szűrésre jelenleg a tanácsadóban van lehetőség, a kenetvételt én végzem. Folyamatosan propagálom, próbálom meggyőzni a 25-65 éves korosztályt a vizsgálat fontosságáról. Előzetes időpont egyeztetés után történik a kenetvétel. Probléma esetén nőgyógyászhoz irányítom az asszonyt.

Eddigi tapasztalataim alapján ilyenkor valóban elmennek szakorvoshoz a betegek.

Férfiaknál felhívjuk a figyelmet a prosztataszűrés jelentőségére, kiemelten 50-60 éves életkor között, melyet első körben a háziorvos is el tud végezni.

A rákbetegségekről való beszélgetések során próbálom eloszlatni a tévhitet, mely az emberekben él a betegséggel kapcsolatban. A túlzott szégyenlősség, amikor még beszélni sem mernek a betegségről, és a vizsgálatoktól való alaptalan félelem sok ember életébe kerül.

Amennyiben valamely családban nagyobb hajlam van bizonyos betegségek előfordulására, próbálom meggyőzni a családtagokat, hogy ellenőriztessék magukat az előírtnál sűrűbben.

A szűrővizsgálatokba több személyt tudnánk bevonni, amennyiben az utaztatás könnyebb lenne.

Táplálkozási, életvezetési tanácsaimmal az egészség megőrzését próbálom elérni.

Káros szenvedélyek hatásairól minden korosztállyal sokat beszélgetek, súlyos problémának tartom.

A projektben az egészségügyi alterülethez benyújtott javaslatok a védőnő részéről.

Terveim: egészségnevelő előadások a gyerekeknek, a felnőttek bevonásával. A gyerekek bevonásával próbálok hatni a megelőzésre, illetve a leszoktató programokra való jelentkezésre.

A roma lakosság nagyon gyermekszerető. Minden családban van kisgyermek, így a gondozási folyamatok egy részét már elsajátítja a kislány, mire a szülőképes korba jut. A betegségek megelőzéséről, kezeléséről viszont minimális tudással rendelkeznek, a legkisebb problémáin is nagyon meg tudnak ijedni.

Tervezek az általános iskoláskorúak számára csecsemőgondozási szakkört szervezni, mellyel a Magyar Vöröskereszt versenyén indulnánk Az itt elért pozitív tapasztalatok egy életre szóló élményt jelenthetnek.

A foglalkozásokba minél több gyermeket /fiút-lányt/ szeretnék bevonni.

A fertőző betegségekről való tévhitek eloszlatása miatt előadásokat, kiscsoportos beszélgetéseket tervezek.

Az egészségügyi alprojekt megvalósítása hozzájárul az emberek szakellátásban történő ellátásához, a beteg végig kíséréséhez, az esetlegesen szükséges közgyógy ellátás biztosításához. A prevenciós vizsgálatok az egészség megőrzéséhez, a korai stádiumban lévő betegségek felismeréséhez, a tudatosabb egészségmegőrző magatartás kialakításához. Hosszú távú cél a szegénység átörökítő tényezőinek a csökkentése, melynek egyik fontos eleme az egészségi állapot javítása.

2.6. A település szociális helyzetének és közösségi koherenciájának bemutatása

A település szociális intézményének bemutatása

A Gondozási Központ Varsányban, a Hunyadi út 1 szám alatt, a régi iskolában kapott helyet.

2004-ben Európai Uniós forrásokból újították fel és alakították át a régi iskola épületét és ugyancsak ebben az évben vonták össze egy intézménnyé - a Gondozási Központtá - a korábban működő ÖNÓ-t és a Gyermekjóléti Szolgálatot. Ez az összevonás biztosította egyfelől, hogy egy szociális intézményként működjön tovább, illetve az összevonás költséghatékony gazdálkodást elősegítő tényező is egyben.

A Gondozási Központ tehát a falu szociális intézménye, mely öt szakmai egységet integrál:

Szociális étkeztetés

Szociális étkezés keretében egyszeri meleg étkezést biztosít azoknak a személyeknek, akik koruk, egészségi állapotuk miatt ezt önmaguk illetve családtagjaik számára nem tudják megoldani. Jelenleg községünkben 48 személy veszi igénybe ezt a szolgáltatást.

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében gondozzák azokat a személyeket, akik önálló életvitelük fenntartására képesek, viszont ehhez minimális segítség szükséges és igénylik. Varsányban a házi segítségnyújtást nem veszik igénybe az ellátottak.

Idősek nappali ellátása

Az önálló életvitelre alkalmas idős lakosság számára biztosít napközbeni programokat, foglalkozásokat. Helyet biztosítanak a közösségi életre, a kulturális élet gyakorlására, a tisztálkodásra és a ruházat tisztítására. Az idősek nappali ellátását 29 fő veszi igénybe községünkben.

Családsegítő szolgálat

Ez a családok támogatását, problémáik megoldását segítő intézmény. Egészen addig ebben az ellátásban támogatják a családot, amíg az nem érint gyermekveszélyeztetést. A családsegítő szolgálat regisztrált ellátottjainak a száma 17 család. Természetesen ennél jóval több családdal van kapcsolatban a családgondozó.

Gyermekjóléti szolgáltatás.

Azokat a gyermekes családokat segíti, ahol a gyermekek veszélyeztetettsége fennáll. Lehetőség van önkéntes igénybevételre, illetve a beavatkozás mélységétől függően megállapítható hatósági intézkedés, amikor az együttműködés kötelező jellegű. 16 gyermeke van alapellátásban és egy család 3 gyermeke hatósági intézkedés keretében részesül a gyermekjóléti ellátás szolgáltatásaiban.

Adottságok

A Gondozási Központ a templom alatt, a régi iskola épületében kapott helyet. Az intézmény az épület egyik oldalát kapta, az épület másik felében az Egészségügyi Központ, azaz az orvosi rendelő és a védőnői szolgálat van.

Az intézmény a falu központjában található, könnyen megközelíthető. Parkolási lehetőség van. A teljes intézmény akadálymentesített.

A Gondozási Központ részegységei egy költségvetéssel, egy programtervvel és általában a programok fajtájától függően közös szervezéssel és kivitelezéssel kapcsolódnak össze. Mivel

egy kis létszámú szervezetről beszélünk, ezért a programok kivitelezésében szinte mindig mindenki részt vesz, illetve igyekeznek bevonni más intézményeket, külsős személyeket is.
Az intézmény programjai a hagyományőrzés, a mezőgazdasági munkálatok és a vallási ünnepkörök köré csoportosulnak. Éppen ezért az alábbi programjaink vannak: házszentelés, farsangolás, fánk sütése, nőnapi megemlékezés, családi napok, délutánok, névnapok ünneplései, táborozások, bütyköldék, kiállítások szervezése, csipkebogyó túra, adventi készülődés, mikulásvárás, kilenced, karácsonyi rendezvények, stb. Ezek a feladatok természetesen a mindennapi munkák feletti szabad kapacitások terhére szerveződnek és valósulnak meg.
A Gondozási Központban kettő közalkalmazott van foglalkoztatva, illetve az önkormányzat – lehetőségeinek megfelelően – biztosít közmunkaprogram keretében technikai dolgozókat, kisegítőket.
Az önkormányzat által nyújtott szociális ellátások biztosítása
Pénzbeli ellátások
Foglalkoztatást helyettesítő támogatás
A rendszeres szociális segély a hátrányos munkaerőpiaci helyzetű, aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott támogatás.
2011-ben községünkben 7 személy részesült rendszeres szociális segélyben és 105 személy kapott bérpótló juttatást.
Lakásfenntartási támogatás
Lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A lakásfenntartási támogatás igénylésére jogosult az, aki a 1993. évi III. törvény 38.§-ban meghatározott feltételek szerinti jogosultságnak megfelel, illetve az önkormányzat helyi rendeletében meghatározott lakásnagysággal rendelkezik, az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át, illetve a lakásfenntartás havi költsége eléri vagy meghaladja a jövedelem 30%-át.
Varsányban, a 2011-es évben, lakásfenntartási támogatás pozitív elbírálása 199 esetben történt.
Ápolási díj
Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. 2011 decemberében 18 személy részesült ápolási díjban.

Átmeneti segély

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére a település önkormányzata községünkben 6 esetben állapított meg átmeneti segélyt.

Közlekedési támogatás

Azon mozgáskorlátozottak részre, akik megfelelnek a törvényi feltételeknek az önkormányzat egyszeri közlekedési támogatást fizet. 2011-ben Varsány községben ez 123 személy esetében fordult elő.

Természetbeni ellátások

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók. Ezek a következők:

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

A jegyző az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítja meg a szociális rászorultságát, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120%-át, illetve aki egyedül élő és jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%át nem haladja meg és nincs vagyona. Varsányban 2011-ben 20 esetben történt meg az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása.

Közgyógyellátás

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.
2011-ben 38 személy részesült közgyógyellátásban.

Egyéb természetbeni ellátások

Községünkben a nagy hidegre való tekintettel 29 esetben volt lehetőség természetbeni juttatásként tűzifa juttatására.

A gyermekvédelmi törvényben meghatározott juttatások számadatai

Pénzbeli ellátások

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Községünkben 227 gyermek részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ami 125 családot jelent.

Óvodáztatási támogatás

Varsányban 2011-ben 17 család 24 gyermeke részesült óvodáztatási támogatásban.

3 gyermek első alkalommal részesült e juttatásban, ők 20-20-20.000,- Ft-ot kaptak, illetve 21 gyermek 10-10.000,- forintos ellátásban részesült az év folyamán. Erre a támogatásra összességében 270.000,- forintot költött az önkormányzat.

Községünkben a gyermekvédelmi törvényben felsorolt egyéb pénzbeli támogatások igénylésére nem nyújtottak be kérelmet.

Természetbeni ellátások

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók.

Varsányban a természetbeni juttatás jelentős részét a tankönyvtámogatás, illetve az étkezések támogatása teszi ki.

Ennek megfelelően iskolánkban a 141 gyermekből 105 gyermek részesült ingyenes tankönyvcsomagban.

A gyermekétkeztetés támogatásának áttekintését a következő táblázat tartalmazza:

Óvodás korosztály:

	létszám	fizetendő térítési díj
térítésmentesen étkeznek	47 fő	
50%-os térítésmentességet kapnak	7 fő	144,- Ft
teljes árú étkezést fizetnek	7 fő	287,- Ft

Az óvodába járó gyermekek közül 47 gyermek térítésmentesen részesül napi háromszori étkezésben. 7 gyermek 50%-os támogatásban részesül, ők napi 144,- forintot fizetnek. Ugyancsak 7 gyermek van, akik nem kapnak támogatást az étkezéshez, ők 287,- forintért kapják a tízórait, ebédet és uzsonnát.

Iskolás korosztály:

	létszám	fizetendő térítési díj	
tízórai + ebéd	72 fő		
tízórai + ebéd	1 fő	334,- Ft	100%-os térítés
tízórai + ebéd + uzsonna	18 fő		
ebéd	2 fő	224,- Ft	100%-os térítés

A varsányi általános iskolás gyermekek közül 101 fő részesül térítésmentes, napi kétszeri étkezésben. 18 gyermek jár napközibe, ők naponta háromszor étkeznek és mindannyiuk térítésmentesen kapja az étkezést. Egy gyermek van, aki 100%-os térítési díjat fizet a napi

kétszeri étkezésért, ennek az összege 334,- Ft. Kettő gyermek részesül napi egyszeri étkezésben, melyért 100%-os térítési díjat kell fizetniük, ennek az ára 224,- Ft.

Egyéb természetbeni ellátások

Nyári étkeztetés keretében sajnos önkormányzatunk nem tudott ellátást biztosítani a 2011-es évben. Viszont ennek a hiánynak az enyhítésére kétszer két hetes tábor szervezésében az önkormányzat a Szécsényi Gyermekesély Programmal együttműködött. Ennek keretében a kézműves táborban 45, míg a pótvizsga felkészítő táborban 37 gyermek számára tudtunk programokat és napi háromszori étkezést biztosítani.

A tavalyi évben sikeresen pályáztunk a Minden Gyermek Lakjon Jól alapítványhoz, melynek támogatásával 63 varsányi család kapott vetőmagokat és haszonállatokat.

Ugyancsak pályázati forrásból tudtuk megoldani, hogy községünk minden családja két alkalommal élelmiszeradományban részesült a Magyar Élelmiszerbank pályázatának jóvoltából.

A Gondozási Központ vezetőjének javaslata a projekt elemeihez

Javasolt elemek a projektbe az intézmény működési tapasztalatai alapján.

A háztartások udvaraiba, kertjeibe gyümölcsfák, gyümölcsbokrok telepítése.

Közösségi kapcsolatok fejlesztése

Gyermekeknek családtervezési, csecsemőápolási tanfolyamok szervezése

Kártyás villanyórák kiépítése- a családgondozó jelenleg is folyamatosan intézi a rászoruló védett fogyasztók számára, ahol a kintlévőség még megengedi, hogy a törlesztésekkel egyidejűleg a szolgáltató biztosítsa a kártyás órát díjmentesen. A projekt megvalósulása során a közösségi szociális munkások támogatásával szeretnénk ezt a kört szélesíteni.

A gyermekeknek gazdálkodási ismeretek tanítása

Háztartási ismeretek kiszélesítése (itt elsősorban a földművelésre, állattartásra, téli befőzésre, tüzelő időbeni biztosítására gondolok).

Pedagógiai irányú továbbképzés szervezése, ahol a szülőknek pedagógiai alapokat adnak, hogy gyermekeik kisebb hátrányokkal indulhassanak.

2.7. A település korábbi fejlesztési tevékenységei

Év	Támogatás jogcíme	Támogatás formája	Támogatás összege e Ft-ban
1997	Életveszélyessé vált tanterem kiváltása	TEKI + cél	13663
1998	Életveszélyessé vált tanterem kiváltása	TEKI + cél	16345
2001	Temető út építése	TEKI + UKIG	6745
2002	Települési szilárd hulladék	BM	1794
2003	Szécsényi úti járda építése	UKIG	1920
2003	Gondozási Központ létrehozása	ESZCSM	8000
2003	Falumúzeum felújítása	FVM	3419
2004	Tornaterem építésének terve	KITA	5000
2004	Település környezetvédelmi programja	KVM	375
2005	Orvosi rendelő kialakítása	TRFC	11000
2005	Orvosi rendelő berendezés felújítása	CÉDA	1831
2005	Kossuth út építése	TEKI	7692
2005	Sportöltöző bővítése	Nemzeti Sporthivatal	3950
2005	Béke út felújítása	UFCE	667
2006	Dankó úti járdaépítés	CÉDE	6000
2006	Könyvtár kialakítása	LEKI	5000
2007	Mikszáth és Mező utak felújítása	LEKI	7551
2007	Közösségi színtér berendezéseinek korszerűsítése	Magyar Művelődési Intézet	425
2008	Iskola tantermeinek padlóburkolat cseréje	LEKI	1964
2008	Központi térfigyelő rendszer kiépítése	TEKI	691
2009	Közlekedési szolgáltatás fejlesztése) kisbusz)	MVH	7781
2011	Iskola interaktív tábla beszerzése	TIOP	7427

2.8. A településen a társadalmi integráció érdekében történő eddigi intézményi együttműködések bemutatása

A településen kialakult egy szakmaközi együttműködés rendszere, melynek célja kettős. Egy részt a naprakész információk biztosítása, a párhuzamosságok kiszűrése, és a sérülékeny társadalmi csoportok számára biztosított szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a mindennapi tevékenységek tükrében. Az intézmények szoros kapcsolatot építettek ki a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, a helyben működő civil szervezetekkel, melynek keretében az alábbi tevékenységeket végzeték el közös együttműködésben a települési önkormányzattal közösen a társadalmi integráció érdekében.

Milyen ügyekben	Kivel	Mi volt a célja az együttműködésnek	Eredménye	Utókövetés
Aktív időskor fenntartása	Őszirózsa Népdalkör Varsány Fejlődéséért Közalapítvány Egészségügyi szolgáltatók Gondozási Központ	Mentális, és testi egészség megtartása	szűrővizsgálatok, aktív közösségi programok	heti konzultációk,
Nyári napközis foglalkozások tartása	MSZA Önkéntesek ELTE+ Egyesek csoportja Gondozási Központ	Nyári szabadidős lehetőségek biztosítása a HHH gyermekek számára	Kitáguló világ, sok program, élménygazdag, hasznos szabadidő eltöltése	A szorgalmi időszakban a gyermekek aktivitásának fenntartása
Pótvizsgára felkészítő	MSZA Önkéntesek az ELTE + Egyesek	Iskolai eredményesség javítása-	Felsőbb osztályba lépés	Rendszeres tanulmányi munka figyelemmel

	csoportja Gondozási Központ			kisérése

2.9 A környezeti károk bemutatása és feltárása

Az Önkormányzat helyzetfelmérést végez az életvezetéshez szükséges alapvető ellátottság felmérésére.

A higiéniai felülvizsgálat a közegészségügyi állapotok javítása végett fontos. Rágcsálóirtásra sor kerül, az illegális szemét lerakóhelyek megszüntetésre kerülnek.

A közösségi pontok kialakításával az alapvető szociális helyiségek kiépítésre kerülnek

A higiénés felülvizsgálat megtörténik, A legfontosabb beavatkozások megtörténnek.

A közösség önszerveződésére támaszkodva, és az egészségügyi programok hatására a higiénés feltételek javulnak.

III. Szükségletfelmérés

3.1. Szükségletfelmérés körülményei

A szegregátum területén készült egy helyzetelemzés, szükségletfelmérés. A szükségletfelmérést az ELTE társadalomtudományi karának hallgatói végezték el.

3.2. A szükségletfelmérésbe az alábbi partnereket vontuk be

Varsány Község önkormányzatának polgármestere

Varsány Község Önkormányzatának jegyzője

Varsány község önkormányzatának képviselőtestülete

Magyar Szegénységellenes Alapítvány

Gondozási központ nyújtja a szegregátum területén az alapszolgáltatásokat

Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

Általános iskola igazgatója

Védőnői szolgálat

Egészségügyi alapellátás

Gyerekház

Célcsoport képviselői:

Petrovics Ferenc 3178. Varsány, Dankó út 22.

Petrovics Róbertné 3178. Varsány, József Attila út 16.

A közreműködő partnerek segítséget nyújtottak a célcsoport célirányos felkutatásában, a kérdőívek kitöltésében és annak kielemzésében.

Célcsoport

A lakókörnyezetükben keresték fel a szegregátumban élőket, egy 5 oldalas kérdőívvel.

A mintavétel kiterjedt azokra a szegregátumban élő személyekre, akik szociális helyzetük alapján, a legszegényebb réteg. Minden családban kapnak rendszeres gyermekvédelmi támogatást. Ez a szegregátum összes lakosainak 80 %-a.

Bevont nők száma: 51

Bevont férfiak száma 43

Gyermekek száma: 63

A célcsoport kijelölése

A szükségletfelmérést követően történt meg a célcsoport kijelölése, amikor a projekt által fejlesztendő szolgáltatások programelemeit összeállította a település szakmai csoportja. A kijelölésnél elsődleges szempont volt, hogy **olyan családok kerüljenek be a projektbe, ahol komplexen fejleszthető a család szinte minden tagja.** A kisgyerekek a Gyerekház programban, az általános iskolások a Tanoda típusú programban, a fiatalok és a felnőttek a képzés, foglalkoztatás programban, az egész család pedig az egészségfejlesztés és a közösségi programokban kapnak fejlődési lehetőséget.

Célcsoportok

Közvetett célcsoport az egész település lakossága, mivel az egyes programelemek az egész lakosságot érintik, illetve a szegregátumokban élő lakosság életformájának változásai az egész lakosságra hatással van.

A közvetlen, elsődleges célcsoportok azonban a szegregátumokban élő lakosok, akiket két csoportra osztva lehet meghatározni:

Egyik a szegregátum területén élő teljes lakosság, azaz fő, mivel a szolgáltatóházban és a szolgáltató pontokon, a szervezett és tervezett szolgáltatásokat minden lakos igénybe veheti és a programokon minden érdeklődő rész vehet.

Egészségügyi szűrések, tanácsadások

Korai fejlesztés

Közösségfejlesztési, sport és egyéb szabadidős programok

Művészeti foglalkozások- zene és tánctanulás, báb és színjátszás

Egyéni tanácsadás

Anya klub

Internet és tanulósarok használata

Alapfokú iskolai végzettség megszerzése

Szakképzési programok

A másik célcsoportot számszerűen, programelemenként lehet csoportosítani.

Gyermek és ifjúsági korosztály

Halmozottan hátrányos helyzetű családokban élő gyerekek és fiatalok:

A szülők iskolázottsága 8 osztály, vagy annál kevesebb általános iskolai végzettség.

A szülők egzisztenciális biztonsága, az egyik szülőnek nincs munkahelye.

A családok stabilitása, csak az egyik szülő, legtöbbször az anya neveli a gyerekeket.

Az eltartottak száma, a családok nagysága, ahol az eltartottak száma meghaladja az eltartókét, azaz a szülők három, vagy annál több gyereket nevelnek.

A kisebbségi, etnikai helyzet, a cigánysághoz tartozni.

Veszélyeztetett helyzetű gyerekek:

Magatartási problémákkal küzdő tanulók:

azon gyerekek, akikre jellemző az iskolai hiányzás,

gyenge tanulmányi előmenetel, túlkorosság,

magatartásbeli problémák az iskolán belül.

A projekt keretében az egyes programelemekben résztvevő gyerekek és fiatalok száma: korcsoportonként.

	a településen	ebből a szegregátumban	
	élők száma*	élők száma	aránya
3-6 éves	65	22	34%
7-14 éves	157	54	34%
15-18 éves	91	33	36%
összesen	313	109	35%

Hátrányos helyzetű, alacsony képzettségű, munkanélküli személyek

Különösen magas a munkanélküliség a cigány lakosság körében, ami az alacsony iskolai végzettséggel magyarázható. Szociológusok szerint azonban a munka nem egyszerűen a jövedelem forrása, hanem a társas kapcsolatokat is jelenti. A munkanélküliség hatására ezek a kapcsolatok beszűkülnek, a munkanélküli személy bezárkózik, elszigetelődik a társadalomtól, önértékelése csökken. A munkanélküliként eltöltött idő előrehaladásával e hatások hatványozottan fordulnak elő.

3.3 Varsány telep-program - módszerek

2012. július 1-12-e között az ELTE Társadalomtudományi Karának hallgatói az önkormányzat felkérésére kérdőíves adatfelvételt készített a varsányi szegregátumban élő családok körében. A személyes találkozót tartottuk fontosnak, hogy már a projekt előkészítése során mindenről első kézből szerezzenek tudomást, kapjanak információt.

Szükségletfelmérés módszere

A helyzetelemzés alapját egy kérdőíves adatfelvétel képzi. A közösségi felmérés egy írott kérdéssor és személyes beszélgetés kombinációja. A telepen dolgozó családgondozókhoz bizalommal fordulnak az ott élők, így minden kérdésükre készségesen válaszoltak. Ahol szükséges, még egy beszélgetéssel, segítséggel szolgálnak, rákérdeznek a nehézségekre. Ily módon rendkívül munkaigényesen, de eredményesen összegezhetők a kérdőívek. E módszerrel azok a családok is kiszűrhetők, ahol funkcionális analfabéták, vagy írásolvasás tudományukat ki nem használók vannak. Számukra is elérhetővé kell tenni a közösségi folyamatokat.

A felmérés elsődleges célja, hogy újabb aktív embereket keressünk, illetve olyan önsegítő technikákat, praktikákat tárjunk fel, melyek az egész telep közössége számára hasznosak lehetnek, továbbá felmérjük, hogy az általunk a közösségi házba tervezett programok milyen érdeklődésre tartanak számot, és milyen újabb megvalósítható ötletek és igények vannak még a telepen. A felmérés eszköze lehet a funkcionális analfabétizmus elleni küzdelemnek is, illetve a látens, titkolt szegénység feltárásának. Válaszokat kaphatunk arra is, hogyan adható tovább és sokszorozható meg az a tudás és tapasztalat, amiket az eddigi közösségi tevékenységek halmoztak fel.

1. ábra: A varsányi szegregátum elhelyezkedése a településen

A település szakemberei előzetesen megjelölték a programban bevonásra kerülő utcákat illetve családokat. A megkeresett családok 80%-ánál volt sikeres a megkeresés (1. tábla)

3.4 A szükségletfelmérés eredményeinek a bemutatása

1. tábla: Az adatfelvétel sikeressége utcák szerint

összes		válaszadó	válaszadó	válaszadó	válaszadó
		háztartás	(becslés[1], fő)	személy	család
Dankó út		37		154	27
Dobó út		20		20	9

[1] A továbbiakban a nem válaszoló háztartások adatait becsléssel pótoljuk.

Ságvári út		13		44	10
József Attila út	10		40	9	9
Temető út		4		9	3
összesen		74		326	58

Demográfiai jellemzők

A településen található 598 lakás mintegy 10%-a található itt, a lakónépesség (1696 fő) 19,22 %-a él ezekben a háztartásokban, ami arra utal, hogy ezek a háztartások jelentősebb nagyobb létszámúak a település többi részén található háztartásoknál. A településen élő **gyermekek 35%-a él ezen a településrészen** (a magasabb gyermekszám mellett nem érzékelhető változás a születésszám alakulásában, az óvodás, általános iskolás és középiskolás korú gyermekek között e téren nincs különbség (2. tábla)

2. tábla: A településen élő gyermekek közül a szegregátumban élők száma és aránya korcsoportonként

a településen	ebből a szegregátumban							
		élők száma*				élők száma	aránya	
3-6 éves	65						22	34%
7-14 éves	157						54	34%
15-18 éves	91						33	36%
összesen	313						109	35%

* A népességnyilvántartás adatai alapján.

Az itt élő háztartások nagyobb részében él gyerek is (jellemzően 3 vagy több gyerek), a családok között meglehetősen magas a gyermeküket egyedül nevelő szülők aránya – e két tényező (a sok gyermek vállalása, és az egyszülős háztartások magas aránya) jelentősen növeli a családok szegénységi kockázatát (3. tábla).

3. tábla: A szegregátumban élő háztartások megoszlása családszerkezet szerint		
	háztartások száma	aránya (%)
egyszemélyes háztartás	10	13,8
pár gyerek nélkül	5	7,0
más gyermek nélküli háztartás	13	17,4
egy szülő gyerek(ek)kel	10	13,8
pár 1 gyerekkel	6	8,2
pár 2 gyerekkel	6	8,2
pár 3 és több gyerekkel	23	31,6
összesen	74	100,0

Az iskolai lemorzsolódás hátterében gyakorta a korai gyermekvállalás áll. A helyi szakemberek szerint a probléma évről évre több fiatal lányt érint.

„…egyre korábbi időpontban szülnek. Volt egy időszak – amikor volt munkalehetőség – ekkor kitolódott a szülés ideje, de most ez újra divatba jött." (óvodavezető 2012)

„A lányok tisztára meg vannak bolondulva. ***Eddig nem volt jellemző, hogy korán szültek, legalább a 18-at megvárták, most sorozatosan 14-15 évesen terhesek.****"* (jegyző 2012)

Adatfelvételünkben is érzékelhető ez a tendencia[2]: bár **a ma itt élő 18 éves és fiatalabb nők közül még senkinek nincs gyermeke, a fiatalabb (19-25 éves) nők több mint fele kiskorúként szülte első gyermekét, az idősebbek között 12-ből csak két ilyen anyával találkoztunk** (igaz ugyan, hogy ha a 18 évesen gyermeket vállalókat is figyelembe vesszük, az eltérés nem ilyen erőteljes)

7 tábla

Hány éves korában szülte első gyerekét? (itt élő 19 35 éves nők, fő)					
	kiskorúként	18 évesen	később	nincs gyereke	összesen
19-25 éves	6	0	1	4	11
26-35 éves	2	3	7	0	12

[2] A ma itt élő és gyermeket nevelő anyákról vannak csupán adataink. Ha egy lány kiskorúként szült, és ezután a település más részére, vagy más településre költözött, illetve ha gyermekét ma nem ő neveli, akkor nem került be elemzésünkbe. Az idősebb anyákat nem tudtuk vizsgálni ebből a szempontból, mert az ő legnagyobb gyermekeik már elköltözhettek a háztartásból.

Az első gyermeküket kiskorúként szülő nők közül senkinek sincs középfokú végzettsége – többségében kimaradtak a képzésből – míg a velük egyidős, de 18 évesen vagy később gyermeket vállaló anyák negyedének van szakmája vagy érettségije.

Lakáskörülmények

Becslések **szerint Varsányban kb. 300 roma lakos él[3], közülük a vizsgált településrészen lakik kb. 240 fő[4] – azaz a településen a romák 80%-a él szegregált lakókörnyezetben.** A szegregáció hátteréről a településen élő szakemberek eltérően nyilatkoznak.

„Azok a romák, akik már régebb óta itt élnek, a Dankó és a Ságvári utcában laknak, de elvétve a falu többi részében is vannak roma családok. (…) A cigányságra jellemző, hogy egységesen élnek, de ha valahová befogadják őket, bárhová beköltöznek. Őszintén: senki sem örül, ha cigány költözik a szomszédságába." (pedagógus 2004) *„A romák aránya a községben 16,65% (…) letelepedtek, rendesen dolgoznak és meg lehet nézni a házaikat, nagyon szépek, rendezettek (…),nem az a problémás eset, hogy gettószerű putriban élnek"* (szociális munkás 2005)

A szegregátumban élők lakáshelyzete jelentősen rosszabb, az országosan jellemzőtől, de elmarad Varsány más utcáiban lakó családokétól is (a település esetében csak a gyermeket nevelő háztartásokról rendelkezünk adattal).

4. tábla: A lakáshelyzet legfontosabb mutatói

	országos	Varsány (2012.)gyermekes háztartások	Varsány szegregátum
Száz szobára jutó népesség összesen	88	161	145
Lakások aránya, amelyek ellátottak			
- vízvezetékkel	91,6	95,8	76,9
- vízöblítéses WC-vel	86,8	95,8	75,3
- fürdőhelyiséggel	90,0	95,8	80,1

A lakások csaknem fele (46%-a) vagy túlzsúfolt, vagy nem elfogadható minőségű[5]. A Dankó utcában (főként a páros oldalon) és a Ságvári utcában élők lakáshelyzete a

[3] A településen élő szakemberek becslései és az MTA GyEP elmúlt években készített adatfelvételei alapján.
[4] A szegregátumban élők 85%-a romának, 9%-uk nem romának vallotta magát, 6%-uk nem adott választ erre a kérdésre.
[5] A KSH definíciója szerint *„Substandard (nem elfogadható minőségű) az a lakás, amelyre érvényes a következő feltételek valamelyike: nincs WC vagy fürdőszoba; nincs szennyvízelvezető-csatorna; hiányzik az alapozás, a fal vályogból épült; nincs vezetékes víz. Substandard a lakás akkor is, ha a lakásban nincs konyha és a teljes alapterület nem éri el az 50 m²-t."*.

legrosszabb. A jobb minőségű lakásokat a rezsi és hiteltartozások jelentősebben terhelik, így félő, hogy az itt élők lakáshelyzete a következő években tovább fog romlani.

Foglalkoztatottság

„Itt munkalehetőség nincs, esetleg Szécsényben a Gyertyagyárban, vagy a BRG-nél tudnak dolgozni, de másfél éve nagyon sok embert elbocsátottak." (pedagógus 2005) *„Sokan eljárnak Szécsénybe, Hatvanba, Balassagyarmatba, de rengeteg a munkanélküli – végül is becsületükre legyen mondva –, akik megpróbálnak az építőiparban feketén elhelyezkedni, hogy ételt tudjanak rakni az asztalra a családjuk számára."* (pedagógus 2008) *„A varsányiak kaparkodó emberek, nem esnek kétségbe. Ha most elvesztettem a munkámat, megyek, és megkeresem. Egy kezemen megszámolom, hogy hány olyan cigány család van, ahol büdös a munka."* (pedagógus 2012)

A telepen élők foglalkoztatottsági jellemzői szélsőségesen rosszak – az aktív korú férfiak alig egyharmadának (31%), a nők egy tizedének van csupán munkája. Ezek az arányok még Varsány rossz munkaerő piaci lehetőségeihez képest is alacsonyak (tavasszal a településen élő gyermekes családok körében készített adatfelvételünk szerint a településen – a közmunkát és az alkalmi munkát is figyelembe véve – a férfiak 50%-a a nők 32%-a dolgozott). **A családok 61%-ában nincs kereső családtag**, ezek a háztartások csak társadalmi juttatásokból élnek.

5. tábla: Az aktív korú (15-64 éves) népesség gazdasági aktivitása nemek szerint

	férfi	nő
aktív kereső	31	11
munkanélküli	42	23
inaktív (nyugdíj, GYES)	22	42
eltartott	6	24
összesen	100	100
N =	65	71
foglalkoztatottsági ráta	31	11
munkanélküliségi ráta	57	67

Az elhelyezkedés lehetőségeit jelentősen befolyásolja a személy neme és életkora (a 30 év alattiak elhelyezkedési esélyei sokkal rosszabbak, mint az idősebbeké), de – természetesen – a munkahely találás hátterében elsősorban az iskolázottság áll: valamilyen szakmával nyolcszor nagyobb az elhelyezkedés esélye, mint befejezetlen általános iskolai végzettséggel (6. tábla).

6. tábla: Az aktív korú (15-64 éves) népesség gazdasági aktivitása iskolai végzettség szerint						
	aktív	mn	inaktív	eltartott	össz	N =
8 általános alatti	5	29	67	0	100	21
8 általános	19	33	31	17	1 00	75
középfok	41	38	22	0	100	32

A romák elhelyezkedését megnehezíti a velük szemben tapasztalható hátrányos megkülönböztetés is. **Adatfelvételünkben a 15-64 éves válaszadók egyharmada (33,6%) számolt be arról, hogy munkahely keresésénél származása miatt hátrányba került.**

„Hallom a szülőktől, hogy telefonon érdeklődik állás ügyében, azt mondják, hogy «jó jöjjön be, van férőhely», és amikor meglátják, akkor elküldik – feltehetően roma származása miatt. Nehezebben jutnak álláshoz – hiába akar dolgozni, ha nem veszik fel." (pedagógus 2012)

Az elhelyezkedési lehetőségek közül a közfoglalkoztatás ideig-óráig megoldást jelenthet a tartósan munkanélküliek számára, de adatfelvételünk eredményei szerint **idén júliusban a szegregátumban élő aktív korú férfiaknak csupán 4%-a (a nőknek 2%-a) volt közmunkás. Máshogyan közelítve is aggasztó a helyzet, hiszen az itt élő segélyezetteknek kb. 15%-át tudta foglalkoztatni júliusig az önkormányzat.**

„Tavaly tudtunk mindenkit foglalkoztatni, aki segélyben részesül, az idén nagyon nagy gondot látunk, mert kevesebb pénzt kaptunk, mint tavaly a létszám pedig duplája." (jegyző 2012)

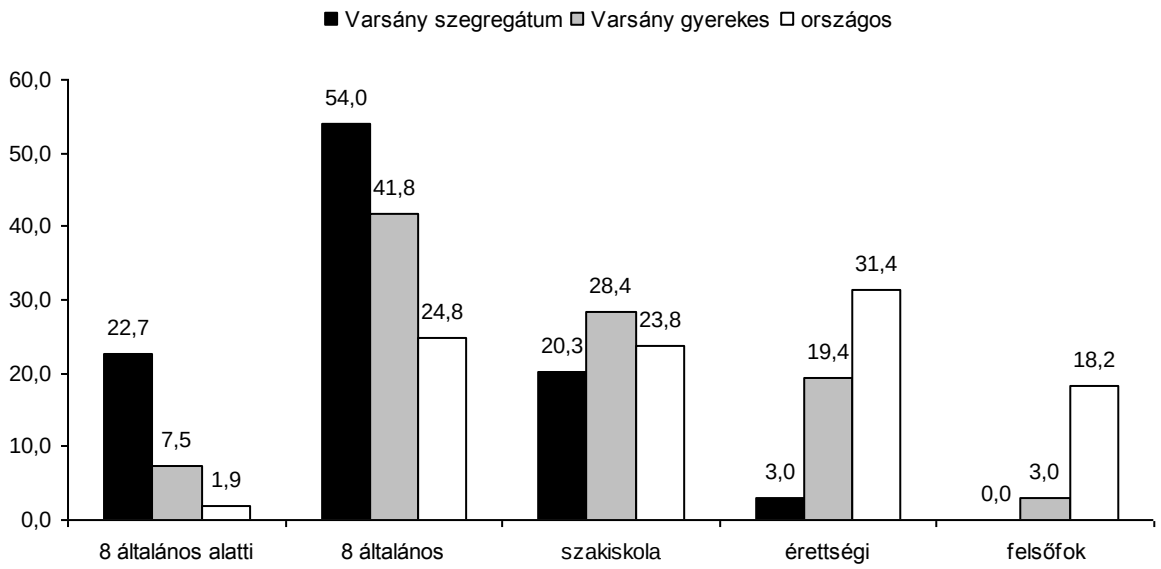
<u>Iskolázottság, képzések, kompetenciák</u>

A vizsgált családokban a felnőttek iskolai végzettsége messze elmarad az országos arányoktól, de rosszabb a varsányi iskolázottsági adatoknál is. Bár az elvégzett osztályok száma az egymást követő generációkban lassan emelkedik**, a szegregátumban élő 15-74 évesek legnagyobb részének legfeljebb általános iskolai végzettsége van, és riasztóan nagy számban (22,7%) élnek itt olyan felnőttek is, akik nem végezték el a 8 osztályt**.

Az itt élő gyermekek oktatási jellemzői nem túl biztatóak. **A 3-6 éves korosztálynak csupán a fele jár óvodába, a 15-18 évesek 20%-a már nem jár iskolába, 30%-uk még mindig általános iskolás, a 18 év felettiek közül senki sem jár iskolába.**

„az óvónő járkál ki – főleg a kisebbséghez – utolsó évben az iskola előtt, hogy vigyék a gyereket óvodába. (…) De akik eljárnak dolgozni, azok viszik az óvodába a gyereket." (pedagógus 2005)

2. ábra: A 15-74 éves korú népesség legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása (%)

A település oktatási szempontból nehézséget[6] jelentő diákjainak túlnyomó többsége innen került az iskolába: **2011-ben a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) általános iskolai tanulók 96%-a, a sajátos nevelési igényű tanulók 72%-a, a több, mint 10 órát igazolatlanul hiányzók 82%-a él itt. A szegregátumban élő általános iskolások 30%-a (ha a következőkben nem ismétel évet) 16 évesen vagy később fogja befejezni alsó fokú tanulmányait** (ők a tankötelezettség alsó határának módosítása esetén egyértelműen nem jutnak majd általános iskolai végzettséghez), ez a többi tanuló csupán 8%-ánál fordulhat elő. **Az iskolai teljesítményeket tekintve az itt lakó általános iskolai tanulók nyelvtan, irodalom és matematika osztályzatainak átlaga 2,4 – a település más utcáiban lakók esetében az átlag osztályzat 3,9.**

A telepen élő felnőttek (15-64 évesek) fele úgy nyilatkozott, hogy szívesen venne részt valamilyen képzésen. A képzettség szerzésének motivációja az életkor emelkedésével egyre csökken, a **30 év alattiak 70%-a szeretne tanulni, de a 45 év felettieknek is még 30%-a bevonható lenne valamilyen képzésbe.**

A tanulási motiváció valamivel erősebb azoknál a felnőtteknél, akik már szereztek valamilyen szakmai végzettséget, és/vagy elvégeztek valamilyen munkaerőpiaci képzést (62 főből 3 –53%-uk – tanulna még valamit), nagyjából ilyen arányban fejezték ki továbbtanulási szándékukat a 8 osztályos végzettséggel rendelkezők is (60 főből 30-an). A befejezetlen általános iskolai végzettséggel rendelkezők között már jóval kisebb a

[6] A keretes rész adatai 2011-ben kerültek felvételre az osztálynaplók alapján.

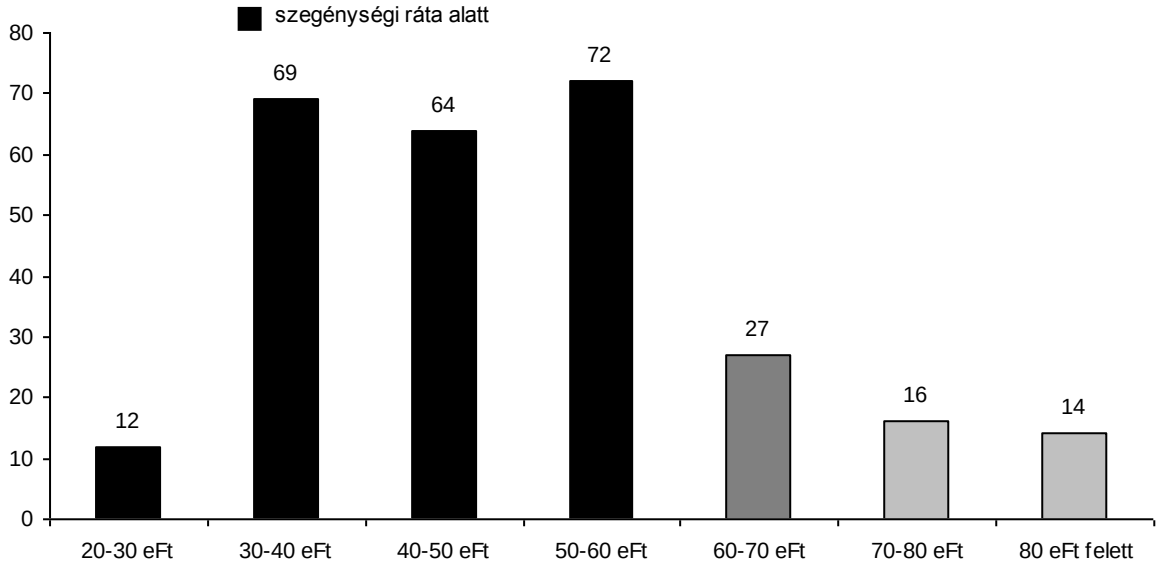
tanulás szándéka (21 főből 4-en jelezték ezt), ami azzal is összefüggésben lehet, hogy ez a nagyon képzetlen csoport jórészt 45 év feletti emberekből áll.

A képzések igénye **a nőknél elsősorban a vendéglátóipar és a kereskedelem területére irányul (szakács, cukrász, pincér, eladó), a férfiaknál a leggyakrabban megjelölt szakterület az építőipar (kőműves, építész, gépész, hegesztő, központi fűtés szerelő, targoncavezető).**

Anyagi helyzet

A szegregátumban élő családok túlnyomó többsége szegénységben él. **A jövedelmi adatok szerint az itt élők 80%-a él a szegénységi ráta alatti jövedelemből[7].**

3. ábra: A szegregátumban élők megoszlása ekvivalens jövedelem (OECD2) szerint (fő)

A háztartások jövedelemforrásai közül **a segélyekből származik a legkisebb hányad (15%)**. **A bevételek harmada (32%) a családtámogatásokból (GYES és családi pótlék) származik, és** átlagosan nagyjából ugyanekkora súllyal (28%) szerepelnek a munkajövedelmeknek a családi költségvetésben. **(A fennmaradó 25%-ot a nyugdíjak és az ápolási díj teszi ki.)**

7. tábla: Egyes jövedelemforrásokból származó havi bevétel a háztartások munkaerőpiaci részvétele szerint

[7] Az ekvivalens jövedelem (OECD2) mediánjának 60%-ánál alacsonyabb jövedelem.

jövedelem segély (e Ft)	munka (e Ft)	család-támogatás (e Ft)	nyugdíj (e Ft)	összes (e Ft)	szegénység aránya[7] (%)	N (háztartás)	=
elsődleges munkapiac	13,1	94,4	26,1	18,0	151,5	47	18	
alternatív munkapiac	14,1	43,2	52,9	4,9	115,1	75	11	
csak transzfer	18,3	0,0	32,2	35,7	86,2	95	44	

Jelentősen különbözik a családok anyagi helyzete attól függően, hogy milyen munkalehetőségei vannak a családtagoknak. A 7. tábla adataiból kiolvasható, hogy a szegénységből való kilábalás egyetlen esélye az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedés. **A köz- és alkalmi munkák, illetve a társadalmi juttatások messze nem elegendőek a családok szükségleteinek fedezésére.**

A családok csaknem kétharmadának (59%) van elmaradása a rezsiköltségekben, és/vagy a hitelek törlesztésében. A hiteltörlesztések elmaradásának mértékét nem tudtuk pontosan megállapítani, feltehetően néhányan a hitel teljes összegét nevezték meg tartozásként, míg a többség az elmaradt törlesztő részletek összegét válaszolta a kérdésünkre. Mindenesetre a medián érték, ami ebből a szempontból elég jó közelítésnek tekinthető, arra utal, hogy **a hiteltörlesztések elmaradása érinti a legtöbb családot, és az adósság összege itt lehet a legnagyobb – feltehetően többszázezres nagyságrendű összeg**. Fontos megjegyezni, hogy **uzsoráról senki sem számolt be a telepen – ami nem feltétlenül jelenti azt, hogy itt nincs ilyen típusú eladósodás, de valószínű, hogy ez a probléma nem érinthet tömegeket Varsányban.**

8. tábla: A családok eladósodása

	a érintettek (%) (%)	tartozás/elmaradás átlaga (e Ft)	tartozás/elmaradás mediánja (e Ft)
hiteltörlesztés (e Ft)	43	1 429	623
villanyszámla (e Ft)	28	36	25
vízszámla (e Ft)	23	25	20
szemétszállítási díj (e Ft)	9	8	5
gázszámla (e Ft)	5	32	29
bolti tartozás (e Ft)	4	5	5
egyéb (e Ft)	11	250	54
összes tartozás	59	1 152	445

A rezsiköltségek közül egy vagy több szolgáltatónak tartozik a családok 35%-a, az átlagos elmaradás mértéke 55 e Ft (medián: 48 e Ft). A rezsi-tartozások inkább a gyermeket nevelő, rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező, szegényebb családokat érintik, de közülük főként azokat, akiknek lakásviszonyai még elfogadhatóak **(ahol már kikapcsolták a vizet, vagy a villanyt – vagy be sem voltak ezek vezetve a lakásba** – ott természetesen a rezsiköltségek alacsonyabbak).

Közösség

A szegregátumban élő családok esetében a társadalmi kirekesztődés csökkentése, au integráció erősítése az alapja minden egyéb beavatkozásnak, erre építve lehet javítani a megkapaszkodás minden további lépését, képzések elvégzését, az elhelyezkedés elősegítését az iskolai óvodai teljesítmények javítását.

A varsányi szegregátumban ma a kirekesztődés még nem szélsőségesen erős, az **itt élő felnőttek alig negyede az, aki nem érdeklődik a település gondjai iránt, körülbelül ennyien vannak (17%), akik semmilyen közösségi eseményen nem vesznek részt – másfelől viszont az itt élők harmada tagja (vagy szeretne tagja lenni) valamilyen egyesületnek, illetve klubnak.**

9. tábla: A társadalmi integráció mutatói a 15-64 évesek között

Érdeklik-e… komolyan	néha	nem foglalkozom	össz	N=
érdekeltájékozódom	ezzel			
- a település dolgai	50,0	27,9	22,1	100,0
150				
Részt vesz-e…	mindig	ritkán	soha	össz.	N =
- falunap	48,4	25,5	26,1	100,0	150
- rendezvény	40,4	18,5	41,1	100,0	150
- iskolai program	36,1	7,7	56,2	100,0	150
- sportesemény		25,7	8,1	66,1	100,0
150					
Tagja-e…	tagja	szeretne	nem tag	össz	N =
- sportklub	9,0	7,6	83,4	100,0	150
- kulturális együttes	4,2	9,6	86,1	100,0	150
- CKÖ	7,7	0,7	91,5	100,0	150
- egyesület	3,3	3,6	93,0	100,0	150
- egyéb klub	2,4	3,4	94,2	100,0	150

A fenti elemekből (közösségi érdeklődés, részvétel és tagság) egy összegzett integrációs mutatót képeztünk, és megvizsgáltuk, mely társadalmi csoportok veszélyeztetettek a marginalizálódásra. Ebből az elemzésből kiderült, hogy a **nők közösségi integrációja – valószínűleg a hagyományos családmodell szerepelvárásai miatt – elmarad a férfiakétól. Az életkor növekedésével nő a kirekesztődés esélye, főként a 60 éven felüliek közösségi szerepvállalása látszik nehéznek. Az iskolázottság emelkedése növeli az integráció esélyeit – a 0-7 osztályt végzettek között találjuk a legjobban kirekesztődött felnőtteket.**

3.5. A fejlesztés által létrejövő szolgáltatások elemzése, a célcsoportok által megfogalmazott előzetes szükségletek mentén

Az eredmények elemzése:

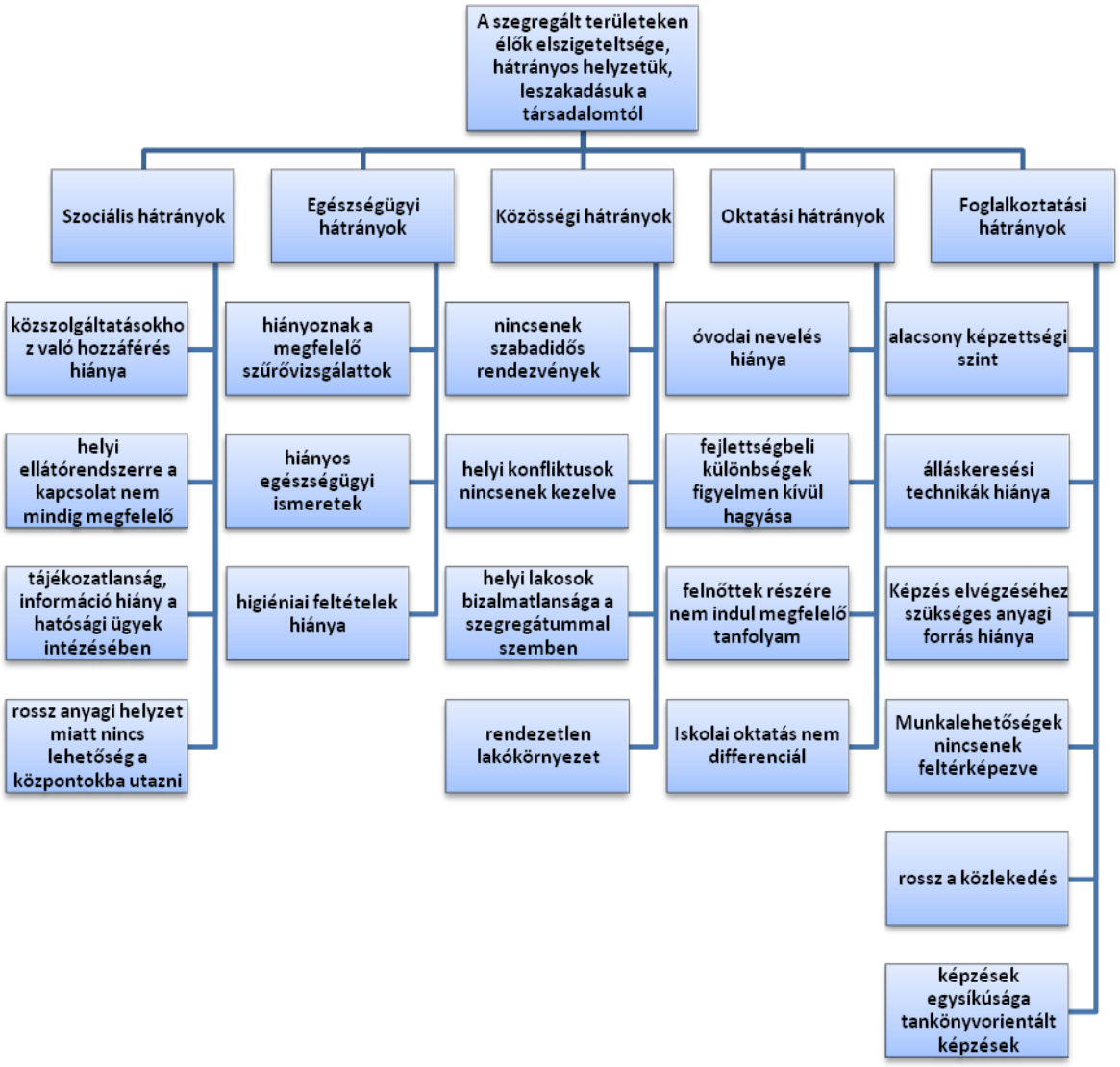
A személyes beszélgetés során felmerülő problémák:

Nem megfelelő lakáskörülmények, nem megfelelő környezet

Alacsony iskolázottság, nincs munkahely

Aki nem jár a gyerekházba, az óvodába 3 éves kortól, annak hátránya van az iskolakezdésnél.
Hiába van kertje a lakóházaknak, a jövedelemhiánya miatt nem tudnak vásárolni vetőmagot, gyümölcsfacsemetéket. Sokan rendlelkeznek tapasztalatokkal az állat, és kiskertgondozásban, művelésben.
A lányok, fiatalasszonyok nem rendelkeznek elég ismerettel a gyereknevelésről, a családról. Sokan korán mentek férjhez, alapítottak családot.
Sokan nem tudják igénybe az egészségügyi megelőző szűréseket, a pénzhiány miatt.
Kevés sportolási,n szórakozási lehetősége van a fiataloknak
Diszkrimináció- melyről minden oldalról beszámoltak. Legnagyobb problémájuk a munkaerőpiac zártsága.
A lakásokhoz kapcsolódó patakon keresztülívelő átjárók hiánya
A Temető utcában élők rossz útviszonyok, mint probléma

Problémafa

3.6 A projekt indokoltsága a szükségletfelmérés tapasztalatainak figyelembevételével

képzések, tréningek szervezése a munkaerőpiacra való bekerülésre

képzések saját maguk ellátására, otthoni gazdálkodásra, háztartásvezetésre

tanulásban való segítségnyújtás délutánonként.

tanácsadások szervezése lányoknak, asszonyoknak- Anyaklub

0-5 éves kor közötti „Gyerekház” program szülőkkel együtt- Korai fejlesztés

az alacsony alapfokú iskolai végzettség megszerzése- program segítségével felzárkóztatás- a helyi iskolai pedagógusok részvételével.

szabadtéri sportterek kialakítása, szervezett közösségi programok biztosítása

rendszeres szűrések

a cigány és nem cigány lakosok közötti kapcsolat erősítése, egymás elfogadása

szabadidős tevékenységek szervezése

Az elvégzett kérdőíves felmérés eredménye megalapozza a projekt kitűzött céljainak megvalósíthatóságát. A helyi igények felmérései igazolják, a kidolgozott szakmai program szükségességét. A válaszokból egyértelműen megállapítható, hogy a válaszadók többsége több típusú szolgáltatást is igénybe kívánnak venni.

Összefoglalva, a projekt szükségességének indoklása:

Varsány községben a kedvezőtlen demográfiai jellemzőkön túl a szegénység, a munkanélküliség a települést jellemző főbb problémák. Ezek kiindulópontja a nem megfelelő szocializáció, az alacsony iskolai végzettség, a tanulásban történő lemaradás lehet. A szocializáció elsődleges színtere a család, valamint a Gyerekház, óvoda, iskola, és a kortárscsoportok, a lakóhelyi, és a munkakörnyezet. A hátrányos helyzetű családokban a szülőket támogatni, segíteni kell ahhoz, hogy gyerekeik számára megfelelő mintát tudjanak közvetíteni. Ebben lényeges szerepe van a településen működő védőnői hálózatnak, a nappali ellátást biztosító nevelési-oktatási intézetnek, családgondozónak.

A célcsoportok legnagyobb problémájaként az merült fel, hogy nem rendelkeznek a közösségek olyan helyiséggel, ami a feltárt problémák megoldására helyszínt biztosítana, valamint, hiányzik a „segítő kéz”, az a humánerő, aki segíti őket a folyamatokban, és végig kíséri őket a programokban. A Cserhaj szolgáltatóház kialakítása, és a Csillagpont bérlete, valamint azok működtetése, valamint a projektben foglalkoztatott szociális munkások, esetmenedzserek és közösségi programszervezők állandó jelenléte megoldást jelent erre a problémára.

Gyerekház-játszóház

A Gyerekház esélyt ad arra, hogy a legnagyobb szegénységben élő gyermekek is a lehető legkorábbi életkorban megkapják azt a támogatást, ami segíti képességeik kibontakozását és megalapozza sikeres iskolai pályafutásukat.

A program célja, hogy az esélyegyenlőség elvét szem előtt tartva minden gyermek számára biztosítsa ezen szolgáltatásokhoz való hozzáférést, továbbá hogy a diszkriminációmentes, esélyegyenlőség-elvű szemléletet elterjessze, megerősítse a kisgyerekekkel foglalkozó szakemberekben és a helyi közösségben.

A településen a szegregátumban 12 olyan életkorban lévő gyermek él, akinek kiemelten fontos lenne a szolgáltatásban való részvétel, a szülők bevonásával egyidejűleg.

TANODA típusú Program

A projekt célcsoportját képező gyerekek életminősége nagyban elmarad a társadalmilag elfogadhatótól. Hiányoznak az alapvető szülői minták, nem megfelelőek lakás- és életkörülményeik, továbbá a gyerekek egészséges fejlődéséhez szükséges eszközök (játékok, könyvek stb.) is hiányoznak. A gyerekek és a családok halmozottan hátrányos helyzetük miatt nem jutnak hozzá azokhoz az információkhoz sem (napilapok, újságok, internet), amelyek egyre inkább szükségesek ahhoz, hogy megfeleljenek a társadalmi elvárásoknak. A szülők társadalmi helyzetéből adódóan (alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, egyéb egészségügyi és szociális problémák) segítség nélkül nem képesek változtatni helyzetükön, illetve azon, hogy gyerekeiknek nagyobb esélyük legyen a társadalmi integrációra, valamint a családi motiváló erő hiányából adódóan az otthoni segítség feltételei sem adottak.

A szülők nem érzik, nem látják fontosnak, hogy gyermekeik az iskolában jól teljesítsenek, így a gyermekek többsége várja, hogy a 8 általánost befejezze, illetve kikerüljön a kötelező tankötelezettség alól. Más alternatívák hiányában korán alapítanak családot, és szociális transzferekből élik mindennapi nehéz életüket.

A szülők és a gyerekek előtt nincsenek alternatívák, elképzelések arra nézve, hogy a gyerekek mit szeretnének elérni, milyen szakmák, munkahelyek vannak, mit érdemes tanulni és miért.

Ezért a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek közül nagyon sokan az alsó tagozatban nem tanulnak meg készségszinten írni-olvasni, számolni és emiatt nem, vagy csak nehezen tudják elvégezni a nyolc osztályt.

A gyermekek számára a középiskola elvégzése szinte reménytelenné válik, későbbi munkaerő-piaci megjelenésük súlyos problémákkal terhelt (alacsony iskolázottság, önkifejezési, önérvényesítési készségek hiánya, marginalizálódás, különböző devianciák, stigmatizáltság). A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek lemaradása, marginalizálódása

már alsó tagozatban elkezdődik, a felső tagozat során súlyosbodik, és sokszor az iskolából való kimaradáshoz vezet, és lehetetlenné teszi a továbbtanulást.

A településre jellemző, hogy a gyerekek számára az iskolai foglalkozásokon túl a szabadidő hasznos eltöltésére semmilyen kulturális, szabadidős tevékenységre nincs, vagy csak alig lehetőség.

Az iskolában a hátrányos helyzetű tanulók iskolai lemaradása, a sikertelenségek kompenzálására, a magatartásbeli problémák kezelésére az intézmény sok esetben egyedül nem képes, szükségessé vált a szülők bevonása is ebbe a folyamatba, amire eddig nem volt lehetősége az intézménynek. Az iskolai felzárkóztatást segítő, a középiskolai tanulmányokra felkészítő „Tanoda" típusú programba a szülők bevonására is igény van mind az iskola, mind a szülők részéről. Ez közös tankör működtetésével történhet, ahol pedagógusi koordinálással a tanulók mellett a szülők is megismerik az iskolai követelményeket, együtt tanulhatnak a gyerekekkel.

Az elmúlt évek tanulmányi eredményei, amik alátámasztják a Tanoda tipusú szolgáltatás biztosítását.

Statisztika

2011/2012. tanév végi

Osztály	*1.*	*2.*	*3.*	*4.*	*5.*	*6.*	*7.*	*8.*	*Össz.*
Osztálylétszám	16	16	19	19	18	19	17	18	142
Fiú	10	8	6	13	9	10	9	10	75
Lány	6	8	13	6	9	9	8	8	67
Osztályozottak létszáma	16	16	19	19	18	19	17	18	142
Bukások									
1 tantárgyból	-	2	-	2	-	5	2	1	12
2 tantárgyból	-	1	-	-	2	4	-	1	8
3 vagy több tantárgyból	1	-	-	1	1	1	3	-	7
Bukás összesen	1	3	-	3	3	10	5	2	27
Bukás %-ban	6,25	19	-	15	16	52	29	11	19
Mulasztás									
Igazolt napok száma	203	151	166	186	158	179	219	159	1421
Igazolatlan napok száma	10	4	2	14	8	25	37	20	120
Összesen	213	155	168	200	166	204	256	179	1541

Mulasztási átlag igazolt napból	12,7	9,4	8,7	9,8	8,8	9,4	12,9	26,53	10
Mulasztási átlag igazolatlan napból	0,6	0,2	0,1	0,7	0,4	1,3	2,2	3,2	0,84
Mulasztás miatt osztályozhatatlan	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nem hiányzott	-	-	1	1	1	1	1	3	8
Dicséretek									
Osztályfőnöki dicséret									
Közösségi munkáért	61	35	35	60	64	44	23	30	352
Sporttevékenységért	-	2	-	7	-	31	12	20	72
Tanulmányi eredményért	-	129	45	-	-	6	-	-	180
Igazgatói dicséret									
Közösségi munkáért	13	5	6	8	19	10	8	10	79
Sporttevékenységért	-	-	-	-	-	3	4	8	15
Tanulmányi eredményért	-	26	9	-	-	4	5	-	44
Tantestületi dicséret									
Közösségi munkáért	1	-	-	-	2	-	-	-	3
Sporttevékenységért	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tanulmányi eredményért		5	-	-	-	-	1	2	8
Megrovások									
Osztályfőnöki intő									
Magatartás	1	11	14	23	22	7	20	6	104
Felszerelés hiány	-	2	2	5	8	18	18	14	67
Házi feladat hiány	1	-	4	9	1	-	-	8	23
Igazgatói intő									
Magatartás	-	5	6	10	4	3	14	4	46
Felszerelés hiány	1	-	-	-	2	4	12	-	19
Házi feladat hiány	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tantestületi intő									
Magatartás	-	1	-	-	1	1	2	-	5
Felszerelés hiány	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Házi feladat hiány	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2011/2012. tanév végi

halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében

Osztály	*1.*	*2.*	*3.*	*4.*	*5.*	*6.*	*7.*	*8.*	*Össz.*
Osztálylétszám	6	8	8	10	7	12	7	6	64
Fiú	4	4	3	7	5	7	2	4	36
Lány	2	4	5	3	2	5	5	2	28
Osztályozottak létszáma	6	8	8	10	7	12	7	6	64
Bukások									
1 tantárgyból	-	2	-	2	-	5	2	1	12
2 tantárgyból	-	1	-	-	2	4	-	1	8
3 vagy több tantárgyból	1	-	-	1	1	1	2	-	6
Bukás összesen	1	3	-	3	3	10	4	2	26
Bukás %-ban	16,6	37	-	30	43	83	57	33,3	40
Mulasztások									
Igazolt napok száma	94	50	90	87	67	142	101	83	714
Igazolatlan napok száma	9,5	4	2	14	7	24	19	19	98,5
Összesen	103,5	54	92	101	74	166	120	102	812,5
Mulasztási átlag igazolt napból	15,6	6,2	11,5	8,7	9,6	11, 8	14, 5	13,75	11
Mulasztási átlag igazolatlan napból	1,6	0,5	0,25	1,4	1	2	2,7	3,2	0,42
Mulasztás miatt osztályozhatatlan	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nem hiányzott	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dicséretek									
Osztályfőnöki dicséret									
Közösségi munkáért	3	17	5	21	9	19	4	6	84
Sporttevékenységért	-	-	-	3	-	16	3	5	27
Tanulmányi eredményért	-	54	3	-	-	-	-	-	57
Igazgatói dicséret									
Közösségi munkáért	-	1	-	2	1	-	1	-	5
Sporttevékenységért	-	-	-	-	-	-	1	-	1

Tanulmányi eredményért	-	10	-	-	-	1	-	-	11
Tantestületi dicséret									
Közösségi munkáért	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sporttevékenységért	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tanulmányi eredményért	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Megrovások									
Osztályfőnöki intő									
Magatartás	1	10	12	23	22	7	14	2	91
Felszerelés hiány	-	1	1	4	7	16	14	-	43
Házi feladat hiány	1	-	4	8	1	-	-	-	14
Igazgatói intő									
Magatartás	-	7	5	10	4	3	13	1	43
Felszerelés hiány	1	-	-	-	2	4	11	-	18
Házi feladat hiány	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tantestületi intő									
Magatartás	-	1	-	-	1	1	2	-	5
Felszerelés hiány	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Házi feladat hiány	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Összesített tanév végi eredményadatok

Ssz.	TANTÁRGY	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Isk.átlag 2010/2011	Isk.átlag 2011/2012
1.	Magatartás	4	4	3,9	3,9	3,9	3,2	3,2	4	3,73	3,76
2.	Szorgalom	4,4	4	3,8	3,4	3,7	3	3	3,7	3,58	3.62
3.	Magyar nyelv	3,8	3,7	3,3	3,2	3,5	3,1	3	3,3	3,23	3,36
4.	Magyar irodalom	3,9	3,9	3,3	3,2	3,6	3,1	2,9	3,6	3,39	2,75
5.	Idegen nyelv	-	-	-	3,6	3,8	3,2	2,9	3,9	3,32	3,48
6.	Környezetismeret	3,9	4	3,7	2,9	-	-	-	-	3,66	3,62
7.	Történelem	-	-	-	-	3,5	3,1	2,9	3,7	3,53	3,3
8.	Földrajz	-	-	-	-	-	-	3,2	3,7	3,14	3,45

9.	Matematika	4	3,5	3	3	3,2	2,2	2,8	3,1	3,11	3,1
10.	Fizika	-	-	-	-	-	-	2,6	3,5	3,4	3,05
11.	Kémia	-	-	-	-	-	-	2,9	3,4	3,34	3,15
12.	Biológia	-	-	-	-	-	-	3,3	3,8	3,17	3,55
13.	Technika	4,4	4.5	4,4	4,1	4,2	4	4,4	4,3	4,21	4,28
14.	Rajz	4,3	4,7	3,7	4	4,8	4,5	4,6	4,7	4,43	4,41
15.	Ének-zene	4,3	4	3,8	3,7	4	3,4	3,6	3,7	3,88	3,43
16.	Testnevelés	4,3	4,1	4	4,2	4,2	4,2	3,4	4,3	4,02	4,08
17.	Természetismeret	-	-	-	-	3,8	3	-	-	2,75	3,4
18.	Egészségnevelés	-	-	-	-	-	3,4	-	-	3,3	3,4
19.	Hon-és népismeret	-	-	-	-	4,6	-	-	-	3,33	4,6
20.	Etika	-	-	-	-	-	-	3,6	-	4,44	3,6
21.	Tánc-és dráma	-	-	-	-	-	4,3	-	-	4,3	4,3
22.	Informatika	-	-	-	3,9	-	3,6	3,6	4,2	4	3,82
23.	Média	-	-	-	-	-	-	-	4,4	5	4,4

A helyi társadalom erősítése, a közösségi élet fejlesztése

A szegregátumokban élő lakosság jelentős része hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű, számukra az integráció, vagy reintegráció esélyének megteremtése elsődleges feladatként jelentkezik a fejlesztések során. Az utcák faluképi arculata jelenleg nem mutat egységes képet. Hiányoznak a közösségi életnek helyt adó létesítmények, szabadtéri szabadidős és sport programoknak helyt adó területek, és a közösségi életet aktivizáló programok is.

Ezek a szolgáltatások és programok kiegészülnek a korai fejlesztés, oktatási, művészeti nevelés, sport, egészségügyi, tanácsadási, képzési és munkatapasztalat szerző programokkal, mivel mindegyik terület programrészei egyfajta közösségfejlesztési elemet is hordoz magában.

Szükségletként jelentkezik a szabadidős és közösségi létesítmények infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése, és a helyi közösséget fejlesztő programok szervezéséhez és lebonyolításához szükséges humánerő, valamint önkéntesek bevonása.

Képzés

A helyzetelemzés alapján megállapítható, hogy a szegregátumok területén az inaktív népesség, a munkanélküli lakosság és az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban

foglalkoztatottak aránya igen magas, a képzettségi mutatók pedig alacsonyak. Növelni szükséges a foglalkoztatottak számát, és az aktív korú lakosság képzésével lehet előre mozdítani.

Az aluliskolázott lakosok ismereteik hiányosak a saját maguk ellátását, a kertjeik megművelését tekintve, ami segítheti a családok élelmiszerszükségletének kiegészítését (zöldség, gyümölcstermesztés, háziállattartás stb.), ami az éhezés, az alultáplálás problémáját orvosolhatná.

A háztartás gazdaságos vezetése, a megélhetés mindennapjainak tervezése szintén nehézséget okoz a családoknak, főként a nőknek, asszonyoknak.

Egészségügyi és Védőnői Szolgálat Varsány

Varsány - Nógrásipek orvosi és védőnői körzetében egy fő háziorvos, és egy fő védőnő dolgozik.

A védőnő feladatát az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyekkel kapcsolatosan köteles ellátni. Ezen felül köteles ellátni a körzetében jogszerűen tartózkodó azon személyt is, aki az ellátás iránti igényét a védőnőnél bejelenti.

A területi védőnő feladatai:

nővédelem

várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint

gondozása

az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása

óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményekben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint

az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása

családgondozás

az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel

A védőnő a tevékenységét

a fenntartó által biztosított tanácsadó helyiségben

a családok otthonában

a nevelési- oktatási intézményben

a közösségi programokra alkalmas helyszíneken végzi.

A gondozotti létszámok alakulása 2012-ben:

Várandósok száma: 14 fő /1 fő Nógrádsipek/ - ebből a szegregátumban 3 fő él

0-1 évesek: 20 fő –ebből a szegregátumban 12 fő él

1-3 évesek száma: 33 fő /Nógrádsipek 11 fő/ a szegregátumban 10 fő él

3-7 évesek száma:80 fő /Nógrádsipeken 16 fő/ szegregátumban 22 fő él

Otthongondozottak száma: 2 fő /1 fő Nógrádsipeken/ 1 fő a szegregátumban él

Az ellátott intézmények:

Játékkuckó Óvoda Varsány

Hunyadi Mátyás Általános Iskola Varsány

Nógrádsipeki Keresztény Általános Iskola és Óvoda

A nővédelmi gondozás keretében méhnyakszűrést végzek önkéntesen (OTH-val együttműködve)

Varsány községben a legtöbb személy Dr. Rózsa Szilveszter háziorvos betege, de jelentős számú kb.300 betege van Dr. Major Árpád szűgyi háziorvosnak.

A gyermekpopuláció nagy százalékának Dr. Rózsa a háziorvosa, de Szécsénybe is többen járnak Dr. Kovács Éva és Dr. Zsók Ildikó gyermekorvoshoz.

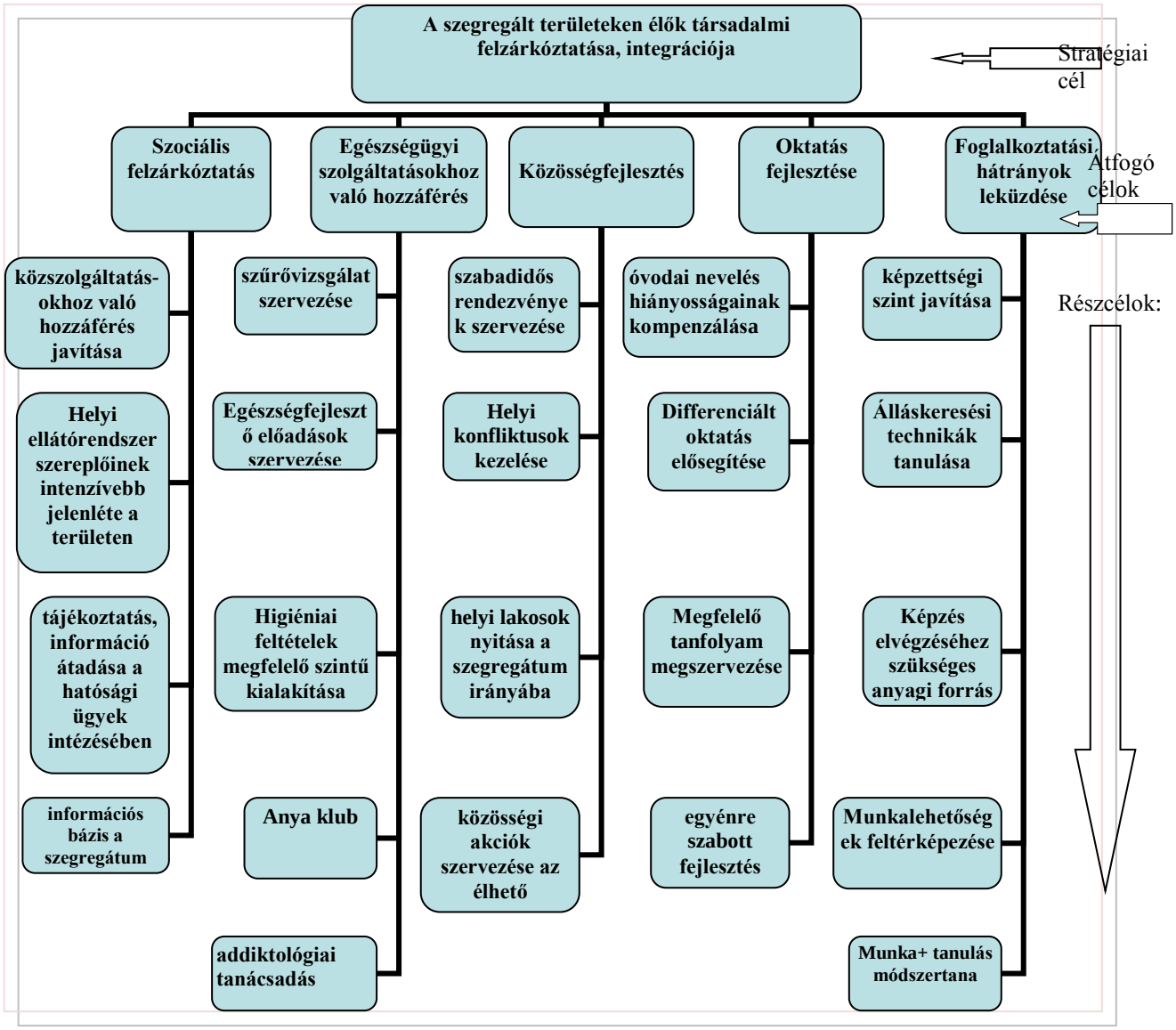
Összegezve, a problémák eredetét tekintve 5 területet kívánnák kiemelni:

A szociális-, egészségügyi-, közösségi-, oktatási-, és foglalkoztatási hátrányok jelenlétét és meglétét. **Ezek lebontását a fenti problémafa mutatja.**

4. Fejlesztési célok, beavatkozási területek bemutatása

A problémafa által meghatározott területek változtatása szükséges. A problémafa tükörképeként meghatározásra került a célfa, mely a célokat tartalmazza:

Célfa

A szociális és közösségfejlesztési tevékenységek hosszú távú célja a közösség dinamizálása, fejlesztése, a közös együttéléshez szükséges társadalmi tőke, kulturális tőke, kapcsolati tőke fejlesztése és erősítése, valamint az esetleges társadalmi konfliktusok megoldása és megelőzése.

Átfogó célok elérése a részcélok megvalósításán keresztül történik:

A program keretében egy Csillagház-Cserhaj, és Csillagpont szolgáltatóházat működtetünk a program teljes időtartama alatt.

A közösségi rendezvények, felzárkóztatások, programok, a képzés, a tréningek csoportfoglalkozások ide lesznek telepítve.

Csillagház-Cserhaj szolgáltatóház a program beindítását követő 2 hónapon belül megkezdi működését. Mivel mind a két épület jelenleg is üzemel, így ezekkel a szolgáltatásokkal kiegészítjük jelenlegi funkciójukat. A szolgáltatóház Gondozási Központként működik jelenleg. Így az egyéb lehetőségek (mosás) jelenleg is biztosítottak a településen.

A Csillagpont a szegregátum területén kerül kialakításra, konténeres elhelyezésben, a szegregátum minden részéről jól megközelíthető helyen.

4.1 Célcsoport előkészítése és egyéni fejlesztési tervek

A célcsoport előkészítését a létrejött team folyamatos végzi. Az előkészítésben részt vettek, vesznek. Varsány települése polgármestere, jegyzője, a hivatal pénzügyi vezetője, a gyerekház vezető, az óvodavezető, az iskola igazgatója, a védőnő a CKÖ vezetője, az MSZA megbízott szakmai vezetője. A fejlesztési tervek elkészítésében nagy szerepe volt a team tagjainak, akik minden családhoz eljutottak. Az oktatási intézményekkel, óvodákkal, védőnőkkel együttműködési megállapodás keretein belül rögzítettük, hogy részt vesznek az egyéni fejlesztési tervek elkészítésében, mely folyamatosan történt az előkészítés ideje alatt. A terveket háromhavonta a program megkezdését követően felülvizsgáljuk, értékeljük, és meghozzuk az érintettel a közös továbbhaladáshoz szükséges döntést.

Az előkészítő munka során fontosnak tartottuk, hogy kapjon egy átfogó képet a programba bekapcsolódó családokról, személyekről. Ismerjük meg elképzeléseiket, vágyaikat, mit szeretnének tanulni, miben látjuk az előrelépés lehetőségét. Ennek alapján a jelenlegi helyzetet felmérve, egyeztetve elkészült egy olyan felmérés- egyéni fejlesztési terv, mely tartalmazza a jelenlegi állapotot, a lehetséges kitörési pontokat, és azon szándékokat, melyet az egyének képesek vállalni, teljesíteni, és el tudtak köteleződni annak a végrehajtása mellett.

Ha a pályázatunk támogatást kap, akkor a terveket aktualizáljuk, átbeszéljük. Az addigi időszakban viszont lehetőséget nyújt arra, hogy minden bekapcsolódó partner intézmény egy alaposabb képet kapott a szegergátumban élőkről, mely a következő hónapok során is segítséget jelent a mindennapi munka szervezéséhez.

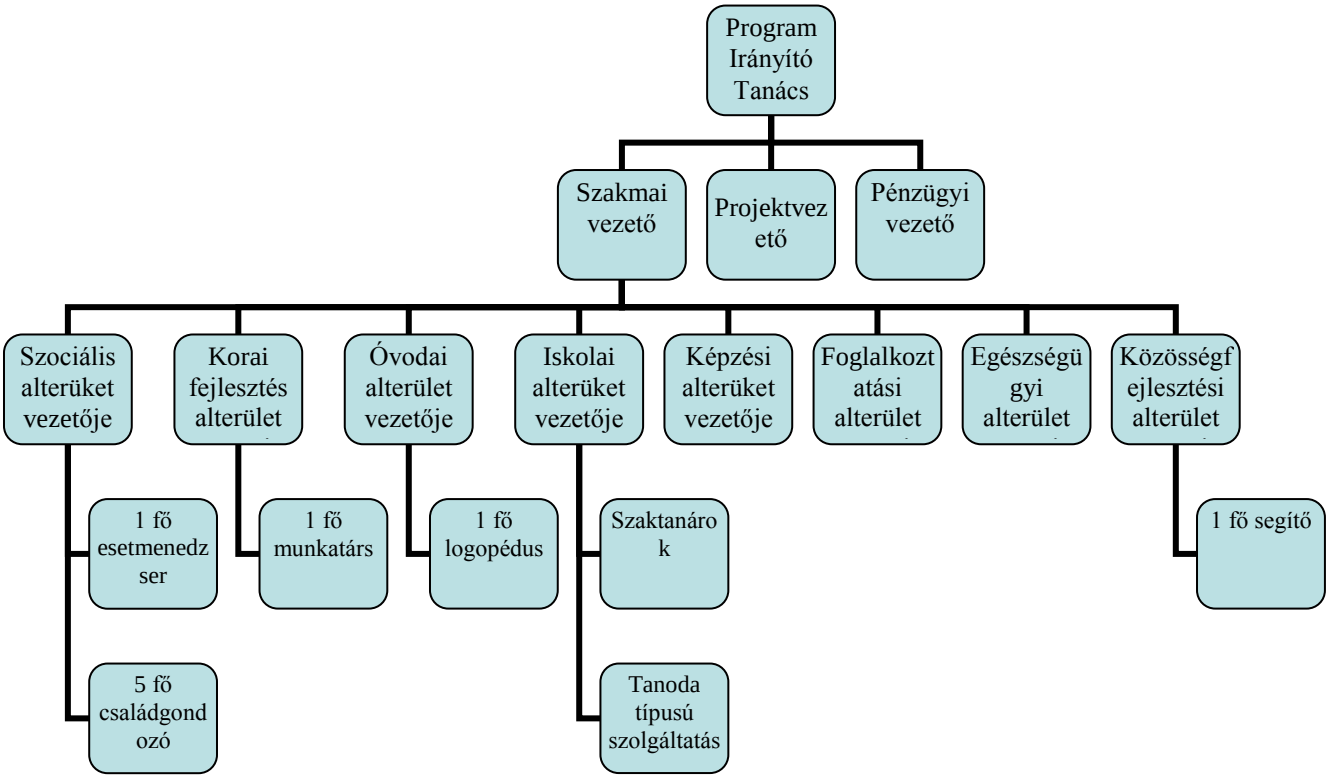
A projekt előkészítése során a település polgármestere- tárgyalást folytatott a Türr István Képző Központtal, az ORÖ megyei képviselőjével, és a Nógrád Megyei Kormányhivatal Munkaügyi központjával.

4.2 Szociális, közösségi, oktatási és egészségügyi programok

Szociális felzárkóztatás segítése

A programhoz nélkülözhetetlen megfelelő szakembergárda alkalmazása.

A komplex program alterületei egy-egy szakmai koordinátor fogja össze, akik napi kapcsolatban vannak a szakmai vezetővel- projektvezetővel.

A szociális munkások/esetmenedzserek szerepét ezek közül a dolgozók közül 1 fő fogja ellátni. A program időtartamára 5 fő szociálismunkás, vagy szociálpedagógus, szociálpolitikus alapvégzettséggel rendelkező szakember kerül alkalmazásra heti 20 órában.

A szakmai vezető fogja ellátni az esélyegyenlőségi feladatokat. Jelenleg egy fő felsőfokú szociális alapvégzettséggel rendelkező szakember dolgozik a Cserhaj Szolgáltató Központban, és a Csillagpontban egyéni beosztások alapján. Az alterület vezetőjével a célcsoport napi kapcsolatba van, így jól ismeri a célcsoport igényeit, így a felvételre kerülő szakemberek számára megfelelő felkészítést, és segítséget tud nyújtani a projekt teljes időszaka alatt.

A 157 főhöz, aki bevonásra kerül a programba, 5 fő családgondozót heti 20 órában, 1 fő a projekt teljes körű szakmai vezetőt heti 30 órában, 1 fő esetmenedzsert kívánunk alkalmazni, 20 órában. Így széleskörűvé válnak a szociális alterület feladatai, képes lesz az egyéni fejlesztési tervek folyamatos áttekintésére, az összehangolt munka biztosítására a többi alterület szakembereivel együtt. A többi alterület munkáját is segítik szakemberek, egyrészt az alterületek vezetői, másrészt a Tanoda típusú szolgáltatásban résztvevő szakemberek.

Az egyének és családok képességeinek, részképességeinek egyéni és csoportos fejlesztése.

A fejlesztő foglalkozásokhoz külsős szakemberek bevonása is szükséges. Ők szükség szerint megbízási vagy vállalkozási szerződésben dolgoznak a felkért tevékenység elvégzése érdekében.

Ütemezés: folyamatos 2015. március 31-ig

Egészségügyi hátrányok leküzdése

Szűrővizsgálatok szervezése, a háziorvos javaslatai alapján, a betegségcsoportok ismeretében. Ezek bonyolítása, a kiszűrt betegek segítségnyújtása az egészségügyi ellátórendszerben való eligazodáshoz (egészségügyi szakellátás hoz történő irányítása).

Betegjogok megismertetése

Közösség-, egészség-, és családi életre nevelés - fejlesztés megjelentetése az egyéni fejlesztési tervekben

Anyaklubok működtetése

Tanácsadás

Egészségügyi-egészségfejlesztési integráció érdekében élhető és egészséges körülmények kialakítása (rovarirtás, rágcsálóirtás szükség alapján).

Közegészségügyi beavatkozás keretein belül rágcsálóirtást, rovarirtást három év alatt 6 alkalommal tervezünk, amennyiben szükséges.

A szociális munkások folyamatosan figyelemmel kísérik a szegregáum helyzetét, és amennyiben szükséges, azonnal be tudunk avatkozni.

A Csillagház épülete közvetlenül csatlakozik a háziorvosi rendelő és a védőnői tanácsadóhoz.

A szűrések lebonyolítása a háziorvosi rendelőben, ill. a védőnői tanácsadóban történne.

Ütemezés: folyamatos 2015. március 31-ig

Közösségfejlesztés:

Hagyományőrzés, közösség fejlesztési beavatkozások, családi napok szervezése

Művészeti nevelés- tánc, zenetanulás- kézműves programok, báb és színjátszás

Sportfoglalkozások (ifjúsági, és felnőtt focicsapat)

A szabadtéri programok és rendezvényekre meghívjuk a helyi szervezeteket, akik aktivizálják a helyi lakosokat is. A közösségszervezés hídépítésként funkcionál a helyi társadalom lakosai és a szegregátumban élők között. A szegregátumban élők bekapcsolódnak a települési rendezvényekben való részvételbe.

A sportpálya felújítása önkéntesek bevonásával valósulna meg, valamin a képzés során a gyakorlati ismereteket itt fejleszthetnék tovább (munka + tanulás módszertana).

Ütemezés: folyamatos 2015. március 31-ig

A Csillagház-Cserhaj Szolgáltatóházban, és a Csillagpontban folyamatosan megvalósuló programelemek egymásra épülnek:

Nyitva tartásunkat érdemes az iskola, illetve óvoda rendjéhez igazítanunk.

Csillagház- Cserhaj

Hétköznap: 10:00–19:00

Csillagpont

8.00-16.00-ig tart nyitva, 2 fő szociális szakember fogja ellátni a feladatokat, és őket segíti a két fő közösségszervező, akik a szegregátumban élnek.

A szolgáltatóház a kisgyermekektől a nyugdíjas korúakig, minden korosztálynak célzott programokat biztosít. Szolgáltatásai nyitottak, a település minden lakosa számára elérhetőek, némelyek célzottan a közös együttműködést, vagy szabadidő eltöltést célozzák meg.

Csillag Szolgáltatópont és a telep lakóingatlanaiban nem biztosított háztartási funkciókat helyettesítő szolgáltatások biztosítására kerül kialakításra, napi 4 óra nyitvatartási idővel tervezve. A Csillagház – Cserhaj nyitvatartási ideje úgy van megtervezve, hogy egész nap fogadhatja a résztvevőket, érdeklődőket.

<u>Heti rendszerességgel:</u>

Tematikus foglalkozásokat, szakköröket tartunk majd, ahol a gyerekek a csoportban végzett munka, játék során megtapasztalhatják a társakkal való együttműködés örömét. Ezeket a programokat folyamatosan újítani kell. Próbáljunk meg minden területre (pl. kézügyesség, logika, mozgás, játék, tanulás, egészségfejlesztés, pályaválasztás) külön hangsúlyt fektetni. Így programjaink lehetnek pl. főző-, kézműves-foglalkozások, sportolás, csoportos, eszköz nélküli csapatépítő játékok.

Amennyiben lehetőségeink engedik, háromhavonta egy alkalommal elvisszük majd a gyerekeket kirándulni.

Az alkalmi, naptári ünnepekhez kötődő rendezvényeken, ha tehetjük, biztosítunk egész napos programot az ide érkező gyerekeknek, családoknak. Ügyességi játékok, szellemi vetélkedők, kézműves műhely és szórakoztató elemek biztosíthatják, hogy az aktuális ünnep (mikulás,

karácsony, farsang, játszóház születésnapja, húsvét stb…) a legjobb hangulatban teljen, és minden résztvevő maradandó élményekkel távozzon.

Születésnapi zsúrokat is rendezhetünk a gyermekek, illetve szüleik igényei alapján. Biztosítsunk lehetőséget, hogy a gyerekek a játszóházban tarthassák a születésnapjukat.

Nyári tábort minden évben érdemes szervezni, ahová nemcsak a játszóházba járó gyerekek jöhetnek el, hanem a település minden részéről érkezhetnek gyerekek, résztvevők. A tábor alapját mindig más kerettörténet képezze, amelyhez kapcsolódhatnak a napi programok.

Kamaszoknak, önkénteseknek is szervezzünk programokat, amelyeket nem feltétlen kell a játszóházban kivitelezni. Menjünk el együtt moziba, színházba, kirándulni, szórakozni.

Fontos, hogy képezzük őket annak érdekében, hogy az itt végzett munkájukat tudatosan, felelősségteljesen végezzék. Lehet ez animáció, élmény- és kalandpedagógia vagy akár egy tapasztalatcserén alapuló előadás, beszélgetés egy gyermekvédelmi szakemberrel, pszichológussal stb.

A szülőknek is szervezhetünk programokat, nevelési, életvezetési, pszichológiai, jogi tanácsadást, amelyek megtartására hívjunk szakembereket.

Az itt felsorolt rendezvények, programok kivitelezéséhez, illetve a napi működéshez elengedhetetlen az önkéntesek segítsége.

Tanácsadás

Az irodában jogi, pszichológiai, mentálhigiénés, életvezetési, szenvedélybetegségekkel kapcsolatos, pályaválasztási, munkavállalási tanácsadás működhet, hetente legalább 2 órában, de lakár többen is.

A tanácsadást felsőfokú szakmai képesítéssel rendelkező tanácsadók végzik a szakmai-etikai előírások betartásával. Célszerű olyan szakembereket megnyerni a feladatok elvégzésére, akik korban és mentalitásban is közel állnak a fiatalokhoz.

Információszolgáltatás

A szolgáltatóház az alábbi területeken végez információgyűjtést- és szolgáltatást, amely természetesen mindenhol a helyi igényekhez és lehetőségekhez igazítható:

helyi kulturális programok, rendezvények

helyi regionális és országos közoktatási és felsőoktatási információk (iskolatípusok, intézmények, oktatott szakok és szakmák, felvételi eljárások, iskolarendszeren kívüli képzési lehetőségek)

helyi egészségügyi ellátások (legalább: egészségügyi intézmények alapadatai, nyitva tartása, iskolaorvosi szolgálat alapadatai)

helyi szociális ellátások (legalább: szociális és humán szolgáltató intézmények alapadatai, nyitva tartásuk, pénzbeli ellátások fajtái és a hozzájuk tartozó jogosultságok, természetbeni ellátások fajtái és a hozzájuk tartozó jogosultságok)
helyi hivatalok (legalább: alapadatok, nyitva tartás)
országos hatáskörű hivatalok, hatóságok (legalább: alapadatok, pl. minisztériumok, állami szervek, országgyűlési biztosok)
helyi- és megyei önkormányzatok (legalább: alapadatok, helyi önkormányzati képviselők névjegyzéke)
helyi, regionális, és országos olcsó szálláslehetőségek (legalább: kulcsosház, turistaház, kollégium, ifjúsági szálláshely kategóriákban alapadatok, nyitva tartás)
országos utazási és szállás kedvezmények (legalább: MÁV és VOLÁN hivatalos kedvezmények, diákigazolvánnyal igénybe vehető kedvezmények)
helyi és regionális munkalehetőségek (legalább: a helyi és regionális médiában megjelenő hirdetések)
munkanélküli ellátás (legalább: a munkanélküli ellátások típusai, igénybevételük módja)
helyi albérletek (legalább: a helyi médiában megjelenő hirdetések)
helyi, regionális és országos pályázatok (legalább: a pályázat kiírása)
helyi és regionális segítő- és krízisellátó helyek (legalább: átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények, drogambulanciák, telefonos segítőhelyek kategóriákban alapadatok, nyitva tartás)
az európai mobilitással összefüggő alapinformációk, FLP, különösen EVS
Az információkat elsősorban a programban részvevő szociális munkások szolgáltatják.

<u>Oktatást kiegészítő szolgáltatások</u>

A telepen élő tanulók felzárkóztatása, képesség- és kompetenciafejlesztése, az előmenetelének iskolán kívüli támogatása, tehetségfejlesztése.
Egyéni fejlesztések a Csillagház-Cserhaj Szolgáltatóházban **fejlesztőpedagógus** bevonásával.
Szülői szerep erősítését célzó tréningek; és iskolai nyílt napok szervezése a szülők aktivizálása fejlesztő, feszültség feldolgozó, értékfeltáró, játékos szabadidős programok óvodás és kisiskolás gyermekek részére az iskolai lemorzsolódás megelőzése érdekében a bevont személyek és családok és az oktatási intézmények közötti együttműködés megerősítése, az iskolai felzárkózást támogató szolgáltatások biztosítása.
Az iskolákkal közös programok szervezése, a helyi lakosok bevonásával.
A fejlesztések, felkészítések központja a Csillagház-Cserhaj Szolgáltatóházban. A tanuláshoz szükséges kis értékű eszközöket a szolgáltatóház biztosítja.

A helyi óvodával és iskolával együttműködési megállapodást kötünk, melyben segítségüket kérjük a helyi lakosok aktivizálásában és a gyermek képességeinek feltárásában, folyamatos nyomon követésében, a gyerekek megismerésében (tanulmányi eredményei, érdeklődési kör stb.)

Ütemezés: folyamatos 2015. március 31-ig

4.3 Képzéshez, foglalkoztatáshoz kapcsolódó programok

Képzési elemek:

képzés-szervezői feladatok ellátása;

képesség-, készség- és kompetenciafejlesztő programok (pl. munkavállalást gátló egyéni problémák kiküszöbölése, képzésben való részvétel segítése);

az érintettek felkészítése a munkavállalásra az egyéni fejlesztési terv alapján;

munka + tanulás módszertanának alkalmazása.

Mivel a célcsoport felnőtt tagjainak hiányzik a 8 osztály a végzettsége, ezért erre kell építeni. Szakmaszerzés lehetőségének megteremtése a Türr István Képző és Kutató Intézet támogatásával.

Tervezett szakmai képzések, amelyeket helyben tudunk (77 fő bevonásával) megszervezni:

- Betanított gyógynövénygyűjtő és termesztő 500 óra (15 fő részvételével)
- Betanított kőműves és festő 584 óra (16 fő részvételével)
- Bio- és zöldhulladék hasznosító 120 óra (15 fő részvételével)
- Energetikai ültetvény-gondozó 240 óra (15 fő részvételével)
- Betanított karbantartó munkás 684 óra (16 fő részvételével)

Munkavállalás segítése

A munkaügyi központon túl a programba bevont szociális munkások feltérképezik a környék munkahelyeit és folyamatosan információval látják el a célcsoportot.

A Türr István Képző és Kutató Intézet biztosítja a szakmai képzések anyagi forrását (személyi feltételek és a képzéshez szükséges eszközök), továbbá a képzés idejére megélhetési támogatást biztosít a beiskolázottak részére.

Álláskeresési tréning

Ütemezés: folyamatos 2015. március 31-ig

4.4 Lakhatási és lakókörnyezeti körülmények javítása

A felnőttképzésben résztevő felnőttek olyan szakmákat tanulhatnak, mellyel hozzájárulhatnak saját lakhatási körülményeik javításához. Olyan készséget és jártasságot szereznek, ami hosszútávon segítséget jelenthet az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedésre.

Korai fejlesztés a kisgyermeke családok számára a szülők bevonásával

gyerekház által nyújtott szolgáltatások

Anyaklub

Óvodai képzések a Montessori pedagógia alkalmazása

Egyéni fejlesztések a lemaradó gyermekek esetében

Tanoda típusú szolgáltatások bevezetése a CSERHAJBAN

Felnőttek számára tréningek tartása

Felnőttek számára alapiskolai végzettség megszerzésének biztosítása

Szakképzések, betanító képzések

Munkatapasztalat-szerzés

Őstermelővé válás támogatása

Szociális szövetkezet lehetséges létrehozásához tanácsadás formájában, segítségnyújtás

IT szolgáltatások biztosítása (számítógépes alapismeretek)

Kártyás villanyórák beszereléséhez segítségnyújtása tanácsadás a formájában, illetve a szolgáltatókkal való egyeztetés bonyolításába.

Közösségi programok sport, foci csapat

Zeneoktatás, tánctanítás, kézműves foglalkozások

Közösségi szociálismunka végzése

Esetmenedzser biztosítása

4.5 Infrastrukturális feltételek javítása

a közlekedést segítő átjáró hidak kialakítása, mely lehetővé teszi a biztonságos közlekedést

az út rendbetétele, hogy ne sárban kelljen közlekednie az ott élőknek.

a felnőtteknek nyújtott képzés gyakorlati terepe lenne, mely képzés – foglalkoztatás összekapcsolva jelenik meg a programban, melyet a munka+tanulás módszertana is indokol. Így helyben a szükséges munkálatok elvégzésre kerülnének, ezzel szépülne a település egésze is, és a szegregátumban élők életminősége is jelentősen javulna

gyümölcsfák telepítése, és bokrok kihelyezése; a későbbi munkavégzés érdekében, az őstermelővé válás segítése

Állattartás- őstermelővé válás segítése, esetleges szövetkezet kialakítása

Komposztálás alkalmazása, a háztartási hulladék felhasználásnak tanítása, alkalmazása

Hulladékból tüzelőt készítése- a bátonyterenyei program kapcsán- a téli időszakban a tüzelő költségeinek csökkentése

Kis értékű eszközök beszerzése (Szolgáltatópont, Cserhaj illetve a Tanoda típusú szolgáltatások biztosításához).

Tervezett tevékenységek

Út, és járda kialakítása,

Átjáró hidak megépítése,

Nyársaló hely kialakítása

Cserhaj Központ Szolgáltatóház kialakítása (nyílászárók, fűtéskorszerűsítés, festés, burkolás) gyümölcsfák telepítése, és bokrok kihelyezése

Komposztálás alkalmazása

Hulladékból tüzelő készítése- a bátonyterenyei program kapcsán

Ütemezés: folyamatos 2015. március 31-ig

4.6 Társadalmi-gazdasági hatások a település egészére

A társadalmi-gazdasági hatások tekintetében érdemes megkülönböztetni közvetlenül az akcióterületet érintő társadalmi-gazdasági hatásokat, továbbá a község más területeire, kifejtett hatásokat, illetve az egész kistérségre vonatkozó társadalmi gazdasági hatásokat.

Az integráció elősegítése a munkanélküliség csökkenését elősegítheti, így ez is a projekt egyik fontos gazdasági hatásának tekinthető, mely éppúgy hatással van az akcióterület lakosságára, mint a község teljes lakosságára, és közvetetten a kistérség lakosságára.

Közvetlen hatás:

Javul a település összképe

Új közösségi funkciók jelennek meg, illetve a korábbiak megerősödnek,

Nő az alapiskolai végzettséget megszerzők száma

Nő a szakképesítést szerzők száma

Javul az egészségügyi állapot- nagyobb hangsúly helyeződik a prevencióra

Nő a jövedelemszerző képesség

Javulnak a közegészségügyi mutatók

A korai fejlesztésben résztvevő gyermekek száma nő

Nő az óvodai nevelésben résztvevők száma

Javul a tanulók tanulmányi eredménye

A művészeti nevelés. és a sportfoglalkozások növelik a résztvevők önismeretét, önbizalmát

A helyi közösségben csökken az előítélet.

Esélyegyenlőségi hatások:

Az esélyegyenlőség szempontjait a célterületi fejlesztések teljes időtartama alatt, vagyis az előkészítés, megvalósítás, fenntartás szakaszában érvényesíti a pályázó.

A projekt hatására várható munkába állás révén csökken a tartós munkanélküliség aránya. Ezáltal a munkanélküliek elhelyezkedési esélyei nőnek.

A projekt megvalósítása során törekedni kell szegregátum lakosainak szolgáltatásokhoz való hozzájutására, azon belül is a hátrányos helyzetű, tartós munkanélküliek munkába állásának segítésére.

A szegregátum lakóinak közel jelentős része a cigány kisebbséghez tartozik. A fejlesztések pozitív hatásaiból ők is részesedhetnek, ami kifejezetten fontos, mivel a község jövőjének szempontjából elengedhetetlen a roma népesség helyzetének javítása.

A szervezeten belüli esélyegyenlőség érvényesítéséhez és az egyenlő bánásmód biztosításához hozzájárulhat, ha olyan felelőse, referense, tanácsadója, esetleg tapasztalati tanácsadója van ennek a területnek, aki szervezeti eljárások kidolgozásával (pl. panaszeljárás), képzések szervezésével, a közönség értő tájékoztatásával erősíti a diszkriminációmentes és egyenlő esélyeket biztosító szervezeti kultúra kialakulását. Már meglévő, vagy a támogatási szerződés aláírásától számított legkésőbb két hónapon belül létrehozott funkcióval, és annak a fenntartási időszak végéig való megőrzésével teljesíthető.

A célcsoport képviselőinek megkérdezésével a számukra megfelelő elemek beépülnek, és a megfelelő módon valósulnak meg a projektben Például közszolgáltatások fejlesztésénél a szolgáltatást nehezebben elérők között a hátrányos helyzetűek véleményének megismerése alapvető. Egy épület tervezése során szükség lehet a nők és férfiak különböző szükségleteinek beépítésére, illetve a tervezők nemi sztereotípiáinak korrigálására.

Fontos az is, hogy a célcsoportnak megfelelő tájékoztatási csatornát használják a tervezők. Gyakori hiba, hogy csak internetes tájékoztatást terveznek a fejlesztők, és ezért nem érik el azokat a csoportokat, amelyek nem használnak internetet. A tervezés mellett az esélyegyenlőségi intézkedések végrehajtásában is fontos az érintettek részvétele – így az intézkedések elfogadottabbak, hasznosabbak és fenntarthatóbbak lesznek.

A vállalt intézkedés teljesítése során nyilatkozatokban, megállapodásokban vagy jegyzőkönyvben rögzítsék az együttműködés, közreműködés tényét, már a pályázat benyújtása előtt - ezek igazolják a vállalás teljesülését is.

Az internetes, multimédiás, informatikai fejlesztéseknél és eszközbeszerzéseknél biztosítani kell a fogyatékos személyek korlátlan hozzáférését. Abban a pályázatban lehet ezt az esélyegyenlőségi intézkedést megjelölni, amelyben a kötelező kommunikációs akadálymentesítés mellett további infokommunikációs akadálymentesítést is vállalnak. Az

intézkedést többek közt közbeszerzési és fotódokumentációkkal, média megjelenésekkel, esélyegyenlőségi elemet tartalmazó PR-tervvel, honlappal igazolhatja.

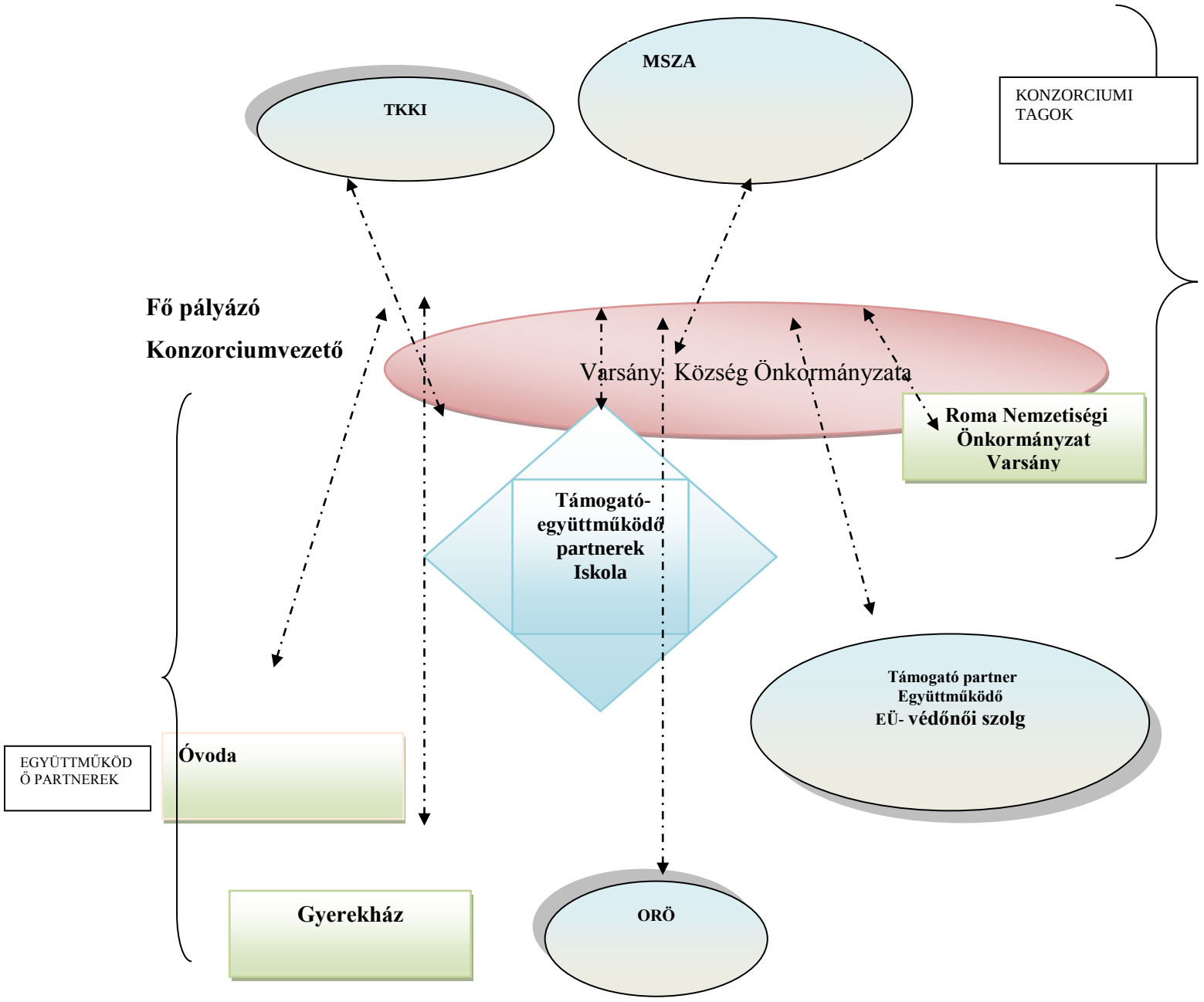
Környezeti hatások

A projekt során a környezetet döntően csak pozitív formában fogják befolyásolni a beavatkozások. A már meglévő zöldterületek megújításával a szegregátumban jelenleg leromlott állapotban lévő zöld felületei megújulnak. Ezek legfontosabb hatása egyrészt a lakosság számára lesz érzékelhető, másrészt a községbe érkezőkben is jobb benyomást kelthet a rendezett, szebb községkép. Mindezeknek egy tovagyűrűző hatása is lehet, mely során a környező községrészek zöld területei, parkjai is megújulhatnak, észlelve az akcióterületen elért pozitív változásokat. Ráadásul a tovagyűrűző hatás a község határain túlra is elérhet és más településeken is történhet zöldterület felújítás, növényzettelepítés.

A hulladékok kezelésére figyelmet kell fordítani. Az eseteges újrahasznosításuk lehetőségét meg kell vizsgálni. Amennyiben újrahasznosításuk megoldható, akkor törekedni kell, hogy az meg is történjen. A szegregátum területére konténerek kerülnek kihelyezésre és hulladékgyűjtő akciókat szervezünk.

Törekedni kell majd a zöldterület fenntarthatóságának megoldására. Ha ezek megtörténnek, akkor a projektnek nem lesznek számottevő negatív környezeti hatásai. Fontos még az egészségre káros, allergén növényfajok irtása is. A megvalósuló zöld felületek javíthatják a község levegőjét, a zsúfolt bel-községben zöld zónák alakulhatnak ki, és nem utolsósorban kedvező esztétikai hatásúak is.

4.7 Társadalmi integráció érdekében együttműködő partnerek

Összefoglaló táblázat

Tevékenységek	Varsány Település	Roma Nemzetiségi	Országos Roma	Magyar Szegénységellenes	Varsány Gondozási Központ	TKKI Miskolc	Varsány Egészségügyi	Varsány Gyerekház	Varsány Óvoda	Varsány Iskola	Munkaügyi kirendeltség
Projekt menedzsment	x										
Programtanács Tagjai	x	x	x	x		X					
Szakmai fejlesztések				x							
Célcsoport toborzása	x	x		x	x		x	x	x	x	
A célcsoport szociális felzárkóztatása					x						
A célcsoport egészségfejlesztése							x				
Közösségfejlesztés		x									
Iskolai és óvodai re-integráció								x	x	x	
A célcsoport kompetenciájának fejlesztése, tréning gyakorlatok által, és munkaerő-piaci re-integrációjának segítsége				X							x
A célcsoport képzése						x				x	x

Konzorciumi tagok

Varsány Község Önkormányzata

A projekt vezetése,

A konzorcium működtetése,

A projekt feladatainak teljesülésének a nyomon követése,

A program nyilvánosságának és kommunikációjának vezetése

A főpályázó feladata a projektmenedzsment biztosítása,

A szolgáltatások beszerzése és szerződéskötés,

A szolgáltatók tevékenységének nyomon követése,

A projekt megvalósításának koordinálása, a szolgáltatókkal az együttműködés szervezése és fenntartása,

A pénzügyi és szakmai menedzsment, valamint az adminisztráció.

A program dokumentációinak szigorú az adatkezelés szabályinak megfelelő elhelyezése

A Programirányító tanács munkájának vezetése

Türr István Képző és Kutató Intézet /TKKI Miskolci Igazgatóság/

4 db workshop megszervezése, lebonyolítása.

Hálózatépítés a szolgáltatók, potenciális szolgáltatók körében, kapcsolatfelvétel a helyi szolgáltatókkal, a projekt időtartama alatt két alkalommal.

A helyi szolgáltatók, főbb társadalmi és gazdasági szereplők szemléletformálása, rendszeres látogatás, tanácsadás.

Szemléletformálás, mint szolgáltatás.

Jó gyakorlatok átadása, tapasztalatok megosztása.

Részvétel azon felnőtt célcsoporttagok képzésbe vonásába, akik rendelkeznek egyéni fejlesztési tervvel.

Felnőttkori kompetenciamérés a képzések elején és végén.

A Közösségi Beavatkozási Terv kidolgozásában való részvétel és annak pályázati dokumentáció részeként való benyújtásához írásos egyetértés kiadása.

Részvétel a Programirányító Tanács munkájában

Szakmai képzések megszervezése, lebonyolítása.

- Betanított gyógynövénygyűjtő és termesztő 500 óra
- Betanított kőműves és festő 584 óra
- Bio- és zöldhulladék hasznosító 120 óra
- Energetikai ültetvény-gondozó 240 óra
- Betanított karbantartó munkás 684 óra

Megélhetési támogatás tervezése, és biztosítása a képzés idejére a célcsoport tagjai számára.

A képzési és foglalkoztatási eredmények igazolása, illetve nyilvántartásában való részvétel.

Magyar Szegénységellenes Alapítvány

Szakmai vezetés biztosítása a projekt teljes időtartama alatt

A szociális szakemberek biztosítása

Alprojekt alterületeinek munkájának összehangolása- a komplexitás végig kísérése

Beavatkozási terv megvalósítása

Tanoda Típusú délutáni foglalkozások szervezése- biztosítása a CSERHAJ Szolgáltató Központban

IT foglalkozások vezetése (gyerekek, és felnőttek számára)

Az alterületi vezetők számára – kéthetente rendszerességgel szakmaközi megbeszélés tartása

Az alterületek munkájához kapcsolódó értékelések, utókövetések korrekciók végigkísérése

A projekt kommunikációjában való részvétel

Jó gyakorlatok átadásának támogatása- országos szintű bemutatása

Részvétel a Programirányító Tanács munkájában.

Tréningek tartása

Kötelezően Együttműködő partnerek:

Országos Roma Önkormányzat (ORO)

Bevont személyek közül a romák száma, rögzíteni kell az adatgyűjtés és adatszolgáltatás módját, valamint a projekttel elérni kívánt romák számát.

A program kommunikációjában történő együttműködés.

A Közösségi beavatkozási tervben meghatározott tevékenységekről félidei és záró összefoglaló önértékelések áttekintése és visszajelzések megküldése.

A megvalósítás során az ORÖ megyei képviselőjén keresztül részt vesz a Program Irányító Tanács munkájában.

A program kommunikációjában történő együttműködés.

A megvalósítás során az ORÖ megyei képviselőjén keresztül részt vesz a Program Irányító Tanács munkájában.

Az ORÖ tájékoztatást ad a konzorcium vezetője számára a Keret megállapodás releváns pontjainak előrehaladásáról, azok esetleges hatásáról az adott projektre, valamint a felmerülő kockázati tényezőkről.

Roma Nemzetiségi Önkormányzat Varsány

Hagyományőrzés és kultúra ápolása

közös szakmai események megrendezése; kulturális rendezvények, művészeti nevelés, közösségi programok, tevékenységek szervezése, helyi önszerveződő klubok bekapcsolása a programba.

A helyi és a szegregátumban élő lakosok igényeihez mérten komplex közösségi programok és szabadidős rendezvények lebonyolításában és szervezésében való segítségnyújtás.

Sport rendezvények, focicsapatok működtetése.

Egy fő segédedző képzés költségének a biztosítása a projekt támogatás terhére.

Napi szintű kapcsolattartás az alterületek vezetőivel.

Részvétel a szakmai vezető által kéthetente megrendezésre kerülő szakmaközi megbeszéléseken.

A szegergátum területén lévő környezet rendbetételéhez kapcsolódó munkatapasztalat szerzésben dolgozókkal együttműködés- a feladatok nyomon követése

Nógrád Megyei Kormányhivatal Megyei Munkaügyi Központ

A projekt kommunikációjában való részvétel

Segíti a fejlesztési elemek koordinációját

Biztosítja a projekt teljes időszaka alatt a módszertani munka támogatását

A munkatapasztalat szerző foglalkoztatás lejárta után a helyszínen kihelyezett tájékoztatást tart az esetleges továbbfoglalkoztatási lehetőségekről- a potenciális munkáltatói kör bevonásával

Együttműködő Partnerek

Varsány Gondozási Központ

A szociális központ aktívan részt vesz a szegregátum feltérképezésében, annak kielemzésében és a Beavatkozási Terv elkészítésében is.

A program kapcsán számos esetben elengedhetetlen és indokolt a jelenlétük, ide sorolnám a gyermekvédelmi tevékenységeket, az ellátások intenzívebb, fokozottabb megjelenését, népszerűsítését a telepen. Információk nyújtását a célcsoportnak és a problémáknak megfelelő szolgáltatás felkínálását.

Egyéni tanácsadások biztosítását

A közösségi szociális munkásokkal, családgondozókkal való napi szintű kapcsolattartás, az alterülethez kapcsolódó, alterületi vezető feladatok ellátása.

Az egyéni fejlesztési tervek nyomon követése, értékelése, új feladatok közös meghatározása az alterület vezetőivel, a szakmai vezetővel, és az egyénnel.

Együttműködés a konzorcium vezetőivel.

A CSERHAJ Szolgáltató Központ tevékenységeinek nyomon követése, egyéni tanácsadások biztosítása.

Részvétel az esetleges jó gyakorlatok kidolgozásában,

Varsány Általános Iskola

Az általános iskola vezetője aktívan részt vesz a szegregátum feltérképezésében, annak kielemzésében és a Beavatkozási Terv elkészítésében is.

Az iskoláskorú gyermekek iskolai előmenetelének iskolán kívüli támogatása, tehetségfejlesztése;

Az iskolai felzárkóztatást támogató szolgáltatások hozzáférésének biztosítása;

Az iskolai lemorzsolódást elősegítő együttműködés megvalósítása a családok és az iskola között a bevont személyek közreműködésével;

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők délutáni tanításának megszervezése az általános iskolai tanulmányok elvégzésének támogatása a felnőtt lakosság körében.

Részt vesz a telepen elő tanulók számára fejlesztő- és szabadidős, valamint képesség-, készség- és kompetenciafejlesztő programok szervezésében.

Egyéni fejlesztési tervek elkészítésében közreműködik

Az alterületi vezetői számára – kéthetente rendszerességgel szakmaközi megbeszélésen való részvétel.

Az alterületek munkájához kapcsolódó értékelések, utókövetések korrekciók végigkísérése.

Varsány Játékkuckó Óvoda

Az óvoda vezetője aktívan részt vesz a szegregátum feltérképezésében, annak kielemzésében és a Beavatkozási Terv elkészítésében is.

Az óvodai nevelés sikersebbé tétele az óvoda és a család között kommunikáció hatékonyabb működtetése,

a szülői szerep erősítését célzó fejlesztő, pozitív mintákat közvetítő játékos szabadidős programok szervezésének segítése.

Részvétel az egyéni fejlesztési tervek elkészítésében.

Az alterületi vezetői számára – kéthetente rendszerességgel szakmaközi megbeszélésen való részvétel.

Az alterületek munkájához kapcsolódó értékelések, utókövetések korrekciók végigkísérése.

A Montessori pedagógiai képzésen való részvétel biztosítása a tantestületben dolgozó óvónők részvételével.

A Montessori fejlesztő eszközök alkalmazása az óvodai nevelésben.

Egészségügyi ellátás védőnői, orvos szolgálat bevonása

A háziorvos szervezi a szűrővizsgálatokat az általa fontosnak ítélt területeken

A védőnő aktívan részt vesz a szegregátum feltérképezésében, annak kielemzésében és a Beavatkozási Terv elkészítésében is.

Nővédelem, egészségi állapotfelmérés, tanácsadás.

A program megvalósítása során kötelező rendszeresen tájékoztatni a helyi hatóságokat és szolgáltatókat, mint külső partnereket az adott szolgáltató feladatköréhez kapcsolódó tevékenységekről (humánszolgáltatások, gyermek-, és ifjúságvédelem, családsegítő központ, oktatási ellátó rendszer intézményei, a megyei kormányhivatalok foglalkoztatási-szervezetei, az egészségügyi ellátórendszer intézményei és szereplői, külön tekintettel a háziorvosra és a védőnői rendszerre).

Megvalósítani kívánt főbb feladatai közé tartozik a helyi közösség kompetenciájába tartozó helyi problémák közösségi megoldásának segítése, koordinálása,

A nem kompetenciába tartozó problémák kommunikálása a helyi intézmények felé; egészségtudatosabb magatartás – egészséges életmód kialakításában való segítség pozitív közösségi minták elterjesztésével.

Egészségügyi szűrések megszervezése.

Egészségfejlesztő, felvilágosító programok.

Egyéni tanácsadás, a lelki egészség fejlesztését szolgáló tájékoztatás, információ-nyújtás, dohányzás leszokást és alkoholproblémák megoldását segítő programok megvalósítása.

Az alterületi vezetői számára – kéthetente rendszerességgel szakmaközi megbeszélésen való részvétel.

Az alterületek munkájához kapcsolódó értékelések- utókövetések korrekciók végigkísérése.

<u>Napsugár Gyerekház</u>

A gyerekház vezetője aktívan részt vesz a szegregátum feltérképezésében, annak kielemzésében és a Beavatkozási Terv elkészítésében is.

A szegregátum területén élő 0-3 éves korú gyermeke, és családtagjaik bevonása a gyerekház munkájába.

Aktív részvétel a korai fejlesztést elősegítő programokban.

Kapcsolattartása az Óvodával, az egészségügyi szolgálattal.

Az alterületi vezetői számára – kéthetente rendszerességgel szakmaközi megbeszélésen való részvétel.

Az alterületek munkájához kapcsolódó értékelések- utókövetések korrekciók végigkísérése.

V. SZINERGIA VIZSGÁLAT

A célok egymással kölcsönhatásban állnak, hiszen bármely területen történik fejlesztés, az hatással van más területekre is.

A célcsoport bevonása és az egyéni tervek elkészítése hatással van a programok kidolgozására, hiszen a közösség és az egyén igényeinek megfelelő programokkal kell dolgoznunk, igényeinek megfelelő képzést kell biztosítani számukra.

A megállapodások és egyéni fejlesztési tervek elkészítése a program előkészítés szakaszban történik.

A szolgáltatóház szolgáltatásai erősítik a képzési és oktatási elemeket, hiszen kulcsképességeket is fejlesztünk, önmagukban kevésbé életképesek. Ezt folyamatosan biztosítjuk, kidolgozott tematikák szerint a program szakmai zárásának időpontjáig.

A lakhatási és lakókörülmények javítása nő az igények motivációja annak megőrzésére, a szép tiszta környezet megóvására, ezáltal érték teremtődik és átalakul az egyén és közösség értékrendszere. A szociális mosoda és közfürdő higiénés feltételeket biztosít. Folyamatosan igénybevezető lesz a szolgáltatóházban a program beindításából a szakmai zárás napjáig.

A közösségi programok megvalósítása során arra kell törekedni, hogy a község lakosai is részt vegyenek benne, így a kirekesztődés érzését csökkenthetjük, a közösségépítés során nő a szegregátumban élők önbecsülése, önértékelése.

VI. A közösségi fejlesztési terv módosítása esetén követendő eljárás

A Közösségi Beavatkozási Terv Varsány Önkormányzat, Türr István Képző és Kutató Intézet, az MSZA szervezetek, és a helyi intézmények koordinációja alatt jött létre. A Terv helyzetelemzésének elkészítésében, az ELTE Társadalomtudományi Karának településen tevékenykedő hallgatói vettek részt, mint szükségletfelmérést végzők. Munkájukat segítette a település önkormányzata, a helyi intézmények vezetői, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, a MSZA munkatársa. A Terv folyamatos aktualizálása, felülvizsgálata a projekt megvalósítás szakasz létrejöttéig szükséges. A projekt megvalósítása során esetlegesen előforduló későbbi módosításokat, korrekciókat a Programirányító Tanács felügyeli, hagyja jóvá.

A gördülékeny megvalósítás keretrendszerét a Közösségi Beavatkozási Terv szabályozza. A projektet ért bármilyen változás így könnyebben dokumentálható, a helyzetfelmérés 0 állapotától való eltérés a KBT alapján mérhetővé válik. A KBT-ben meghatározott célok, létrejött szolgáltatások és változások a fenntartási időszakban is érvényben maradnak. A KBT a településfejlesztési koncepció alapját képezheti. Ezen kívül a projekt lezárását követően a legjobb gyakorlat bemutatásának dokumentált alapja marad a KBT.

VII A megvalósításban résztvevő szervezetek és felelősök

Varsány Község Önkormányzata
Telephelye: 3178 Varsány, Rákóczi út 1
Képviseli: Pintérné Kanyó Judit polgármester
06-32-387-387

Türr István Képző és Kutató Intézet
Miskolci Igazgatóság (TKKI – Miskolc)
3518 Miskolc, Erenyő út 1
Képviseli: Czövek Éva főigazgató

Magyar Szegénységellenes Alapítvány
1073 Budapest, Erzsébet krt. 17
Telephely; 3170 Szécsény, Dugonics út 1/a
Képviseli: Balogh Réka kuratóriumi elnök
Telephelyen a vezető: Adorján Tamás
06-32-370-507

Országos Roma Önkormányzat
1074 Budapest, Dohány utca 76
Képviseli: Jónás Gábor

Roma Nemzetiségi Önkormányzat
3178 Varsány, Rákóczi út 1
Képviseli: Petrovics Ferenc
06-32-387-387

Varsányi Egészségügyi Szolgálat
3178 Varsány, Hunyadi út 1
Képviseli: Dr. Rózsa Szilveszter
06-32-387-004

Varsány Gondozási Központ
3178 Varsány, Hunyadi út 1
Képviseli: Nagyné Mákos Izolda
06-32-387-145

Napsugár Gyerekház
3178 Varsány, Kossuth út 3
Képviseli: Szitáné Mócsány Zsuzsanna
06-32-387-387

Hunyadi Mátyás Általános Iskola
3178 Varsány, Szécsényi út 1.
Képviseli: Halasi Zoltánné igazgató
06-32-387-544

Varsány Játékkuckó Óvoda
3178 Varsány, Béke út 8
Képviseli: Matuska Rozália
06-32-387-015

A szegregátum képviseletében:
Petrovics Róbertné
3178 Varsány, József Attila út 16

Petrovics Ferenc
3178 Varsány, Dankó út 22

VIII. Kockázatelemzés

A projekt pénzügyi kockázatokra kevéssé érzékeny, mivel a projekt olyan hálózatfejlesztő kapacitásokat épít ki, amelyek egymással szinergikusan hatnak. Így ha egyik, vagy másik kapacitás az adott szolgáltatás nem betervezett mértékű árdrágulása miatt nem lenne olyan mértékben megvehető, mint ahogyan azt jelenleg tervezzük, attól még a projekt teljes mértékben végrehajtható, maximum a végső eredmény stabilitása csökken le egy kevéssé (azaz további árdrágulásokra a projekt minden előző árdrágulás után egyre érzékenyebbé válik a hálózatos projektek „tipping-point" szerű viselkedését követve). Értelemszerűen és ebből következően a projekt „do minimum" változata sokkal érzékenyebb az esetleges nem várt árdrágulásra, mint a „do optimum" változat, mert a „do minimum" változat esetén a kialakított hálózat kicsi és szegényes, ami kis stabilitást biztosít.

Kockázati tényező	**Kockázat erőssége (0-3)**	**Kockázati mechanizmus**	**Kockázatkezelés módja, mechanizmusa**
Megvalósítási kockázatok	1	Adminisztratív pontatlanságok, csúszások a kiemelt projekt végrehajtásában, a szerteágazó kiemelt projekt kis hatékonyságú koordinációja, alacsony színvonalú, validálatlan, eseti monitoring rendszer. Központosított, bizonyos szempontokat túlhangsúlyozó értékelések.	A kiemelt projekt koordinálására a szakmai ellenőrző testületek és az operatív csoportok hatékony hálózatos struktúráját építjük fel. A koordinálás központi részét végző menedzsment csapat tagjait széleskörű pályáztatás után gondos mérlegeléssel választjuk ki, és nem fogunk habozni azon tagjaik lecserélésében, akik nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. A

			minőségbiztosítási és monitoring rendszer kidolgozásához felhasználjuk a hazai és külföldi tapasztalatokat.
Kommunikációs kockázatok	1	Primitív, rossz üzenetekkel operáló kommunikáció	rendszeres team értekezletek
Fenntarthatósági kockázat	2	Érdektelenség a kiemelt projekt társadalmi támogatottságában – veszélybe kerülő fenntarthatóság.	A projekt fenntarthatóságát a TÁMOP 5.3.6-11/1 programból érkező forrás csak részben képes fenntartani, de jól alapozhatunk arra, hogy a Szolgáltatóházat már eleve működő idősek klubjába integráljuk be, így a helyszín és az infrastruktúra továbbra is adott. A célcsoport utógondozását némi humánerőforrás mozgósításával el tud látni a Gondozási Központ részéről.
Lemorzsolódás kockázata	2	A célcsoport megfelelő motivációjának hiánya, szegregált közösség visszatartó ereje erősebb a mi motivációs eszközeinktől	többletszemélyek bevállalása **. A minimum 45 fő helyett mi 157 fő** bevonását végezzük el, így ha lemorzsolódnak is, még megmaradnak a megvalósíthatóság feltételei Társintézmények bevonása, ill. helyi lakosok aktivizálása programszervező munkakörön keresztül,

			aki domináns tagja a közösségnek
Munkalehetőségek hiánya	1	Nagyon kevés a munkalehetőség a környéken, és ez visszatartó erő lehet	Képzés, átképzés beindítása, így új lehetőség nyílik meg a célcsoport számára
Cserhaj Szolgáltatóháznak nincs tradíciója, múltja	1	A célcsoport nincs odaszokva a szolgáltató központba	Figyelemfelhívó plakátok, szórólapok készítése, vonzó programok beiktatása, népszerűsítése, szabadidő-szervezés pl. cigánytánc

1.sz. melléklet: A komplex telep- program végrehajtási terve

Célok*	**A cél elérését szolgáló tevékenységek**	**A tevékenységre tervezett forrás összege (Ft)***	**Felelős(ök)**	**Közreműködő partnerek**	**Határidő**	**Indikátor**
1. Helyzetelemzés A célcsoport bevonásának előkészítése és az egyéni fejlesztési tervek elkészítése	Személyes megkeresés			A pályázat előkészítésében dolgozók köre ELTE hallgatói, Önkormányzat, Türr István Képző és Kutató Intézet, Gondozási Központ MSZA Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Varsány Iskola, Varsány Óvoda, Varsány, Gyerekház Egészségügyi szolgálat,	2012. 10.15.	egyéni fejlesztések száma 157 db
2.A szociális, közösségi, oktatási, egészségügyi programok megvalósítása	A lakosság tájékoztatása, a célcsoport megkeresése, az egyéni fejlesztési tervek felülvizsgálata		közösségi szociális munkások közösség szervezők	az alterületek felelősei+ a Konzorcium tagjai	projekt megkezdésének napja - 2013. 03.01. Befejezése: 2014. 06. 30	A bevont személyek száma 157 fő
3.Képzéshez, foglalkoztatáshoz kapcsolódó tevékenységek	Tréningek tartása, alacsony iskolai végzettséggel		MSZA Türr István Képző és Kutató	A programban résztvevők teljes köre, potenciális segítők	Kezdő időpontja: 2013. 04.01.	Az aktív korú személyek 75%-a

megvalósítása	rendelkezők felkészítése az általános iskola befejezésére Tanoda típusú szolgáltatások biztosítása az iskolába járó gyermeke, és fiatalok számára Szakképzések, és betanító képzések, munkatapasztalat szerzés tanácsadások, felkészítések az őstermelővé válás elősegítésére, a szociális szövetkeze alakítására, az elsődleges munkaerőpiacra.		Intézet, Varsány Iskola Önkormányzat		Befejezésének időpontja: 2015. 03.31.	
Lakhatási és a lakókörnyezeti körülmények javítása (ESZA elemek)	Anyaklub Óvodai képzések a Montessori pedagógia alkalmazása Egyéni fejlesztések a lemaradó gyermekek esetében Tanoda típusú szolgáltatások bevezetése a CSERHAJBA Felnőttek		MSZA Türr István Képző és Kutató Intézet, Varsány Iskola Önkormányzat	A programban résztvevők teljes köre, potenciális segítők	2015. 03.31.	A programban bevonásra kerülők létszáma a 157 fő 75%-a

	számára tréningek tartása Felnőttek számára alapiskolai végzettség megszerzésének biztosítása Szakképzések, betanító képzések Munkatapasz tapasztalatszerzés Őstermelővé válás támogatása Szociális szövetkezet lehetséges létrehozásához segítségnyújtás IT szolgáltatások biztosítása (számítógépes alapismeretek) Kártyás villanyórák beszereléséhez segítségnyújtása tanácsadás a formájában, illetve a szolgáltatókkal való egyeztetés bonyolításába. Közösségi programok Sport foci csapat Zeneoktatás, Tánctanítás, kézműves foglalkozások					

	Közösségi szociálismunka végzése Esetmenedzser biztosítása					
5. A szegregált telepen élő hátrányos helyzetű állampolgárok lakhatási körülményeinek javítása az infrastrukturális feltételek javításával (ERFA elemek)	Út, és járda kialakítása, Átjáró hidak megépítése, Nyársaló hely kialakítása Cserhaj Központ Szolgáltatóház kialakítása- nyílászárók, fűtéskorszerűsítés, festés, burkolás) gyümölcsfák telepítése, és bokrok kihelyezése Állattartás Komposztálás alkalmazása Hulladékból tüzelőt készítésen a bátonyterenyei program kapcsán		MSZA TÜRR István Kutató és Képző Központ Varsány Iskola Önkormányzat	A programban résztvevők teljes köre, potenciális segítők	2015. 03.31.	A programban bevonásra kerülők létszáma a 157 fő 75%-a

2.1 számú melléklet Népszámlálási adatokból előállított mutatók

2.1 Tábla: Népszámlálási adatokból előállítandó mutatók:

Mutató megnevezése	Varsány	Dankó út, József Attila út, Ságvári út, Temető út, Szegregátum
1. Lakónépesség száma (fő)	1696	326
2. Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,2 %	31,3 %
3. 15-59 évesek aránya	62,2 %	59,5 %
4. 60-x évesek aránya	22,6 %	9,2 %
5. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a 15-59 éveseken belül	31,2 %	78 %
6. Felsőfokú végzettségűek aránya a 25-x éveseken belül	6,9 %	1,6 %
7. Lakásállomány (db)	598	94
8. Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	34 %	82 %
9. Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	21,7 %	28,9 %

10. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktívkorúakon belül, (tehát akikre egyszerre teljesül az 5. és 9. mutató)	19,7 %	26,7 %
11. A szegregátumban élő 3-45 év közötti korosztály létszáma		217 fő 12.79 %

2.2 melléklet Segélyezési mutatók

Szegregátum beazonosítása	Lakónépesség száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján)	Lakások száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján a lakcímek száma)	LFT-ben részesülők száma	Rendszeres szociális segélyben és FHT-ban részesülők száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	Romák aránya a lakónépességen belül
szegregátum Dankó, József Attila, Ságvári, Temető út	236	94	59	53	51,1 %	72,4 %
Község egészére vetített mutató	1696	598	217	112	12,2 %	19,8 %

2.3 Iskolai Integráció OM azonosító száma: 032250

Intézmény neve	Tanulólétszám az intézményben 145 fő ebből HHH 81 fő SNI 5 fő BTM 14 fő	Tanulólétszám az osztálytervezés módja szerint Normál (ált. tanterv) 109 fő SNI: 5 fő	Tanulólétszám az osztálytervezés módja szerint Emelt szint angol Összesen: 36 fő HHH 5 fő SNI: 0 fő	Tanulólétszám az osztálytervezés módja szerint Gyógypedagógiai tagozat Nem releváns

2.4. sz melléklet A település infrastruktúrája

	Hiányos, vagy teljesen hiányos infrastruktúrájú utcák neve	Településrész, illetve azonosított szegregátum neve
Vezetékes víz		
Áram		
Közvilágítás		
Szennyvíz-csatorna		
Gáz	Szent István út	Új
Pormentes út	Szent István út	ÚJ
Összesen a településen nyilvántartott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma:	117 fő	

2.5 sz melléklet Folyamatban lévő telep programok

A programban érintett utcák neve (szükség szerint a településrészek neve)	A programban érintett állampolgárok száma	A program költségvetése (FT) és a támogató neve	A program tevékenységei (szociális munka, foglalkoztatás, lakhatás, stb.)	Az akcióterületen élő családok elhelyezkedésének helye (az utcák neve, illetve az esetleges mobilizációval érintett más település neve)
Dankó út	133	Varsány Község Önkormányzata Türr István Képző és Kutató Intézet, CKÖ, MSZA, Nógrád Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ + Támogató partnerek	szociális, közösségi. egészségügyi, korai fejlesztés, iskolán túli nevelés, oktatás, felnőttek számára alapiskolai végzettség megszerzésére lehetőség, OKJ szakmaszerzés, munkatapasztalat, területrendezés	
József Attila út	35	Varsány Község Önkormányzata Türr István Képző és Kutató Intézet, CKÖ, MSZA, Nógrád Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ + Támogató partnerek	szociális, közösségi. egészségügyi, korai fejlesztés, iskolán túli nevelés, oktatás, felnőttek számára alapiskolai végzettség megszerzésére lehetőség, OKJ szakmaszerzés, munkatapasztalat,	

			területrendezés	
Ságvári út	28	Varsány Község Önkormányzata Türr István Képző és Kutató Intézet, CKÖ, MSZA, Nógrád Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ+ Támogató Partnerek,	szociális, közösségi. egészségügyi, korai fejlesztés, iskolán túli nevelés, oktatás, felnőttek számára alapiskolai végzettség megszerzésére lehetőség, OKJ szakmaszerzés, munkatapasztalat, területrendezés	
Temető út	11	Varsány Község Önkormányzata Türr István Képző és Kutató Intézet CKÖ,MSZA, Nógrád Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ+ Támogató Partnerek	szociális, közösségi. egészségügyi, korai fejlesztés, iskolán túli nevelés, oktatás, felnőttek számára alapiskolai végzettség megszerzésére lehetőség, OKJ szakmaszerzés, munkatapasztalat, területrendezés	
Összes résztvevő család száma	38			

3 sz melléklet Szakemberek a projektben

Név	Feladat	Nemzetiségi hovatartozás
Varga Nóra	Projektvezető	
Percze Beáta	Pénzügyi vezető	
Berki Judit	Szakmai vezető	cigány
Gál Ágnes	TKKI képviselője, szakmai képzések, felnőttkori kompetenciamérés, workshopok, hálózatépítő rendezvények	
Lázár Bálint	Szociális alterület koordinátora	
Halasi Zoltánné	Oktatási alterület koordinátora Felnőtt oktatás- általános iskolai képzés	
Bárányné Uhrin Anikó	Fejlesztő pedagógus	
Nagy Tímea	Korai fejlesztés	
Dr. Rózsa Szilveszter	Egészségügyi szűrővizsgálatok	
Laukóné Oláh Magdolna	Eü alterület koordinátora	
Petrovics Ferenc	Szegregátumi kapcsolattartó	cigány
Balázs Csaba	Közösségi Kapcsolattartó	cigány
Szécsényi Iglice Közhasznú Egyesület	zeneoktatás	cigány (4 fő)
Csuka Brigitta, Nyikon József, Horváth Zoltán	Tanoda típusú szolgáltatások	cigány
Oláhné Csercsics Ivett	közösségi programok szervezője	cigány
Bocskayné Tóth Katalin	Esetmenedzser	
Gabora Istvánné, Tóth Ádám, Nagyné Mákos Izolda	Szociális munkások	cigány (1 fő)
Bangó Beatrix	szociálissegítő	cigány
Szécsényi KLIKK	Felnőtt oktatás- általános iskolai képzés	
	Közösségi programok	
Bárány Erzsébet	projekt adminisztrátor	
Galcsik Péter	Foglalkoztatási alterület koordinátora	
Jónás Gábor	ORÖ megbízott	cigány